לציונות—לסוציאליזם—לאחוה עמים

על המשמר

יום א', י"ד באדר א' תשמ"ו, 23 בפברואר 1986 / שנה מ"ג מס' 12971 / המחיר 63 אגורות כולל מע"מ

"טיימס": מאמצי ישראל בלבנון — ראויים להערצה

מאת מ. בליך, כתב "על המשמר" בבריטניה

לונדון. — החיפושים שעורכים כוחות צה"ל בדרום־לבנון אינם זוכים לכיסוי נרחב באמצעי התקשורת בבריטניה. בניגוד לעבר. שתי רשתות הטלוויזיה כמעט ומתעלמות מן הארועים.

"טיימס", שהקדיש אתמול את מאמר המערכת שלו לנושא, תחת הכותרת "פעם נוספת בכיצה", כתב: צריך לגלות סימפטיה למאבקה של ישראל להבטחת בטחונה. כשלונו של יאסר ערפאת לא לאמץ את החלטות מועצת הבטחון, מרגיש מדוע ירושלים צריכה לדאוג לעצמה. הנחישות שבה היא עושה זאת. עד כדי הפעלת כוח בעוצמה כזאת כדי להציל 2 חיילים. ראויים להערצה.

צה"ל יצא מלבנון לאחר שהסריקות אחרי שני החטופים העלו חרס

החיפושים יימשכו בדרכים ובשיטות אחרות ● הכוחות חזרו לבסיסיהם ● במהלך הסריקות נעצרו עשרות חשודים ונתפשו כמויות גדולות של נשק

מאת אלכס פישמן, אבי בניהו ויהודה צור, כתבי "על המשמר"

סריקות צה"ל אחר שני החיילים החטופים צפונית לרצועת הביטחון, הסתיימו אמש — וכוחות צה"ל שבו לטריטוריה השגרתית באיזור הביטחון ולאורך הגבול הבינלאומי עם לבנון.

בהתייעצות שנערכה אתמול באיזור החיפושים, בה נטלו חלק שר הביטחון, הרמטכ"ל, סגן הרמטכ"ל אלוף פיקוד הצפון וקצינים בכירים אחרים, הגיעו הכל למסקנה, כי מן המידע המודיעיני שהצטבר במהלך הסריקות, עולה כי שני החטופים אינם נמצאים בשטח הסריקות ואין מקום להמשיך בפעילות הנוכחית.

הכוחות הסורקים הוצאו אתמול בהדרגה משטח הסריקות והחי־פושים יימשכו בדרכים אחרות.

מקורות בטחוניים לבנוניים אישרו אמש, כי כוחות צה"ל נסוגו ברובם מדרום לבנון. מספר חיילים נשארו בעמדות על גבעות, מחוץ לרצועת הבטחון הישראלית.

המקורות הלבנוניים טענו, כי מסוקים ישראליים חגו מעל מוצבים על גבעות בקירבת ברעשית, שקרא וטיבנין לאחר רדת הלילה, ובאותה שעה הודיעו חיילים של יוניפי"ל את הפטרולים באיזורים שפינה צה"ל.

למעשה, כבר ביום שישי בצהריים החל צה"ל לצמצם את כוחותיו הסורקים. קציני יוניפי"ל מסרו לכתבנו, שכבר בלילה שבין יום שישי לשבת היתה תנועה רבה של כוחות צה"ל מהליטני דרומה. דילול הכוחות הראשון החל בכפרים טיבנין ואטרפיה.

העלתה סברה, כי החוטפים ניצלו את פרק־הזמן עד להגעת הסיוע הראשון של צה"ל על־מנת להימלט צפונה. כתבנו מציין, כי כוח ראשון הגיע למקום 15 דקות לאחר התקרית. נגד כוח זה הפעילו המחבלים מטעני־צד וניטרלו אותו.

3000 נעצרו

ביום שישי נחתו מספר טילי קטיושה באיזור הגליל המערבי ובאצבע הגליל. לא נפגע איש ולא צה"ל הנעדרים. בתמונות נראו החיילים שרועים על גבי אלונקות ומכוסים. ומסביבם סיסמאות של התנועה השיעית הקנאית. בכיתוב לתמונה נאמר. שהיא צולמה לפני שאחר החיילים הנעדרים הוצא להורג וראה תצלום.

בתוך כך נמסר אמש רדיו ביירות, כי ספינות של חיל־הים עדיין שייטו מול חופי צור וצידון. כמו־כן מסר הרדיו שכוחות צה"ל המשיכו לבצע סריקות־אלימות בכמה כפרים שיעים, תוך כדי נסיגתם לעבר רצועת הביטחון. בסוף השבוע ביקר בדרום לבנון מיופה־הכוח האיראני בביירות מוחמד נוראני, אשר נפגש שם עם אנשי "חיזבאללה" והטיף להם להמשיך במלחמה נגד ישראל.

(סוף בעמוד 2)

"פרס, רבין ושרון — צאו מיד מלבנון"

מאת חנה קים, כתבת "על המשמר" בתל־אביב

כמה עשרות מפגינים צעדו אתמול לכיכר דיזנגוף בתל־אביב בהפגנה שארגן הוועד נגד המלחמה בלבנון, במחאה על פשיטת צה"ל ללבנון.

המפגינים נשאו שלטים שהזכירו נשכחות: "החזירו את החיילים הביתה", "פרס, רבין ושרון, צאו מיד מלבנון". ושלטים חדשים: "היתה נסיגה?" ו"לצאת מרצועת אי־הביטחון".

קהל העוברים ושבים ברחוב דיזנגוף נראה מופתע מההפגנה. "מה אתם מפגינים, שרבין באמת רוצה להיכנס ללבנון" — היתה אחת התגובות. תגובה אחרת — מחיאות כפיים מצידם של כמה מיושבי בתי הקפה ברחוב. בכיכר דיזנגוף התנהלו ויכוחים עם המפגינים, אך אלה לא עלו לטונים גבוהים מדי. ניידת משטרה ליוותה את המפגינים.

תוכנית צמיחה כלכלית של ההסתדרות ● עמוד 20

מדיניות שמרנית של בנק ישראל מנעה רווחים של מאות אלפי דולר ● עמוד 20

חוסיין: אין לנו מנדט ברור מהפלשתינים ● עמוד 3

פרס לא יקיים דיון כלכלי בממשלה עד לפתרון המחלוקת עם הליכוד ● עמוד 2

לא מלחמת לבנון שניה

חטיפתם של שני החיילים בדרום לבנון גרמה לצה"ל להיכנס מחדש לשטחים נרחבים שמהם נסוג אשתקד, בתום מלחמת לבנון. כך נוצר רושם, כאילו מלחמת לבנון שניה עומדת בפתח. מכוונת הפעם לא נגד האירגונים הפלשתינאים שפעלו מאדמת לבנון, אלא נגד הלבנונים עצמם, אף אם נגד הקיצוניים שבהם. החיזיון של מלחמה ישראלית־שיעית קשה שיבעתיים מן הסיכסוכים שידענו עד כה, ומוטלת על ממשלתנו החובה להמנע מהסתבכות נוראית שכזאת. חברי תנועתו של כהנא כבר הספיקו להפגין בפתח הסיסמה "למגר את השיעים", ודומה שהפגנה כזו צריכה לשמש אות אזהרה לממשלה. בחינת, ראו מי תומכים ומי הקוראים. הסריקות באיזורי הדרום העלו חרס, וגם הרס. ועוד תישאל השאלה האם תרומתו המעשית עלתה על הנזק שהן גרמו למירקם היחסים המסובך שבין ישראל לבין השיעה. במרוצת היממה האחרונה התברר מעל לכל ספק, שאין עוד טעם להמשיך בחיפושים. ושמטרתם המקורית נתפסת יותר כאמתלה למבצע צבאי שעיקרו "חיסול תשתית", "ניקוי מאגרי נשק". אלה מונחים הזכורים דווקא כהנמקות מפוקפקות ממלחמת לבנון הראשונה.

הערכות המודיעין כאילו הוחזקו שני חיילינו החטופים מצידו הדרומי של נהר הליטאני לא היו. מסתבר בדיעבד. מבוססות. צה"ל נגרף, אחרי מידע לא מספיק אמין. וכתוצאה מכך נפגמה גם אמינותו. אצל דעת הקהל הערבית נתקבלו כל ההתפתחויות הללו כהישג מסחרר של החיזבאללה, כלומר של הקיצונים השיעיים — הם לא רק הצליחו לחטוף שני חיילים של צה"ל, אלא גם עלה בידם לשטות בצבא הישראלי כולו במשך יממות לא מעטות. אך חשוב מכל החישוב המדיני: הסריקות יצרו לחץ כבד מנשוא על אירגון "אמל" להוכיח את היותו נכון לחתפשר עם הישראלים. או לאלצו לעמוד בראש המאבק הגלוי בישראל. לדעת המומחים, זו גם היתה המטרה העיקרית של מעשה החטיפה: להכניס תריז עמוק בין צה"ל לבין השיעיים. הפנאטיות והשמאל הלבנוני הקיצוני. למרבה הצער, שיחקה הממשלה יותר מדי לפי התסריט שחובר לרעתנו. ואיפשרה לאויבים לצבור נקודות זכות מיותרות.

המישגים המודיעיניים של הזמן האחרון אומרים דרשני, אך סכנתם העיקרית שהם מובילים למישגים מדיניים חמורים במיוחד. הלקח מן התופעה והתגובה הצבאית המאסיבית שבאה בעיקבותיו צריך לכן לחיות הפנמה מחודשת של העיקרון של סוף מעשה במחשבה תחילה; מנהיגותם של מדינאים נבחנת בין היתר, ביכולתם לא להגרר אחר המלצות צבאיות חפוזות. ובהיסוג צה"ל אל רצועת הבטחון צריך גם להעלות מחדש את השאלה. האם רצועה זו ממלאת פונקציה בטחונית חיובית. והאם הסלקה לא תשרת טוב. יותר את האינטרסים הבטחוניים והמדיניים הישראלים.

שר ההגנה והרמטכ"ל בפועל הכריזו על מרד נגד מרכוס

שר ההגנה של הפיליפינים חואן אנריל (ימין) וסגן הרמטכ"ל פידל רמוס. מכריזים על המרד נגד הנשיא מרכוס (צילום: אי.פי.)

מנילה — שר ההגנה והרמטכ"ל של הפיליפינים התבצרו אמש במשרד ההגנה וקראו לכוחות הצבא ולממשלה להצטרף אליהם במרד נגד הנשיא פרדיננד מרכוס.

הם הכריזו, כי יילחמו עד למוות. אולם מרכוס — שטען כי הם השתתפו בקשר לרצוח אותו ואת אשתו אימלדה — טענו כי מפקדי צבא אחרים תומכים בהם. הוא גם איים להפעיל כוחות הנאמנים לו, ואמר, כי "יהיה מרחץ דמים".

ההשתלטות על משרד ההגנה על־ידי שר ההגנה חואן פונסה אנרילה (ומפקד הצבא בפועל פידל ראמוס, ארעה בדיוק שבועיים לאחר "נצחונו" של מרכוס בבחירות על מנהיגת האופוזיציה קורסון אקינו.

מרכוס, 68, אמור לערוך את טכס השבעתו לתקופת כהונה רביעית של שש שנים מחרתיים, גם לאחר שהואשם בארצו וכחו"ל בזיוף הבחירות.

מסוקים החישו נשק למשרד ההגנה בבסיס אגינלדו ברדוס־מנילה והמון רב התאסף ליד המחנה וורק

(סוף בעמוד 2)

רצח מחריד בשכונת עין־כרם בירושלים

"זה היה דחף, זה היה דחף" — מלמל הנער שרצח את אביו ואמו ושתי אחיותיו

ניסים ולאה כהן ובנותיהם ענת ושירה נמצאו בשבת לפנות בוקר מתבוססים בדם ● כלי הרצח: רובה אם 16 שהאב הביא הביתה מהמילואים ● המשטרה ופסיכיאטרים מנסים לגלות מניעי הנער

מאת בצלאל עמיקם, כתב "על המשמר"

"זה היה דחף, זה היה דחף ויריות" — מלמל אתמול עם שחר הנער בן הארבע עשרה וחצי משכונת עין כרם במערב ירושלים, כשהוא מוקף אנשי משטרה.

אותה שעה התגוללו ברמט הוריו, ניסים כהן, 46, אמו לאה, 42, ואחיותיו ענת בת תשע ושירה בת 17.5.

בפינת הבית היה מוטל רובה מ־16, נשקו האישי של האב שהיה במילואים, שבו רצח הבן את בני משפחתו.

באישון לילה

הרצח ארע באישון לילה כשהנער (ששמו נאסר לפירסום בשל היותו קטין) התעורר משנתו, ובטוחני שאינו מוסבר נטל את הרובה, הטעינו וירה מטווח קצר באם ובאב הישנים בקומה התחתונה. לאחר שירה בהם את כל הכדורים עלה לקומה השניה של הבית, הטעין את הרובה, וירה בשתי אחיותיו המכורבלות בשמיכות.

שעה קלה לאחר היריות התדפק הנער על דלת שכניו, והעירם כולו נרגש: "יש יריות בבית שלי, באו לעזרה".

השכנה שולה ספר העיקה. מבוהלת עד מוות. את המשטרה מחוסם שמחבלים השתלטו על בית משפחת כהן. כוחות הבטחון חשו למקום, סגרו על הבית, וכשחדרו פנימה התגלו לעיניהם מראות האימים.

(סוף בעמוד 2)

המורים הפסיקו את עיצומיהם; הממשלה התחייבה: מו"מ מיידי

אם לא יסתיים המו"מ תוך שבוע יתייצבו הצדדים שוב בביה"ד לעבודה

מאת יצחק שור, כתבנו לענייני חינוך

בית־הדין האזורי לעבודה בירושלים אילץ אתמול את הממשלה לפתוח במשא־ומתן מיידי עם ארגון המורים העל־יסודיים. הארגון הפסיק את העיצומים והמו"מ, שיתחיל מחרתיים, אמור להסתיים תוך שבוע. אם לא יסתיים המו"מ תוך שבוע יופיעו הצדדים שוב בפני בית־הדין וידווחו על תוצאות המו"מ.

בית־הדין האזורי לעבודה ישב בדיון אתמול בעקבות פניית הממשלה, שביקשה להורות לארגון העל־יסודיים להפסיק מייד את העיצומים. בית־הדין - בראשות השופט נחמיה גוטמן - כלל לא דן בצווים שביקשה המדינה להוציא, כדי להפסיק את העיצומים. השופט אמר, שאם מבקשים המורים לנהל מו"מ, הרי שיש לאפשר להם לקיימו, ובכלל זה לדון בתביעותיהם לבדוק את השחיקה בשכרם. עד כה סירבה הממשלה לדון עם נציגי שני ארגוני המורים, בטענה שאין טעם לדון בענייני שכר לפני שיסתיים המו"מ עם ההסתדרות בדבר הסדרי השכר במשק.

אתמול הושג סיכום בין הממשלה לארגון המורים, שקיבל תוקף של פסק־דין. סיכום זה קובע הפסקה מיידית של העיצומים ופתיחה מיידית במו"מ. בסיכום נאמר. כי נציגי הצדדים ינהלו ביניהם מו"מ לגיבוש ולהגדרת הזכויות שהוקנו להם בהסכמים הקיימים שהוקפאו בכוח ההסדרים לשעת־חירום במשק, כדי שעם תום תקופת הקפאת השכר במשק, בראשית אפריל, אפשר יהיה להעניק למורים את אותן זכויות מכוח ההסכמים הקיבוציים שקפאו בתוקף החוק.

ארגון ההורים הארצי מסר אתמול בהודעה לעיתונות. כי תבע מארגון המורים העל־יסודיים לא לפגוע בבחינות הבגרות שהן בגדר "קו אדום", וינקוט אמצעים אם הארגון לא ייסוג מהחלטתו בנושא זה. ארגון ההורים פנה לשר החינוך בתביעה לבדוק תביעות השכר של המורים, ודרש משר החינוך לנקוט את כל האמצעים להוצאת בחינות הבגרות ממעגל סכסוכי העבודה במסגרת החקיקה. צווי ריתוק, פניה לבית הדין לעבודה או בכל דרך אחרת.

המספנות שבות לחיים

מאת יואב אביב

לאחר חודש של השבתה מאונס, שבו אתמול פועלי מספנות־ישראל לעבודה סדירה והחלו להכין את המכונות והציוד לקראת חידוש העבודה במספנה.

אתמול בשעות הבוקר החלו מוסכי הענק של המספנות לשוב לחיים, לאחר ש־650 העובדים פשטו על המוסכים והחלו מייד בטיפול בציוד המושבת. הם שימנו, גרזו, תיקנו והפעילו את המיתקנים.

חבר־הכנסת רפאל איתן בא למספנות אתמול בבוקר, כדי לעמוד מקרוב אחר חידוש העבודה. לאחר שתיווך שלום בין המפרק הזמני, עו"ד עמרם בלום, לבין העובדים.

מסך ראשון

כל בדיחות שיינקין

כל בדיחה מורכבת משני חלקים: אקספוזיציה ופואנטה. "הבית ברחוב שיינקין" מאת דניאל לפין ויונתן להב, בבימוי של מיכאל גורביץ: עם תפאורה מצוינת (כרגיל) של משה שטרנפלד, תלבושות מאת אנטול גורביץ', מוסיקה של גיא מרוז — היא פארסה משעשעת מאוד, משהו בין סאטירה פוליטית לשעשוע בימתי ברוח האחים מרכס. זו בדיחה מתמשכת, שתחילתה מצחיקה מאוד. והיא מסתיימת הרבה זמן אחרי שכבר הסתיימה, בעצם.

ממשלת ישראל, בראשותו של אורי אברהמי (עם אבי חדש כשר האוצר, ובעיקר אבי אוריה דמוי אברהם שפירא, ושמעון כהן כשר ביטחון שרוני מאוד — כולם מרופרים עד שהם נראים ככורסאות ממש), מנסה לכבוש את הבית ברחוב שיינקין 13, כי הוא מפריע לכביש חוצה־חוצה־שומרון, בבת־עינו של שר הביטחון האלים. זה, בעצם, הכל מבחינה דרמאטית. אבל זה מספיק לכמה וכמה הלצות שנונות והמצאות בימתיות מבריקות. לשבחים ראוי צביקה פישזון בתפקיד ליצני של רואה־חשבון.

זה הצוות שהגיש לנו את "נעמי/על חופי שוויצריה", שהתיימר להיות פארסה פוליטית אבל לא היה כזה. הפעם זו סאטירה בימתית ממש, חצופה ומצליפה, ואילו לא היתה ההלצה נמשכת גם במערכה השניה. כשכבר לא היה למחברים מה להגיד. אפשר היה לומר "אמר".

גיורא מנור

מזג האוויר החמים ששרר אתמול הוציא מתרחצים רבים אל שפת הים. (צילום: יעקב שאלתיאל)

סאיטקס הפסידה השנה 13 מיליון דולר

כך עולה מדו"חות שנתיים לא־מבוקרים ● הרעה של 25 מיליון דולר תוך שנה

מאת אייל שגב, כתבנו הכלכלי בת"א

חברת "סאיטקס", שנקלעה באחרונה לקשיי נזילות, פירסמה אתמול דו"חות שנתיים לא־מבוקרים, המצביעים על הפסד של כ־13 מיליון דולר בשנת 1985.

בשנה הקודמת צברה החברה רווח של 12 מיליון דולר, ופירוש הדבר כי במצבה של החברה חלה הרעה המסתכמת ב־25 מיליון דולר תוך שנה אחת.

כזכור, פורסם לפני חודשים אחדים, כי סאיטקס, שנחשבה לאחת החברות המצליחות בתעשיית המוצרים עתירי־הידע בענף האלקטרוניקה — נקלעה לקשיים. מהנהלת החברה נמסר, כי ההפסד כולל הפרשה מהותית בגין מלאי של מוצרים קיימים. להפסד של השנה האחרונה גרמה גם הוצאה גדולה בפיתוח מעגלים מודפסים וציוד סמוי ממוחשב, המיועד לחיפושי נפט. ההוצאות היו גדולות מן הצפוי ומאמצי החדירה לשוק טרם הוכתרו בהצלחה.

גם הקפאת שערי החליפין השפיעה על התוצאות הכספיות של החברה, שכן התמורות שקיבלה סאיטקס בעבור היצוא היו קטנות יותר.

בסאיטקס ננקטו צעדים להתייעלות, ובין היתר, צומצם מספר העובדים.

הנהלת החברה מקווה להגיע לריווחיות בשנה השוטפת.

ספינה עתיקה נוספת התגלתה ליד חוף גינוסר אך לא תיחשף בינתיים

צוות החופרים החליט להתמקד בחשיפת הספינה שהתגלתה לפני כשבועיים ואשר יש המייחסים אותה לישו ● מבצע השימור ייארך 5־10 שנים ● התעניינות רבה ברחבי העולם

מאת כתבנו בעמק

עוד בטרם הסתיימו החפירות לחשיפת שרידי הספינה הרומית העתיקה ("ספינת ישו"), התגלו אתמול שרידיה של ספינה נוספת סמוך למקום בו התגלתה הספינה הראשונה, ליד חוף גינוסר.

שרידי הספינה השניה נתגלו אף הם על־ידי טרקטור שעה שעסק בחשיפת הספינה הראשונה ובפינוי חול. ככל הנראה, מדובר בספינה דומה לזו שנתגלתה לפני כשבועיים, אך עדיין לא ברורים פרטים נוספים. צוות החופרים במקום החליט להקפיא לעת עתה את חשיפת הספינה השניה ולהתמקד בחשיפת הספינה העתיקה הראשונה.

אתמול הגיע לאתר החפירה בחוף הכנרת פרופ' ריצ'ארד סטפי מטכסאס, הנחשב המומחה הגדול בעולם בתחום סירות עתיקות. הוא החל מייד בבדיקה וברישום. סטפי סירב לומר מה מסקנותיו הראשונות, אך ציין כי כבר עתה ברור. שמדובר בגילוי יוצא־דופן ובספינה שנש־תמרה בצורה יוצאת מן הכלל. עד יום א' אמור פרופ' סטפי לסיים את בדיקותיו ולהמליץ כיצד לחלץ את הספינה ולהתחיל בעבודות השימור. אתמול אמר כי מגמתו להוציא את הספינה שלמה מן המקום בו היא נמצאת, אך עדיין לא ברור כיצד יעשה זאת. נראה כי הספינה תועבר למשטח מיוחד שהוכן ליד בית אלון בגינוסר, שם יחל מבצע השימור של המימצא הנדיר. בסיוע חומרים מיוחדים, מבצע זה עשוי להמשך בין 5 ל־10 שנים.

הספינה שנחשפה מעוררת התעניינות רבה ביותר בכל רחבי העולם, בשבוע שעבר הגיעו למקום כ־15 צוותי טלוויזיה מכל רחבי העולם כדי לצלם ולהעביר כתבות לארצותיהם. משרד החוץ העביר בימים האחרונים חומר כתוב ומצולם לשגרירויות ישראל בחו"ל.

שיחות טלפוניות רבות מגיעות לקיבוץ גינוסר ובשבוע האחרון ביקרו מאות סקרנים ותיירים באתר עד כה אנשי הקיבוץ נאלצו לגדר את המקום.

היא מוזנחת, היא צורחת, נוחרת ומרכלת" — הסביר הבעל — אך חויב בדמי מזונות

השופט: בנימין בוסי התייחס אל אשתו רחל כבעלים אל קניינו

בעל שדרש מאשתו כניעה מוחלטת, ולדבריה, נקט בשיטה פטריארכלית של "אני אדוניך ואת תשתחווי לי", חוייב אתמול על־ידי השופט המחוזי בתל־אביב, אלישע שינבוים, לשלם לה דמי מזונות בסך 478 ש"ח מדי חודש, להשלמת הכנסתה החודשית.

רחל ובנימין בוסי נשואים כ־30 שנה ולהם 4 ילדים, אחד קטין. בעבר היו מחלוקות בין בני הזוג, אך השניים השלימו. כעת שוב פרצה ביניהם מחלוקת, על רקע "השליטה בבית".

השופט האמין לדברי האשה, שבעבר התבטאו המריבות עם בעלה, גם בפגיעה פיזית. בפסק־הדין נאמר, בין היתר, כי בליל־שבת, כשהשולחן ערוך לסעודה, הלכה האם עם ילדיה אל דירת השכנה לשמוע "קידוש". בעקבות תקרית בינה לבינו, וכשעזבה את הבית, מיהר הבעל להחליף את המנעולים בדלתות.

ימים־מספר לאחר שיצאה את ביתה — נאמר עוד בפסק־הדין — ערך הבעל רשימה "אנציקלופדית" של תכונותיה הרעות מול תכונותיה הטובות, ומיסמך זה הוגש לבית־המשפט. השופט ציטט מרשימת התכונות הטובות: נקייה למופת, אם כי בלי סדר, אלופה בסריגה, מומחית בבישול, אוהבת את הוריה, מסורה לילדים ותרוצה — לעומת התכונות הרעות, מוזנחת, חסרת תשומת־לב, תמיד עייפה ותמיד חולה, יש לה התפרצויות כעס, צורחת ומגבלת את פיה, נוחרת בשנתה ואוהבת רכילות.

מעדותה של האשה — הרגיש השופט — ברור שיחסו כלפיה אינו של בעל אוהב וחבר לחברתו, אלא יחס של בעלים לקניינו. (עתי"ם)

נעלם פקיד מס הכנסה ששקע בחובות גדולים

מאת ניצה רימון, כתבת "על המשמר"

פקיד מס־הכנסה מהרצליה נעלם מביתו, לאחר ששקע בחובות של אלפי דולרים.

אשתו של הפקיד הודיעה על היעדרו במשטרה. היא סיפרה לשוטרים כי בעלה יצא אתמול בבוקר מביתו, בדרכו למקום עבודתו, אך הוא לא הגיע למשרד. האיש מועסק במשרדי מס־ערך־מוסף בגבעתיים.

המשטרה פתחה בחיפושים. בבית הפקיד נמצאו מסמכים רבים של בעלי־חוב. כעבור יום הודיעה האשה למשטרה כי בעלה יצר קשר עם בן משפחתו בקיבוץ מודיע הודיע לו כי הוא נמצא באירופה וביקש ממנו לשמור על אשתו ועל ילדיו.

אשת הפקיד זומנה לחקירה במשטרה, והחוקרים התרשמו כי ידעה על יציאת בעלה מן הארץ. בבדיקה ברשימת היוצאים בביקורות הגבולות לא נמצא שמו של הפקיד, אולם המשטרה משערת שהאיש — בעל דרכון ברזילאי — יצא, כנראה, את הארץ תחת שם אחר.

עובדי מלון אסטוריה מאיימים להתבצר בו

עובדי מלון אסטוריה בתל־אביב פתחו אמש בשביתה במחאה על מכתבי פיטורים ששוגרו לאחדים מהעובדים בשבוע שעבר — הודיע ועד עובדי המלון.

ערנה רוק, חברת ועד העובדים. מסרה כי הנהלת המלון לא נענתה לפניות להגיע להסדר, ולפיכך שוקלים העובדים "להביא את המשפחות ולהתבצר במלון".

יבואני הרכב נותנים לממשלה אורכה נוספת

מאת אייל שגב, כתב "על המשמר"

יבואני הרכב החליטו אתמול לתת לממשלה אורכה נוספת של ימים אחדים כדי להחליט על ביטול ההקפאה של מחירי מכוניות חדשות בטרם ינקטו צעדים.

שלשום ניסו נציגי היבואנים להיפגש עם מנכ"ל האוצר, אולם ללא הצלחה. בעקבות זאת כונסה אתמול אסיפת חירום של הנהלת האיגוד, אולם כאמור, הוחלט להמתין ימים אחדים בטרם יוחלט על נקיטת צעדים. בין הצעדים המוצעים — מעבר ליבוא אישי של רכב במקום יבוא מסחרי, כאשר היבואנים משמשים לצורך עניין זה כמתווכים, וההזמנות נעשות ישירות על־שם הלקוח. אפשרות נוספת היא לצמצם את מספר המועסקים בסוכנויות, דבר שיגרום לפיטורים של עשרות ואולי מאות עובדים. נראה כי החלטה בנושא זה תתקבל במהלך השבוע, אם עד אז לא יוחלט על ייקור מחירי המכוניות.

רב־האמן הרומני ניצח בתחרות השחמט בב"ש

מאת אבי אמיר, כתב "על־המשמר"

רב־האמן, מיחאי שובה מרומניה, זכה במקום הראשון בתחרות השחמט הבינלאומית שנערכה בבאר־שבע והסתיימה אמש.

שובה, שסיים בתיקו בסיבוב האחרון עם סטפן קינדרמן ממערב־גרמניה, צבר 8.5 נקודות בהקדימו בנקודה וחצי את אלוף ישראל בשחמט, אלון גרינפלד, שסיים במקום השני. אמש הפסיד גרינפלד לאישטוואן צ'ום מהונגריה, ויצ'סלב שמידט מפולין וצ'ום סיימו במקום שלישי־רביעי משותף, כשלכל אחד מהם 6.5 נקודות.

אירגון הגנת הדייר מבהיר:

א. ידיעות מטעות ומסולפות שפורסמו לאחרונה טוענות לקיומו, כביכול, של "אירגון ארצי להגנת הדייר". אנו קובעים בזה כי רוב מנינו של ציבור הדיירים המוגנים אינו קשור לאירגון פיקטיבי זה ואינו מיוצג על ידו מכל וכל.

ב. הפעולות וההכרזות של קומץ אנשים אשר קינו את עצמם, אינם מקובלים עלינו ועלולים לגרום נזק לא ישוער למאבקם של מאות אלפי הדיירים המוגנים.

ג. מי שמציג את עצמו כחבר הנהלת "אירגון ארצי", מתחזה ופוגם באמינות הטיעונים של הדיירים המוגנים שאמינותם הא נשקם היחידי.

ד. בת"א קיים זה שנים רבות אירגון להגנת הדייר הרשום כחוק כעמותה. האירגון מייצג את החלק הארי של הדיירים המוגנים בישראל.

ה. האירגון נותן לחבריו שרותי יעוץ, לרבות יעוץ משפטי. כתובת האירגון: רח' אלנבי 98, כניסה ב', מטימטת בית השואבה. טל' 612276.

הנהלת האירגון

באווירה של חשדנות הדדית וללא פיוס נסתיימה פגישת שרי המערך והליכוד

„עד שנושאי המחלוקת בינינו לא יפתרו לא יועלו נושאים כלכליים בממשלה"

אמר פרס לשרי הליכוד בישיבה ביום ו' ● האמון של שרי המערך נשבר לחלוטין ● רבין למודעי: הפכת אותי לשר בטחון מקצץ ומפטר ● מקורבי שר האוצר: לא יתכן שעם הצלחת התוכנית המערך יבקש את תיק האוצר או חלק ממנו

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

שרי מפלגת העבודה מבקשים להוציא משר האוצר יצחק מודעי סמכויות רבות לאחר שאבדו את האמון בו בעקבות המשבר בענין לעתיד המדיניות הכלכלית.

שרי המערך והליכוד ישובו ויפגשו היום לאחר שפגישה בנושא הצמיחה הכלכלית הסתיימה ביום ו' באוירה של חשדנות הדדית וללא פיוס.

נשבר האמון

רה"מ שמעון פרס אמר בפגישה ביום ו' שבקרב שרי המערך נשבר לחלוטין האמון. פרס ושרי מפלגת העבודה דרשו שתוקם ועדת שרים לענייני צמיחה כלכלית, ברשות רה"מ ובהשתתפות שני שרים מטעם הליכוד ושני שרים מטעם המערך. כמו כן תבעו לשנות את חוק החברות הממשלתיות, כך שהסמכות למנות מנהלים לחברות אלה תעבור לרה"מ ולמ"מ, במקום שר האוצר, המופקד היום על אשור המינויים.

פרס הבהיר כי עד שנושאי המחלוקת בין הליכוד למערך לא ייפתרו, לא יועלו נושאים כלכליים בישיבות הממשלה.

מקורות המקורבים לשר האוצר אמרו אתמול, ששרי המערך שהיו שנים כה רבות בשלטון, ידעו את חשיבות תיק האוצר. אולם כשל החשש לכשלון לא לקחו אותו. „לא יתכן שעכשיו עם ההצלחה של התוכנית הכלכלית יבקשו את התיק, או לפחות חלק ממנו".

מקורות בכירים בליכוד דחו את־מול מכל וכל את תביעות המערך. לדבריהם התביעות הן הפרה חמורה של ההסכם הקואליציוני. לטענתם, התביעות נועדו, במקרה הטוב, להפוך את יצחק מודעי לממונה על קיצוצים וגזרות, לקחת ממנו את מרבית סמכויותיו. „במצב כזה פרס יהיה מופקד על הקצאת הכספים ועל המינויים הבכירים בשרות הממשלתי" — אמרו המקורות.

בישיבה ביום ו' אמר רה"מ שבענייני בטחון ומדיניות חוץ ישנה שותפות מלאה בין הליכוד למערך. אך לא כך בנושאים כלכליים.

פרס ציין שהוא מציע להקים קרן צמיחה מאמצעים קיימים בסך של כ־500 מיליון דולר על מנת למנוע התפשטות האבטלה.

ראש הממשלה תקף בחריפות את המדיניות של הליכוד עד 84', וציין שממשלות קודמות עשו דברים חמורים במשק.

שרון: אתם מדברים ואני מבצע

שר התעשיה אריאל שרון אמר שבעוד שרי המערך מדברים על צמיחה כלכלית הוא מבצע מדיניות זו. שרון הביא נתונים על פיהם בשנה שעברה הגיעו ההשקעות לכ־שישה מיליארד דולר, הסכום הגדול ביותר בעשור. הוא ציין שהשנה יהיו השקעות גדולות יותר.

שר האנרגיה משה שחל הביא רשימה של מינויים מפלגתיים בחברות ממשלתיות אותם ביצע מודעי. פרס אמר בכעס כי נדהם למצוא, שהליכוד מינה יושבי ראש מועצות מנהלים של חברות ממשלתיות, המקבלים שכר, רכב ונהג צמוד. דבר שלא היה קיים קודם לכן. „אני תובע לבטל נוהג זה", אמר פרס.

רבין למודעי: הפכת אותי לשר מקצץ ומפטר

מודעי הביע את הסכמתו לכך. אך השר דוד לוי אמר לו שהוא אינו יכול להסכים בשמו.

שר הבטחון יצחק רבין התריס כלפי מודעי שהקצוצים בתקציב הפכו אותו לשר בטחון מפטר ומקצץ. ואילו למשרדי הליכוד זורם הכסף „אתה אומר לי שפעולותיך אינן פוליטיות?"

לא מתנגד לסייע למפעלים

במשרד האוצר אמרו אתמול שהשר מודעי לא מתנגד לתת סיוע למפעלים במצוקה, אך תובע שהדבר ייעשה רק במסגרת של הבראה כלכלית. באוצר אמרו, שאם שרי המערך רוצים לתת עזרה לקופ"ח ולסולל בונה הם יצטרכו להמתין להמלצות של הועדות המשותפות לממשלה ולהסתדרות, שמונו לבדיקת המצב בגופים אלה.

הסריקות העלו חרס

(המשך מעמוד ראשון)

נציג לבנון באו"ם הגיש בינתיים שתי תלונות למועצת הביטחון בעניין הסריקות שביצע צה"ל מצפון לרצועת הביטחון. אמצעי ההסברה המצרים תקפו בסוף השבוע את הפעילות שביצע צה"ל בכפרים השיעים.

נגרם כל נזק. כפי הנראה מדובר בטילי קטיושה שנורו מאיזור החוף מצור ומנבטיה כמחאה נגד נוכחות צה"ל בדרום־לבנון.

בחמישה ימי הסריקות הקפדניות שביצעו כוחות צה"ל, נעצרו ונחקרו כ־3000 כפריים שנחשדו במעורבות בפיגועים נגד צה"ל וצד"ל. מרביתם שוחררו בתום הבדיקות. בידי צה"ל עצורים גם כ־80 אנשי ארגון „חיזבאללה".

במהלך הסריקות ניצל [illegible] את שהותו בשטח שמצפון ל[illegible] הביטחון, לשם טיהור קיני מחבלים ולאיתור מצבורי נשק ותחמושת.

„הוא היה בחור זהב"

סמל אלון בן־שחר למנוחת עולמים

„הוא היה פשוט בחור זהב" — בכה את סמל אלון בן־שחר ז"ל אחד מחבריו לנשק, בעת שאלון הובא ביום ו' למנוחת עולמים בבית הקברות הצבאי שעל הר הרצל בירושלים.

סמל אלון בן־שחר נהרג בהיתקלות עם מחבלים ליד הכפר סריפה באזור דרום לבנון, בעת שיחידתו ערכה סריקות אחר שני חיילי צה"ל שנחטפו שם לפני שבוע. בהלוויה השתתפו מאות קרובי משפחה וידידים, ורבים מעובדי הטלוויזיה בה עובד האב עמוס בן־שחר כעורך סרטים. בין הבאים היה גם ראש עיריית ירושלים טדי קולק ומפקד הנח"ל תת־אלוף יורם גלבוע.

אלון בן־שחר סיים את בית הספר התיכון אורט־נביאים. ולקראת הצבא הצטרף לגרעין נחל חדש לעיירות הפיתוח. הגרעין התגבש עוד בתקופת הצופים וזכה לשם „אנוך".

אלון וחבריו לגרעין נשלחו לעיירה מעלות, שם עבדו בשעות הבוקר למחייתם, ואחרי הצהריים עסקו בפעולות הדרכה שונות ביחוד עם התושבים.

במסגרת שירותו הצבאי בנח"ל הוא היה בין הראשונים שהצטרפו לסיירת הנח"ל, עבר אימוני טירונות מפרכים, קורס צניחה וקורס מ"כים. את השירות הצבאי היה אמור לסיים בחודש יולי, ואז לחזור לשנה נוספת למעלות.

אביו של אלון ליד קבר בנו

שר ההגנה

(המשך מעמוד ראשון)

מזון אל החיילים בתוכה.

ההשתלטות מצד אנרילה וראמוס, באה שעות ספורות בלבד לאחר שהשליח המיוחד של הנשיא רייגן, פיליפ חביב, סיים את שליחותו ויצא לוושינגטון לאחר שיחות עם אקינו ומרכוס.

ארה"ב הופתעה

המרד נגד הנשיא, הפתיע כליל את וושינגטון, וגרם לדיונים קדחתניים של ראשי הממשל האמריקני.

דוברים במימשל אמרו, כי שר ההגנה אנרילה טלפן למספר שגרירים, כולל שגריר ארה"ב סטיפן בוסוורת, לאחר המרד, כדי לערכן אותם בפרשה.

נודע כי משרד החוץ האמריקני הקים כוח משימה מיוחד כדי לעקוב אחר הדרמה במנילה.

בינתיים קרא שר ההגנה אנריילה, בראיון לתחנת השידור הקתולית „רדיו ורטיאס" לנשיא מרכוס „להישמע לרצון העם. משום שהוא יודע כי לא ניצח בבחירות".

הוא הזהיר את כוחות הצבא הנאמנים למרכוס, כי אם יתקיפו את מטהו. „אולי תהיו מסוגלים לחסל את כולנו, אך אנו נהיה מסוגלים לחסל חלק מכם".

זה היה דחף

(המשך מעמוד ראשון)

בחדר אחד היו מוטלות גופות הידידים, ובשני — האחיות. כשדם רב ניגר על המצעים ועל הריצפה. אבחנה מהירה העלתה, כי הארבעה הם ללא רוח חיים.

לא הצליחו לדובב את הנער

את הנער, שביצע את הרצח, לא יכלו העוטרים לדובב. נסיונות חוזרים ונשנים לקחת אותו אל הבית כדי שישחזר את המעשה לא הצליחו. הוא שהה בשבת במחלק הנוער של עיריית ירושלים תחת שמירה צמודה של רופא ושוטר. רופאים פסיכיאטרים ערכו לו בדיקות ראשונות.

שלוות הבוקר של שכונת עין כרם השקטה הופרה, והתושבים מוכי ההלם סבבו ליד הבית, שהכניסה אליו נאסרה. השכנים הנדהמים טענו כי היו שקועים בשינה עמוקה, ולא שמעו את היריות. ארבעת הגופות של בני משפחת כהן הוצאו באמבולנס, ונלקחו למכון לרפואה משפטית באבו כביר.

משפחת כהן היתה ידועה בנועם הליכותיה. הם היו שומרי מסורת ונוחים לבריות. אבי המשפחה, נסים, הועסק כפקח בעיריית ירושלים במשך 16 שנים, והאם היתה מנהלת חשבונות.

תלמיד מעולה

מנהלת בית הספר בו למד הנער, רות אותולונגי סיפרה לי, כי הנער היה תלמיד מעולה, ולא ניכרו כל סימנים חריגים בהתנהגותו. לדבריה, הוא השתלב בחיי החברה של בית הספר, והיה מקובל על עמיתיו. היום בבוקר מכנסת המנהלת עם צוות המורים את תלמידי בית הספר „זיו" בבית הכרם במאמץ לנסות להפיג את המתח הרב השורר בין התלמידים. במוצאי שבת כונסה אסיפה רחופה של חבר המורים הנבוכים, המתקשים להסביר את הרצח הנורא.

"המשמר" עתון יומי
جريدة يومية
המו"ל: עתון וספר בע"מ בטאון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מזכיר המערכת: עדה סער
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2 תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3-43360-4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR" (The Daily Guardian) 2, Chonia Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone 378833 Telex 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנסור חדרים 102–121. טל' 6-224125. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' סבונר 17. טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

צלצול מהיר

ד"ר דוד רודי, פסיכולוג

הצנזורים מפחדים מאורגיות

שוב נאסרה הצגתו של מחזה. והפעם — של „הו כלבותה". מהי לדעתך מקור הפחד מהעירום?

חיפוש האובייקט לצרכינו הביולוגיים נעשה כשאנחנו מראים את עצמנו, וסקרנים לראות את בן זוגנו. בעבר הרחוק היה הפסגה הראשון מיני־אכסהיביציוניסטי — שני בני הזוג הציגו לראווה את אברי־מינם. אלא שכדי להשליט סדר בהתנהגותו המינית של האדם, ולהבטיח שכל הילדים יהיו שלו, החליט אבי המשפחה להקטין את הגירויים. ולכן התלבש. כיסה את איבריו ואת אברי נשיו ואסר על כל התבטאות מינית בתוך המשפחה, חוץ מאשר בינו ובין נשותיו.

והעירום בתיאטרון ובקולנוע הוא התגובה לאיסור?

הסקרנות המינית היא התגובה לאיסור. לעכבות. ואמנות כמו הפורנוגרפיה באות לספק את הסקרנות הזאת. כשההבדל בינידן הוא באיכות בלבד. אלא שיוצרי הפורנוגרפיה מוכנים לעשות כל דבר. ובלבד להגביר את הסקרנות ולספק את הגירוי. מלבד זאת הפורנוגרפיה היא חסרת כל משמעות.

איזה נזק היא עלולה לגרום?

שום דבר אירוטי איננו יכול לגרום לנזק מוסרי. אלא אם כן מדובר בסטיות מזוכיסטיות או סדיסטיות. העלולות להשפיע על סאדו־מזוכיסטים לאטנטיים בעלי אגו־חלש.

ומה באשר ל„הו כלבותה"?

נראה שעצם העירום יצר ברמיונם של הצנזורים אסוציאציות של אורגיה. רק שלא ברור לי מה הדבר שזעזע כל כך את הצנזורים שלנו, אלא אם כן הם חוששים מנהירה המונית לאורגיות. אם נחשוב שהטאבו הזה נובע, בעצם, מרצונם של האבות המזדקנים להבטיח את שלטונם, ושהצנזורים שלנו רובם ככולם קשישים, או...

אתי רונאל

„אמל" משתלט על כפרים שהיו בשליטת ה„חיזבאללה"

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

כוחות גדולים של ארגון „אמל" החלו אתמול אחה"צ להשתלט על כפרים שהיו עד כה בשליטת ארגון חיזבאללה עם נסיגת צה"ל מדרום לבנון.

גורמים בדרום לבנון מסרו אמש לכתבנו שאחת התוצאות של פעולת צה"ל היתה פגיעה במוקדי ההשפעה של חיזבאללה בכפרים השיעים, שמצפון לרצועת הביטחון, וחשיפתם של מצבורי נשק ותחמושת אותם פוצץ צה"ל לפני שעזב את השטח. „אמל" ניצל את ההזדמנות והחל לתפוס עתה עמדות בכפרים שהיו עד כה מחוץ להישג ידו של הארגון, ובשליטה של חיזבאללה.

הגורמים בדרום לבנון ציינו שעתה נפתח למעשה השלב המכריע של המאבק בין ארגון „אמל" לבין הכוחות הסרים למרותו של ארגון חיזבאללה.

ג'ונבלט הקים מיפקדה משותפת

במערב ביירות הכריזו אתמול המנהיג הדרוזי ואליד ג'ונבלאט על הקמת מפקדה מדינית משותפת חדשה בין כוחות השמאל הלבנונים והמחבלים המתנגדים לאסר ערפאת. ג'ונבלאט אמר, שמפקדה זו תתאם את הפעילות של קואליציית כוחות השמאל נגד תומכי ערפאת ונגד הארגונים השיעים החומייניסטים, המתנכלים בין השאר לבני הקהילייה היהודית במערב ביירות.

יצויין, שאחת מהקבוצות השיעיות הקנאיות, המקורבת כנראה לאירגון „חיזבאללה". הוציאה־להורג עד עתה ארבעה מבני הקהילייה היהודית בביירות.

על הקמת המפקדה החדשה הוחלט אתמול בעקבות פגישה שהתקיימה בין ג'ונבלאט לנביה ברי וכמה מנהיגי השמאל הלבנונים ושניים מראשי ארגוני החבלה הפלשתינים הפרו־סורים.

שריד תובע לחקור הזרמת כספים למוסדות דת

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

בהצעה דחופה לסדר היום תובע יוסי שריד (ר"צ) חקירה משטרתית בהזרמת כספים ממשרד הפנים למאות מוסדות דת המקורבים לש"ס.

שריד טוען, כי שר הפנים יצחק פרץ חילק ב־1985 יותר מ[illegible] מיליון דולר למוסדות תורניים, עמותות, כוללים וישיבות. חלק ממקבלי הקצבאות הם מוסדות פיקטיביים, אחרים אינם פעילים. החלוקה נעשתה בלי אישור היועץ המשפטי לממשלה, ללא שום קריטריונים ובהתעלמות מוחלטת מפסיקת בית־המשפט העליון בנושא זה.

הננו מודיעים בצער
על מותו של חברנו היקר
צבי אושר ז"ל
ההלוויה מתקיימת בעמיר, היום, יום ראשון 23.2.86 בשעה 14.00
המשפחה
וקיבוץ עמיר

עם חברנו בועז, משפחות רוזנברג ושחם
אנו אבלים על מות סבתא
אילזה רוזנברג
(אמא של חנוך ז"ל)
ההלוויה תיערך ביום א' 23.2.86 בשעה 14.00 בקיבוצנו
קיבוץ בית־אלפא

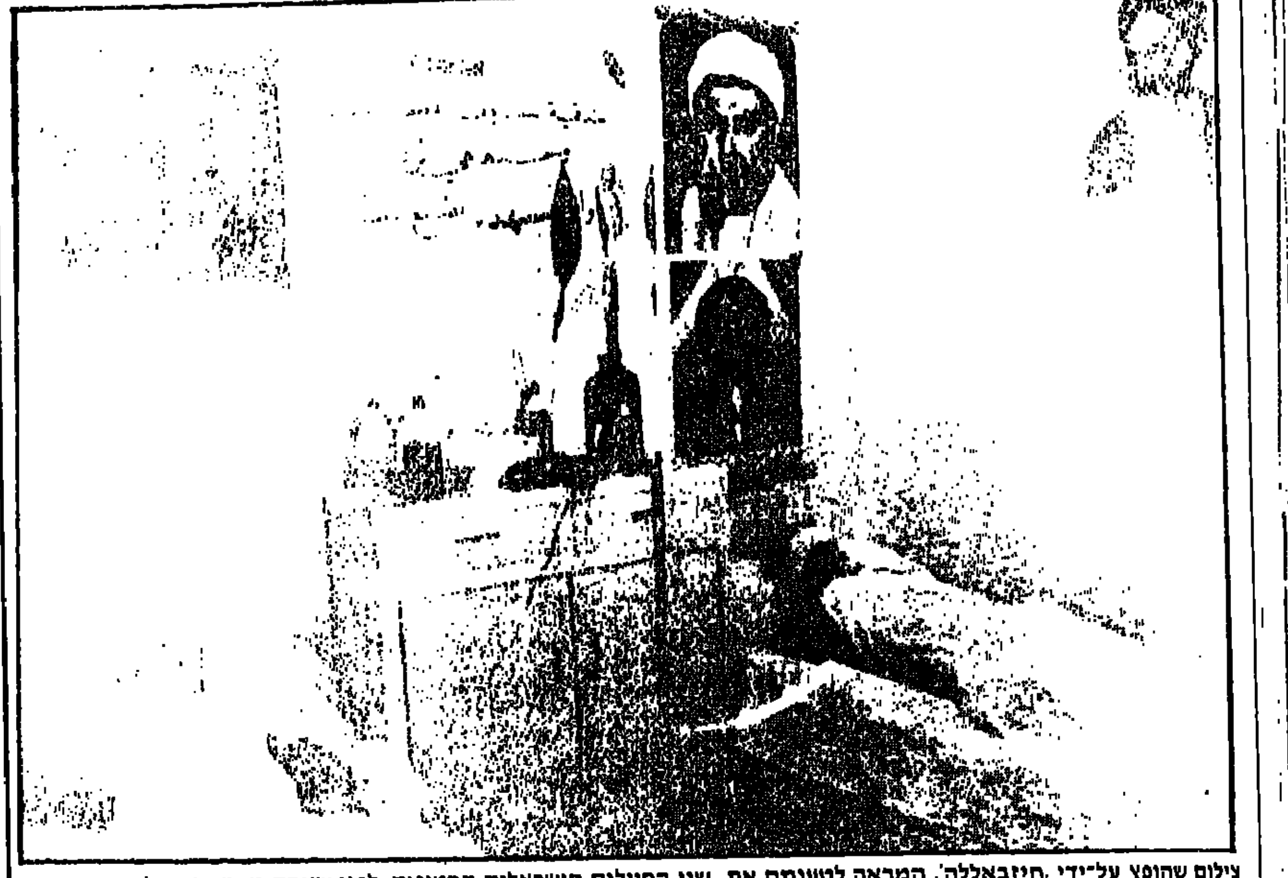

צילום שהופץ על־ידי „חיזבאללה". המראה לטענתם את „שני החיילים הישראלים החטופים לפני שאחד מהם הוצא־להורג" (צילום: [illegible])

חוסיין: אין לנו מנדט ברור — לא ננהל מו"מ בשם הפלשתינים

„בתקופה הקרובה נהיה עדים לעיון מחדש מצד כל הגורמים" ■ הפרלמנט הירדני ובו 30 נציגי הגדה אישר פה אחד החלטת ההינתקות מהמו"מ עם ערפאת

וושינגטון. — חוסיין מלך ירדן, שהפסיק בשבוע שעבר את שיחותיו עם מנהיג אש"ף יאסר ערפאת. אמר בראיון ששודר בשבת בארה"ב, כי לא יישא וייתן במישרין עם ישראל בשם הפלשתינים.

„אין אנו יכולים לשוחח בשם הפלשתינים. אין לנו מנדט ברור". אמר בראיון לרשת טלוויזיה אמריקנית.

חוסיין אמר כי ניתק את קשריו עם ערפאת משום שהגיע למסקנה כי עליו להשלים עם המציאות. „חשתי כי מחובתי לחשוף את כל מה שאירע לאנשים. שיש להם לזכות לדעת היכן אנו עומדים כעת. כבורני כי בתקופה הקרובה נהיה עדים לעיון מחדש מצד כל הגורמים".

הפרלמנט הירדני תמך בשבת פה אחד בהחלטתו של המלך חוסיין להפסיק את השיחות עם אש"ף על שלום בזירת התיכון. [illegible]

[illegible]

המימשל הבהיר לרוזן דברי חוסיין על הזמנת אש"ף למו"מ

מאת זאב בליצר, כתב „על המשמר" בארה"ב

וושינגטון. — תת־מזכיר המדינה מייקל ארמקוסט ועוזר המזכיר ריצ'ארד מרפי. הבטיחו אתמול לשגריר מאיר רוזן. שלא חל שינוי בעמדת ארה"ב כלפי אש"ף. למרות אישור המימשל, שדברי חוסיין על ההבטחה שניתנה לצרף את הארגון למו"מ בתנאים מסויימים, היו נכונים.

רוזן התלונן באוזני בני־שיחו, שארה"ב לא הודיעה לישראל על ההצעה שהגישה לחוסיין לשתף את אש"ף במו"מ. אם יכיר בהחלטות האו"ם 242 ו־338.

האמריקנים הפנו את תשומת לבו של רוזן לכך, שמה שאמר חוסיין היה ציון עובדה שאין להכחישה — שאם אש"ף היה עונה על התנאים, היה מזכיר האו"ם מזמין אותו לוועידה בינלאומית.

רוזן אמר לכתבנו. כי אין לו שום ספק שאף אחד בישראל לא ידע על דבר זה משום שישראל [illegible] שאש"ף אינו יכול להשתתף בשום הסדר במזרח־התיכון.

עם זאת. [illegible] ישראל. כנראה לא לעשות עניין בפרשה זו בתקופת הקפאון הנוכחית.

פרס: רק אם תהיה אחדות ותוכנית תוכל ממשלת האחדות להתקיים

מאת כתבנו לענייני מפלגות

ממשלת האחדות תוכל להתקיים אם תהיה אחדות ותהיה תוכנית — אמר ראש הממשלה שמעון פרס בוועידת משוב שהתקיימה בשבת בקיבוץ רמת־רחל בהשתתפות [illegible].

בענייני בטחון וחוץ יש שותפות. ולא יתכן שבשלב הבא של התוכנית הכלכלית צד אחד יעשה נסיון כאילו לזכות עצמו בתוכנית. התוכנית הכלכלית הצליחה. לא כי מישהו כתב תוכנית. אלא מפני שהצלחנו להידבר עם ההסתדרות והתעשיינים. ולרסן את השכר תוך הסכמה לאומית. אמר פרס.

בעניין נאומו של חוסיין אמר ראש הממשלה. כי הדבר החדש הוא מסקנתו של המלך כי עליו לנתק מגעים פוליטיים עם אש"ף.

בנושא האוטונומיה החד־צדדית אמר. כי הוא רואה אותה בכמה תחומים ובראשם התחום המוניציפאלי שבו יש להעמיד בראש הרשויות ראשי ערים ערבים. ולאפשר לאוכלוסיה להתקדם מבחינה כלכלית תרבותית וחברתית. ולאפשר ליבראליזציה בשטחים בתחום [illegible] המגעים עם העולם הערבי כאשר נושא הביטחון יישאר בידי צה"ל.

בעניין הגדרה עצמית אמר פרס. כי מי שמציע לתת לאש"ף זכות הגדרה עצמית מסכים מראש להקמת מדינה פלשתינית בשטחים. דבר שחוסיין אינו תובע ומצרים לא התחייבה עליו.

שבע שנים הדפיס הליכוד כסף

כדברו על הצמיחה אמר פרס. כי שבע שנים [illegible] הליכוד את בית הדפוס שלו. ועכשיו [illegible]. ואילו אנחנו ניסינו לעשות [illegible].

שחרור מחבלי אבו־נידל — בהתאם להסכם חשאי עם אסד

מאת ארנון יפה, כתב „על המשמר" בצרפת

פאריס. — שחרור שני מחבלים פלשתינים מארגון הטרור של אבו־נידל. מתואר בפאריס כיישום הסכם חשאי בין השלטון הסוציאליסטי לקבוצת אבו־נידל וכמחווה לנשיא אסד.

שני המחבלים, אסד קייד וחוסני חאטם. גורשו כפי הנראה לסוריה אחרי שסרבו לצאת לירדן. הם שוחררו מבית הכלא בטולון ב־9 בפברואר בעיצומה של סדרת התנקשויות [illegible] מחצית מעונש 19 שנות מאסר שנפסקו להם בעוון רצח נציג אש"ף בפאריס [illegible].

הצבא המצרי מתקשה „לעכל" הנשק האמריקני

מאת זאב בליצר, כתב „על המשמר" בארה"ב

וושינגטון. — הצבא המצרי מתקשה „לעכל" את הנשק האמריקני [illegible] אנאלפבתיות, רמה טכנולוגית נמוכה [illegible] כותב ה„ניו יורק טיימס".

[illegible]

„המתקדמת" תגיש השבוע אי־אמון על רקע „הפליעה" החוזרת של צה"ל ללבנון

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

[illegible]

ח"כ אבידוב־כהן מציע: רק מי שיצהיר אמונים למדינה לדגל ולסמל יוכל להצביע

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

[illegible]

„ישראל יכולה לתרום תרומה חשובה ליוזמת ההגנה האסטרטגית בחלל"

שר הבטחון יצחק רבין נפגש ביום ו' לשיחה בלשכתו עם הגנראל ג'יימס א. אברהמסון, ראש תכנית ההגנה האסטרטגית בחלל („מלחמת הכוכבים") וחברי משלחתו המבקרים בישראל.

האורח סקר לפני שר הבטחון את תכנית ההגנה האסטרטגית בחלל והביע את התרשמותו מביקוריו בתעשיות הבטחוניות בישראל אשר יכולות לתרום תרומה חשובה לקידום התכנית.

שר הבטחון שיבח לפני אורחו את הסיוע ושיתוף הפעולה עם ארה"ב בכל התחומים. ושוחח על חלקה של ישראל בתכנית ההגנה. בפגישה השתתפו יו"ר מועצת המנהלים של התעשייה האווירית אלוף (מיל.) דוד עברי, ראש מחקר פיתוח ותעשיה במשרד הבטחון עוזי עילם, וסגנו ד"ר אהרון מוס.

ראש פרוייקט „מלחמת הכוכבים" הגנרל ג'יימס אברהמסון, מימין, התארח בלשכתו של רבין. במרכז האלוף (מיל.) דוד עברי יו"ר מועצת המנהלים של התעשייה האווירית (תצלום: יפפא)

בנק קונטיננטל לישראל בע"מ
הודעה ללקוחותינו
[illegible]

האלוף אורי שג"א נכנס היום לתפקידו כאלוף פיקוד הדרום

מאת אבי בניהו
כתב „על המשמר"

האלוף אורי שג"א נכנס הבוקר לתפקידו כאלוף פיקוד הדרום. שג"א מחליף בתפקיד את האלוף משה (בריל) בר־כוכבא. האלוף שג"א (אייזנברג) נולד ב־1943 בכפר ביאליק וב־1961 התגייס לצה"ל לחטיבת גולני. במלחמת ההתשה שימש כמפקד סיירת גולני ובהמשך כמפקד גדוד באותה חטיבה. ב־1975 עבר קורס הסבה לחיל השריון ופיקד על חטיבה משוריינת. בין השנים 76־'80 פיקד שג"א על חטיבת גולני ונטל חלק פעיל במבצע אנטבה כאחד ממפקדי הכוחות. ב־'79 מונה לפיקוד עוצבת שריון ברמת־הגולן ולאחר־מכן יצא לשנת לימודים במכללה לביטחון לאומי בפנסילבניה ארה"ב.

במבצע „שלום הגליל" שימש כראש מחלקת המבצעים של צה"ל וביוני '83 הועלה לדרגת אלוף ונתמנה לעוזר ראש אמ"ן. שג"א הוא בוגר המכללה לפיקוד ומטה ובעל תואר ראשון בהיסטוריה מאוניברסיטת תל־אביב. נשוי ואב לשלושה.

נעצרו שניים ששתלו „עצי מחאה" נגד הפקעת אדמות בגדה

מאת פנחס ענברי,
כתב „על המשמר"

המשטרה פתחה תיקים נגד שניים מן המפגינים היהודים ששתלו בט"ו בשבט עצי זית באדמות הכפר קטנה שבנפת רמאללה במחאה על הפקעת אדמות הכפר בתואנה של „אדמות מדינה".

השניים הם עמוס גבירץ ואהוד שפיגל. הם הוהשדו בכניסה לאדמות מדינה ללא היתר. גם משתתפים ערבים באותה הפגנה יוזמנו למשטרה.

בתוך כך נודע לכתבנו, כי עצי הזית שנעקרו בקטנה נשתלו בגינה לזכרו של לוחם זכויות האדם מרטין לותר קינג בירושלים. מעיריית ירושלים נמסר לכתבנו כי העצים הובאו בידי קבלן והעירייה לא ידעה, כי מקורם של העצים בקטנה.

● השליט המודח של האיטי ז'אן קלוד דובאלייה הודיע, כי ייאבק נגד תוכניות לגרש אותו ואת רעייתו מצרפת. באומרו כי לא היה עוזב לעולם את האיטי אילו ידע שלא ימצא מקלט בצרפת. (רויטר עתי"ב — עצ)

התיירות העייפה תפליג על „צי הספינות של ישו"

מאת כתבנו בעמק

אפשרות כי במקום חשיפתה של האניה הרומית ליד קבוץ גנוסר היה קיים בתקופה הרומית מעגן ספינות. העלה בסוף השבוע הפרופ' ריצ'ארד סטפי מטקסס, שבדק את שרידי הספינה הרומית שנחשפה וזו שטרם נחשפה ונתגלתה באקראי בסוף השבוע.

תוך כדי הבדיקות הללו גילה פרופ' סטפי שרידים של ספינה ולדבריו אין להוציא מכלל אפשרות שמדובר בספינה או סירה רומית עתיקה שלישית במספר שנתגלתה באזור. בינתיים שוקדים החוקרים על חשיפתה של הספינה הרומית הראשונה שנתגלתה לפני כשבועיים ועל פי התוכנית היא תוצא ממקום גילוייה באמצע השבוע ותועבר למשטח מיוחד ליד בית אלון בגינוסר שהוכן למטרה זו. בכך יחל שלב שימורה של הספינה העתיקה והחוקרים יתפנו לחשוף את שרידים נוספים שהתגלו באזור בימים האחרונים.

המומחה האמריקני הנחשב לטוב בעולם בתחום הסירות העתיקות, אמר עוד בסוף השבוע כי על פי בדיקותיו נראה שמדובר בסירות דייג ששימשו את האנשים שהתגוררו באזור הכנרת באותה תקופה.

כ־2000 מבקרים וסקרנים ביקרו בסוף השבוע באתר חשיפתה של הסירה הרומית ליד קבוץ גנוסר ורבים העידו, כי באו במיוחד למקום מדרום הארץ ומרכזו.

מחשש כי הספינה הנחשפת תפגע, גודר האזור והוקמו מחסומי משטרה. חברי קיבוץ גנוסר לקחו על עצמם את מלאכת השמירה. שר התיירות אברהם שריר ביקר אף הוא ביום שישי במקום ולאחר ששמע הסברים מפי הארכיאולוגים ושוחח עם המומחה האמריקני הודיע שמשרדו יפעל להקמת אתר תיירות במקום המצאה של הספינה הרומית בחוף גנוסר, ובמקום שבו תוצג בתוך החודשיים הקרובים כדי לא להמתין ולנצל את הפוטנציאל התיירותי הטמון בספינה העתיקה. „זו מתנה משמים לתיירות הצליינית החלשה היום, והספינה צריכה לשמש מגנט רב עוצמה לכל הצליינים בעולם" אמר השר שריר.

שר התיירות ושר החינוך נועדו בסוף השבוע לדון בנושא אתר הספינה העתיקה והחליטו לבקש חוות דעת מדעית מקצועית מן המומחים. השר שריר הודיע כי הספינה והממצאים סביבה יהיו אחד הלהיטים שתציג ישראל ביריד התיירות בברלין בחודש הבא. שר התיירות הטיל על יו"ר המועצה האזורית זאב עור את מלאכת הטיפול והפיכת מקום החשיפה לאתר תיירות אפילו באורח זמני בעזרת גורמי התיירות באזור טבריה והעמק.

בתצלום: שריר בוחן את שרידי ספינתו של ישו שבעזרתה יתרחש נס לתיירות.
(תצלום: לאון מיניסטר)

שתיים שהצילו יהודים חששו זו מזו בוורשה

אירוע חגיגי שאורגן ע"י סניף הרצליה של החברה להגנת הטבע קואופרטיב דן ומלון השרון התקיים בליל שבת במלון השרון בהרצליה. חסידי אומות העולם שבאו מכל רחבי הארץ.

מלון השרון הזמין אותם להתארח ללינה בליל שבת, לארוחת ערב ולארוחת בוקר. בין המשתתפים במסיבה זו רפי גינת, עורך כלבוטק שגם הוא העלה את ניצוקתם של חסידי האומות באחת מתוכניותיו.

במסיבה היו פגישות נרגשות כמו סיפורן המיוחד של סופיה אבני מחיפה וגינה סטבליצקי מגבעתיים שנפגשו במסיבה, ותוך כדי שיחה התברר הן ששתיהן גרו בזמן המלחמה בוורשה באותו בניין. שתיהן הסתירו יהודים ופחדו שהאחת תלשין על רעותה... זו היתה פגישתן הראשונה לאחר 40 שנה.

יהושע מרקוס

חלק מחסידי אומות העולם ובני משפחותיהם יצאו למחרת המסיבה לטיול שאירגנה עבורם החברה להגנת הטבע באזור לטרון
(תצלום: יעקב כץ)

„הרופא" סורל הופתע לגלות עצמו באילת

הפתעה של ממש היתה ביום ה' לשחקן הבריטי הצעיר פיטר צ'לסון (19) גיבור הסדרה הבריטית סורל ובנו. השוהה עתה באילת. בשהבהין בדיוקן עצמו בטלוויזיה. פיטר צ'לסון שהגיע לשבוע נופש באילת ישב להנאתו בפאב „בן הבירה" כשהשקיף על נוף המפרץ בעת שבטלוויזיה הוקרן הסרט שבכיכובו.

אורחים שהבחינו בו אצו מייד לשולחנו והוא שמח הוא הפך לאיש ברכזית.

„הרופא המנתח" הופתע מהאהדה הרבה של האילתים אליו. הוא סיפר לכתבנו שבא לאילת כדי לנוח וזהו ביקורו השני בארץ. הוא הוסיף שהנוף הניתוח שהוקרן ביום ה' היה אותנטי והוא בוצע ע"י רופאים של ממש. באחד מבתי החולים הגדולים בלונדון. לצפים בישראל הוא היה מוכן לגלות שבפרק האחרון של הסידרה שיוקרן ביום ה' הקרוב הוא התחתן עם אהובתו ג'וליה...

בצלאל רובין אילת

איש הסי.אי.איי. שריגל למען סין התאבד בתאו

וושינגטון. — איש סוכנות הביון המרכזית בארה"ב שיצא לגימלאות ואחר כך הורשע בריגול ובמכירת חומר חסוי השוב לסין התאבד בתאו ביום שישי לאחר שהורשע בריגול. הוא עבד בסי.אי.איי. 30 שנים.

הנאשם לארי וו־תאי צ'ין הודה, כי מסר מסמכים חסויים למנהיגים הסיניים תמורת תשלום כספי. הוא נתגלה ללא רוח חיים בתא המעצר שלו בעיירה בנאסאס במדינת וירג'יניה. הוא מת לאחר ששם שקית פלסטיק על ראשו ונחנק.

לפני שבועיים הורשע צ'ין על ידי חבר מושבעים ב־17 סעיפי אישום בריגול. השתמטות מתשלום מס ואי דיווח על חשבונות שהחזיק בבנקים בהונג־קונג שם הסתיר את רווחיו. צ'ין היה צפוי לגזר דין של מאסר עולם וקנסות של למעלה מ־3 מיליון דולר. גזר הדין עמד להינתן ב־17 במרץ. שלטונות הכלא בודקים עתה כיצד הגיעה שקית הפלסטיק לידו של צ'ין.
(רויטר־עתי"ב עצ)

חלן בלמט, בת 24 מטולוז. לאחר זכייתה בתואר „מרת צרפת" על הגוף הנשי השרירי ביותר במדינה
(צילום: אי.פי.)

בעקבות פסילת המחזה „הו כלכותה"

מתקפה של אמנים ויוצרים אמריקנים על הצנזורה בישראל

מחזאים, שחקנים ומפיקים אמריקנים קוראים למועצה לביקורת סרטים ומחזות בישראל להתיר את העלאת המחזמר „הו כלכותה" בישראל.

המפיק האמריקני של המחזמר „הו כלכותה" נורמן קין השוהה בימים אלה בארץ קיבל ביום שישי עשרות מברקים מטובי המחזאים והשחקנים בארה"ב שבו הם מביעים את מחאתם על איסור העלאת ההצגה בישראל ופונים לחברי המועצה להתיר את העלאת ההצגה. בין הפונים המחזאי הידוע ארתור מילר, המחזאי אדוארד אולבי („מי מפחד מוירג'יניה וולף"), המחזאי והבמאי הדרום אפריקני אתול פוגארד, ששמונה ממחזותיו הוצגו בישראל בימיהם „האי" „בנזי מת", „בוסמן ולינה" ו„קשר דם". המחזאי האמריקני גארסון קנין שכתב את הקומדיה „רק אתמול נולדה", שהוצגה בקאמרי.

כן הגיעו פניות מארגונים שונים בארה"ב: איגוד המחזאים האמריקני שבו 8000 חברים, אירגון שחקני הבמה בארה"ב שבו 43 אלף חברים, אירגון במאי התיאטרון והכוריאוגרפים המונה 1600 חברים, הליגה האמריקנית של תיאטראות ומפיקים ובו 300 חברים, והאירגון „אורחים למען הדרך האמריקנית" שבו 250 אלף חברים מתחומים ומקצועות שונים בייחוד מעולם הבידור והקולנוע. איגוד המחזאים האמריקני אומר בפנייתו: „ההבדל בין המשטר הדמוקרטי בארה"ב ובישראל לבין משטרים אוטוריטריים הוא מחויבותו של המשטר הדמוקרטי לעקרונות חופש הבעת הדיעה והיצירה" ומוסיף אותו אירגון: „המחזאים האמריקנים מאמינים כי בדמוקרטיה אלה שאינם מסכימים עם הנוסר או עם סיגנון הבימוי של מחזה רצוי שיבקרו אותו אך לא יאסרו את הצגתו".

אומר אירגון הבמאים והכוריאוגרפים: „אנו סבורים כי קהל צופי התיאטרון בישראל, הינם אזרחים של אומה דמוקראטית גדולה, וזכאים להחליט בעצמם אם לצפות או לא במחזה המאריך ימים ביותר על ברודוויי". אותו אירגון מוסיף ואומר: „אנו תובעים מהאחראים שלקחו על עצמם החלטה המתייחסת לחירותה של האמנות בישראל לעשות כל מאמץ ולהתיר הפצה זו בארץ. מהיבטים רבים ישראל היא קרן של אור ותבונה לכל האומות החופשיות ומוטב שלא תיהפך לאומה המגבילה את חופש האמנות".
(שע"ה)

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי
רעננה
הודעה בדבר הפקדת שינוי
תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה רעננה הופקד שינוי תכנית הנקרא „שינוי תכנית מתאר מקומית מס' רע/1/245" ביחד עם התשריט המצורף אליו.

עיקרי הוראות השינוי: קביעת אזור מסחרי־מגורים, איחוד חלקות, קביעת שטח פרטי פתוח, קביעת תכנית בינוי.

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 6581 חלקות 371, 372, 406. רחובות: אחוזה, עקיבא, שברץ.

כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל מעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך עפ"י סעיף 100 לחוק האמור, רשאי, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.

ד. שייש, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז

כהנא סולק מבסיס: נתן „שיעור" לחיילים

מאת אבי בניהו. כתב „על המשמר"

קציני צה"ל באיזור חברון סילקו השבוע את ח"כ מאיר כהנא שהגיע השבוע לחברון ועסק בהסתת חיילים נגד האוכלוסיה הערבית.

בנו של ח"כ כהנא, עושה כעת בשירות מילואים פעיל ומוצב באיזור בית הדסה בלב חברון. באמצע השבוע הגיע כהנא למחנה הצבאי באמתלא, כי הוא מבקש לפגוש את בנו. באותה העת לא היה הבן במקום, וכהנא אסף בתוך חדר סמוך קבוצה של חיילים והחל להרצות בפניהם את תורתו לגבי „דרכי הטיפול" באוכלוסיה הערבית בחברון ובכלל.

החיילים שחלקם „הוקסמו" מהאיש ומרעיונותיו החלו לשאוג „כהנא, כהנא". למקום הגיעו מספר קציני צה"ל שסילקו מהבסיס הצבאי את הגזען.

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י — הוועד הפועל
המרכז לתרבות ולחינוך
המחלקה לחינוך

מליאת
המועצה הרעיונית לענייני חינוך

תתכנס מחר, ביום ב' 24 בפברואר 1986 בין השעות 18.30–16.00 באולם 112 שבבית המרכז לתרבות ולחינוך – הוועד הפועל רח' ארלוזורוב 93 תל־אביב.
על סדר־היום:
- המרכז לתרבות ולחינוך אחרי הוועידה ה־15 של ההסתדרות — נחום פסח.
- החינוך ליהדות בחברה הישראלית בת זמננו — פרופ' אלכס ברזל.
- שונות.

איראן־עיראק — האיזון הופר?

הג'יהאד הדפנסיבי

במלחמת ההתשה המוזרה, הנכנסת לשנתה השישית, מורגשת עייפות של הצבאות, אך עדיין אין לראות את סופה — אומר ד"ר מרק הלר, מהמרכז למחקרים אסטרטגיים באוניברסיטת תל־אביב. לדבריו, היו איתותים מבגדאד לישראל, אך מכאן לא בא מענה.

מאת חיים מרגלית

מלחמת איראן־עיראק החלה בספטמבר 1980, נכנסה לשנתה השישית ואיש אינו יודע עתה מה יהיה בסופה — מסביר ד"ר מרק הלר, חוקר בכיר במרכז למחקרים אסטרטגיים ע"ש יפה באוניברסיטת תל־אביב.

התקפה של הצבא האיראני על כוחות עיראק, המתנהלת עתה באזור הביצות סביב הצי האי פאו בכניסה לנהר שאט־אל־ערב. רכבה שוב את תשומת לבנו לאותה מלחמה מוזרה בה נהרגו במשך השנים מאות אלפי בני־אדם. דומה, כי לאיש לא איכפת מה קורה שם. גם לא אצלנו. אף כי המלחמה קרובה אלינו — כמעט „מעבר לפינה" של המזרח התיכון. כי שאיננו מאמין שזה בקרבתנו, יתכן בצילומי הלוויין בהם אנו חוזרים נתקלים מזה־יהודים ויראה בכך עיניו עד כמה הכל צפוף באזורנו על כל אלה הלכנו לשמוע את ד"ר הלר. המתמצה במהלכי איראן־עיראק.

„בשלבים הראשונים של המלחמה. כלומר ברבע האחרון של שנת 1980", אומר ד"ר הלר. „הצליחו העיראקים לחדור לשטחה של איראן בצורה מוגבלת. היעד העיראקי היה השתלטות על מחוז חוזיסטן, המיושב ערבים שיעיים. הם הצליחו לכבוש את העיר הוראמשהר. שהיא מרכז נפט גדול, וכיתרו את נמל הנפט הגדול עאבדן, אך לא הצליחו לכבשו ובכך נגמרה הפלישה העיראקית. שהיתה מלווה בקול תרועה גדולה ובתקוות של ראשי עיראק ובראשם צאדם חוסיין השליט". ד"ר הלר מוסיף, כי תוך שנת 1981 הצליחו האיראנים להסיג את העיראקים. הזוכה עברה לידם ובסוף 1982 התייצבה החזית על הגבול הבינלאומי בין שתי המדינות — המתמשך על פני יותר מ־1000 ק"מ. ממפגש הגבולות בין איראן, עיראק ותורכיה ועד למפרץ הפרסי בדרום. הוא מציין כי יש לא מעט מוזרויות במלחמה הזאת. יוזמת המלחמה באה מצד עיראק, לעיראקים יש עדיפות מספרית במספר החיילים. עליונות אווירית, איכות הנשק העיראקי גבוהה בהרבה מאיכות הנשק האיראני ולמרות כל אלה האיראנים מניעים את המלחמה.

מלחמת התשה

בשלבים הראשונים של המלחמה בשנת 1980 העיראקים כשלו. הניהול שלהם היה עלוב ולעיראק רגישות יותר גבוהה מאשר לאיראנים בכל הקשור לאבידות. יתכן כי זה נובע מהעובדה, שמחצית ואולי יותר של האוכלוסיית עיראק הם מוסלמים שיעיים ובבחינה דתית הם קרובים לאיראנים שהם שיעיים, וכל אשיעיים הם במיעוט בין המוסלמים המונים יותר מ־500 מיליון נפשות והם ברובם הגדול סונים. ד"ר הלר טוען, שלהט המלחמה העיראקי נמוך מזה של האיראנים. „אל נשכח לרגע". הוא מזכיר. „כי בשנת 1979 עברה איראן מהפכה טוטאלית. הוקמה הרפובליקה האיסלאמית של איראן ובראשה האייתולה חומייני. לאחר שהשאה ברח. חסידיו נפוצו לכל רוח. חלקם הגדול הוצא להורג והאיראנים עברו או סערות כבירות, שהתבטאו בהפגנות, שבועות אמונים ונאמנות למנהיגים, שהובילו את העם לג'יהאד. לא פלא בעיני ד"ר הלר, שהאיראנים גילו התלהבות עצומה והתנדבות להגן על המולדת, שהיתה נתונה בסכנת מוות. לדבריו, חל שיפור בצד העיראקי עם התמשכות המלחמה. העיראקים נכנסו למיגננה. עם זאת אסור לדבריו לשכוח, כי המלחמה הפכה למלחמת התשה בסגנון המזכיר את מלחמת־העולם הראשונה. גבול עיראק — איראן הפך לגבול של עמדות וחפירות מבוצרות ואם מדובר בהתשה — לאיראנים יש עדיפות. לרשותם אוכלוסיה יותר גדולה משל עיראק — כ־45 מיליון לעומת 15 מיליון. גם שטח אוראן בפול משטח עיראק — יותר מ־1.6 מיליון קמ"ר. לעומת כ־500 אלף קמ"ר. הדבר החשוב ביותר הוא, כי לאיראן אפשרויות כלכליות גדולות משל עיראק. שתיהן מפיקות נפט. מהגדולות בעולם, חברות באופ"ק. יצוא הנפט של איראן הגיע ערב המלחמה לכ־3 מיליון חביות ביום ושל עיראק לכ־3.5 מיליון חביות ביום. במהלך המלחמה נהרסו תעשיות הנפט בשתי המדינות. איראן סבלה מהרס נוראי כתוצאה מהפצצות חיל־האוויר העיראקי ותפוקתה ירדה לכ־1 מיליון חביות נפט ביום. היא התאוששה לאחר גירוש העיראקים ומפיקה עכשיו כ־2 מיליון חביות. חיל־האוויר האיראני ריכז את הפצצותיו על תעשיית הנפט העיראקית ופגע בה קשות. תפוקת הנפט. היתה ב־1984 כ־800 אלף חביות ביום. מתקרבת עתה ל־1 מיליון אחד. ועוד הוא מוסיף. כי בעוד שלאיראנים יש נמלים והם מייצאים נפט, ולרשותם משלבים עבור אמצעי להחייה בנפט — סתמו האיראנים את אפשרויות יצוא הנפט העיראקי. הנמלים בשאט־אל־ערב הוצאו מכלל שימוש. עיראק נאלצה בחיפזון למצוא דרך להגדיל את התפוקה דרך הצינור העובר משטחה דרך תורכיה ובשנה האחרונה התחברה לצינור הסעודי, המוביל נפט לים־סוף. בהיות כל כך ארוכה. תגיד יש לאיראנים. אפשרויות לפרוץ פרצות. לגרום אבידות לעיראקים. מבלי להביא להכרעה במלחמה.

אשליה דו־צדדית

כאן עולה השאלה על תכלית המלחמה — למי היא נחוצה אם אמנם ברור שלא יכולה להיות בה הכרעה.

ד"ר הלר סבור, כי יתכן שבשלב הראשון צאדם חוסיין השלה את עצמו שיכריע את האיראנים. בשלב השני נכנסו האיראנים לאשליה, שהם יכריעו את המלחמה. אמנם לא בדרך קונוונציונאלית של נצחון בקרבות. אך הם חושבים כי עיראק לא תוכל לעמוד במלחמת התשה אינסופית והמשטר יתמוטט בגלל הקשיים הכלכליים שהמלחמה גרמה. המשטר העיראקי החילוני נחשב כאוייב מס' 1 בעיני האיראנים אך כאמור. בשני הצדדים רבות האשליות והמעורפל רב מן הברור. לעיראק צבא יותר מסודר ויותר מאורגן והוא מצוייד במיטב הנשק המודרני. באיראן שני צבאות מתחרים. האחד הוא הצבא האיראני הסדיר, בעל מסורת ארוכה, שנאמני השאה בעלי הדרגות הגבוהות סולקו ממנו, הוגלו ונרצחו. אך הסגל הבינוני והנמוך יש לו נסיון שנרכש במשך השנים. ליד צבא זה קיים הארגון הצבאי של המשמרות המהפכנים (פסארדן), נאמני חומייני מלאי התלהבות דתית ורגשית. אלה הפכו לחוד־החנית בכל ההתקפות. הם רצים בלא מורא אל האש תוך קריאות־קרב והם שנשאו ברוב האבידות. „בשנה האחרונה", אומר ד"ר הלר, „חלו שינויים גם במשמרות המהפכניים. הוקמו יחידות מאורגנות, ניתנו להם אמצעי לחימה משוכללים וכל המערך האיראני עבר למה שקרוי „הג'יהאד הדפנסיבי". שמטרתו להמשיך בלחימה מבוססת תוך חיפוש נקודות תורפה במיגננה העיראקית. איראן, ברצותה לרכוש אמצעי לחימה חדישים. קשרה מחדש יחסים עם מדינות אירופיות, תוך תשלום פיצויים על נזקים שנגרמו לחברות אירופיות ואמריקניות בעת המהפכה. המגמה היא להביא לנורמליזציה עם מדינות אלה. בטהראן שוהות משלחות מסחריות מגרמניה המערבית, איטליה, צרפת ומדינות אחרות. כאשר המטרה היתה ונשארה מיגור השלטון העיראקי. „נראה", קובע ד"ר הלר, „שהג'יהאד הדפנסיבי מבטא את העייפות מהמלחמה. שמוצאת לה ביטוי בפי דוברים חשובים באיראן. אך כל אלה אינם מוויים בינתיים לחומייני. הוא דבק במלחמה ובהמשכה ומכך אפשר להבין את המיתקפה האחרונה. שמטרותיה הן לכבוש או לשלוט על דרך היבשה בין עיראק לכוויית ולערב הסעודית, בה זורמים כלי מלחמה. ולשלוט על מוצאותיה ומבואותיה של עיר הנמל בצרה — היעדים. שלדעת האיראנים יהיו להם השלכות פנים־עיראקיות. אך קשה היום לדעת מה יהיה ומה „יתפתח".

איתות עיראקי לישראל

שיחה בנושא המלחמה בין עיראק לאיראן מעלה בין השאר את. היחס המכתיג על
(סוף בעמוד 8)

הגוויות נערמות והגנרלים ממשיכים להילחם

השבוע שהפך לשש שנים

שליט עיראק, צאדם חוסיין, יצא ל„הרפתקה קצרה" מתוך מגמה „לעשות סדר" באיראן החומייניסטית — אומרת עופרה בנג'ו, חוקרת במרכז דיין באוניברסיטת תל־אביב

מאת חיים מרגלית

כאשר פלש צבא עיראק לאיראן בספטמבר 1980 אמר שליט עיראק, צאדם חוסיין, לבני עמו, כי המלחמה שאיראן כפתה על עיראק תימשך שבוע ימים ושלטונו הפושע של חומייני יתמוטט.

עופרה בנג'ו, חוקרת במרכז דיין ומכון שילוח באוניברסיטת תל־אביב, שהתמחתה בעיראק ובעיראקית, אומרת, כי השאלה העיקר לאחר שש שנות מלחמה היא, מדוע יצא צאדם חוסיין להרפתקה הזאת. האם חשב, כי באו ימי החולשה להכניע את האיראנים. שאתם יש לעיראקים חשבון דמים ארוך מאז מאז הקמת עיראק בתחילת שנות העשרים. האם חשב, כי לאחר הפלת השאה בפיחוניו ובאירועות הדמים שפקדו את איראן, יוכלו העיראקים להבהיר אותם בקלות. מכיוון שצבא איראן התפורר והיא חסר פיקוד וברחוב שררו התוהו והמהומה ולעיראק עובדה עיראק מיוחסת עידוד נוספת בעת האנרכיה. האם חשב צאדם חוסיין. שבמכה אחת יכבוש את חוזיסטן על גבול עיראק־איראן ויזכה באוצר נפט שיהפוך אותו בשכר באיזור... [illegible]

(סוף בעמוד 10)

חריגה מקיפאון מדומה

מאת זהבה מוזס

מלחמת איראן־עיראק הנמשכת כבר שנים אחדות, חרגה באחרונה ממצב הקיפאון המדומה בו היתה נתונה. וכפי שהדברים נראים על פניהם כרגע, גוברת איראן על יריבתה. עיראק, לשתי מעצמות־העל ולמדינות השוכנות בסמוך למיפרץ הפרסי, ברור שלכל שינוי במאזן הכוחות תהיה השפעה כוללת על הנעשה במזרח־התיכון.

ד"ר מרטין קרמר, חוקר במכון שילוח שבאוניברסיטת תל־אביב, אומר כי אחת מסיסמאות המהפכה של חומייני היא העברתה ההוצה, למדינות נוספות. בנוסח „ייצוא המהפכה" הוא עושה שימוש יומיומי. במהפכה שלו רוצה חומייני להעביר מסר אוניברסלי ולא איראני בלבד. מסר שכזה אפשר להעביר באמצעות שיכנוע ותעמולה, תוך כדי הפצה ושיכנוע הדרגתי או עלידי שימוש בכוח. מדיניותה המוצהרת של איראן כיום היא שימוש בדרכי השיכנוע. אך גם בתוככי מחנהו של חומייני יש אנשים שאצה להם הדרך וכבר בראשית המהפכה עשו מאמץ לזרז את הפצת אמונתם על ידי אימוץ דרכי הכוח. אחד הביטויים הבולטים לכך היה ניסיון ההתרגשות בעיראק מיד לאחר המהפכה באיראן. ניסיון זה נעשה בתוך רצון לנצל את השיעים, המהווים כ־55 אחוז מכלל האוכלוסיה בעיראק ליהודים התפשטות המסר המוסלמי. וגם מתוך מוכנות של איבה אישית למשטר בעיראק. אותו הביר חומייני מקרוב לאחר שבילה 14 שנות גלות בעיראק. פלישתה של עיראק ב־1980 לשטח איראני, נבעה מרצון המימשל להפסיק את ההתרגשות החומייניסטית ולדרוש בערובה להחזרת השטח הכבוש לידם את הפסקת הפעילות האיראנית ההתרנית. יתכן שכבר או עלתה מחשבה נוספת לגבי הפלת משטרו של חומייני נאותה עת.

המלחמה המתמשכת קפאה במצב כשאת פחות או יותר, למשך מספר שנים. כשאיראן השקיעה את רוב מאמציה בלבנון שלאחר מלחמת־לבנון. השקעת מאמצים נסיבית זו נועדה לעזור לשיעים שם. שאף כי אינם מהווים רוב מוחלט בלבנון, הם בכל זאת העדה הגדולה ביותר בה. חומייני משתמש בסבלים שהשיעים המוכנים לכל מאמץ שיעי לצורך הפצת המהפכה האיראנית להפצת העיראקים האיסלאמית. אך הוא משתמש בסבליהם אלו למטרות פוליטיות וצבאיות של השיעים. למעשה. הצלחתו ליצור תוכן פוליטי למרדים שהפכו במהלך ההיסטוריה לסמלים דתיים בלבד. קרב 680 לספירה היא הדרכה העיקרית של האמונה השיעית. היא בערך בין חוסיין, נכדו של הנביא — שהוא הדכות המרבית להעצמת הדיעות השיעיים בקרב השיעים — לבין הראיש של בית אומיה ששלחו מנהגי את הכהונות. פעם בשנה ביום העשורה, מתקיים שיחזור של קרב זה. שיתוכנו בעיקר דתי.

חומייני לקח סמלים אלה והשתמש בהם כדי להציג להמונים את העימותים הנוכחיים בין עיראק לאיראן. כאשר את דמות חוסיין מייצגת איראן ועיראק בתפקיד יזיד הרודן, שבחזונתו נרצח לבסוף חוסיין הנערץ. הוכנה מובהקת ללקיחת סמלים עתיקים ולציקת תוכן חדש בהם. חומייני, במלחמתו, מנצל את כל ההתרגנות שבידיו ומשתמש בעיקרון האידיאולוגי של אמונה דתית עמוקה ככלי חשוב במאבקו. הוא גם מנצל את יתרונו הדמוגרפי (כ־40 מיליון איראנים לעומת 14 מיליון עיראקים) ושיחת למלחמה באסית של בני־אדם. כשבסביר לחץ שכזה מכלל דבות בקרב יורידו דתית יהפך למקיר גאווה עתה הנפגעים של אנשי הדת.

למלחמה זו השלכות על כל אזורנו. ברבנון יחזה ניצחון האיראנים את הורים השונים בקרב השיעים הנוטים לתמוך באיראן. בלומר, נחזה בעליית כוחות של ארגון חיזבאללה. לעומת ירידת כוחו של ארגון אמ"ל. תיפגע גם הברית שבין סוריה לאיראן. כאשר לא יהיה אויב נוכף שיפריד ביניהן. יתרן הועשת אף היא כניצחון האיראנים ומאפשרת לציור כמלחמתי רב לעביר דרך נגיל עקבה לעיראק. במיינית רואים בחרדה גוברת את סכנת השתלטותו של המשטר האיסלאמי, ואף החלו לפני שנה לגרש מהמדינה שיעים רבים היאשמים בפעולות החרניות נגדה. גם בסעודיה רואים חיזוק מיזער זה לגבולותיה ולשינוי המאזן בניפרץ הפרסי.

לפי שאיני מומחה צבאי, קשה בזמנים להעריך האם תנצח איראן. בכוחו של הצבא. אך ברור מעל לכל ספק, שניצחון כזה ישפיע על המאזן הכללי בכל המזרח התיכון ועל יומותיהן השונות של מעצמות העל.

קשה להעריך האם תנצח איראן במלחמה עם עיראק. אך ברור מעל לכל ספק שניצחון כזה ישפיע על המאזן הכללי במזרח התיכון ■ ד"ר מרטין קרמר, חוקר במכון שילוח

(בכתב יד, בשוליים:) על המשמר [illegible]

דיבוק מוסקבאי

„40, רחוב שלום עליכם" — טרגדיה מוסקבאית המגוללת את סיפורה של משפחה יהודית, ש„דיבוק" העלייה לישראל אחז בבניה ■ האם טמונה כאן בשורה להיתרי עלייה?

מאת ארנון יפה, פאריס

בערב שבו הגיע שצ'רנסקי לישראל בשירת „הבאנו שלום עליכם" הציגו בתיאטרון סטניסלבסקי במוסקבה את המחזה „40, רחוב שלום עליכם", גרוטסקה המסתיימת ב„טרגדיה". המחזה עוסק במשפחה יהודית, שבניה נאחזו ב„דיבוק" לעלות לישראל. המחזה מגולל את הגורל המר המובטח ליהודים־סרבנים אחרי עלייתם לישראל או הגירתם לארה"ב, לעומת חיי האושר של היהודים הנאמנים „למולדתם" בברית־המועצות.

המחזה בנאלי, אבל עצם העלאתו הוא מסמן אולי מיפנה במדיניות הקרמלין כלפי היהודים והיערכות להתרת יציאה. שכנוע במקום כפייה. כתב „להמונד" במוסקבה מוסר, כי המחזה המועלה בוורשה, הפך ללהיט. הוא עורר מחלוקת בקהילה היהודית.

גיבורי המחזה הם בניה של משפחה יהודית באודיסה, שמחליטים יום אחד לעלות לישראל. המשפחה חיה באידיליה עד שהבנים — אחד רופא ואחיו, חוקר אקדמאי — „הורסים" אותה בהחלטה הפתאומית. המחזה מציג את הקרע. ההורים פטריוטים, דבקים בנאמנות למולדתם. האב מת מהתקף־לב כאשר מגיעה הפנייה ואוספת את המשפחה לשיבה־הביתה. האם נשארת לקבור אותו. רק הבן הרופא יוצא — לא לישראל, אלא לארה"ב — עובדה שמקנה למעשהו משמעות מכוזה יותר.

ניתן להבחין, כי השלטונות הסובייטיים מודעים לזיקה של היהודים לישראל, אך מטעמים פוליטיים מגנים אותה. המוסר השכל מתבטא בתיזה שהשמיע גורבצ'וב בראיון לעיתון „להי הומאניטה": היהודים חיים בבריה"מ באושר, לעומת סבל ואומללות שם מנת חלקם בישראל ובארה"ב. זהו גיהנום קפיטליסטי אכזרי.

לברך או לחשוש

אחת הדמויות במחזה אומרת, כי „בניו־יורק נעולים חלונות גורדי־השחקים, כדי למנוע התאבדויות". שחקן המגלם שכן אחר, מעיד: אין משטר טוב יותר מן המשטר הסובייטי. האב מת מצער על שבניו בגדו במולדת ומאלצים אותו לעקור. האם המייצגת את הערכים החיוביים הסובייטיים, פטריוטיזם, חריצות. בנה הרופא, שבורח לארה"ב עוד לפני שליווה את האב לקבורה, הוא האב־טיפוס של המבוער. בקהילה היהודית לא יודעים אם לברך על המחזה, כי מעלים בו נושא יהודי שהיה עד כה בגדר טאבו, או שמא לחשוש ממנו כמפני תעמולה גרוטסקית מתוחכמת.

המחזה משקף את הרגאה מפני ההוויה היהודית אצל השלטונות. בריחה המונית של יהודים היא סטירת־לחי לצדק הסוציאליסטי המוגשם. המסר של המחזה מזמין את היהודים לא לבקש אפשרות־יציאה לישראל. מובטחות להם צרות. יש התוהים אם המחזה מבשר התרת עלייה. הצגת המחזה לא מוכנת בנסיבות אחרות. הקרמלין לא נוהג לשכנע. הוא כופה. אך אם יפתחו מעט את השערים לעלייה, יוכלו היהודים לבחור לצאת או להישאר.

מומחים מעריכים כי בקרמלין נערכים להתרת יציאה ליהודים כחלק מעסקה עם ארה"ב. שחרור שצ'רנסקי פורש כאן כמסר, כי השלטון החדש בקרמלין מוכן לעסקות חליפין. אין ספק כי חידוש הדטאנט יועיל ליהודים.

הטיעון הסובייטי

אישים צרפתים שביקרו בקרמלין מרוצים, כי השלטונות הסובייטיים משקיעים עתה מאמצים להוכיח כי אין אנטישמיות בברית־המועצות. אנטישמיות נוגדת את רוח המהפיכה — על פי גורבצ'וב. היא היתה מחלה של השלטון הצארי. „אנו מגינים על היהודים", אמר גורבצ'וב לנשיא האסיפה הלאומית לואיס מרמז. דבריו אלה מורגשים בהופעותיו ובראיונות שהוא מעניק. מנהיג בריה"מ נוטה להתייחס באריכות לנושאים יהודיים. בראיון שלו בבטאון המפלגה הקומוניסטית הצרפתית, הוקצה חלק ניכר מן הראיון להפרכת ההאשמות נגד בריה"מ. גורבצ'וב תיאר את האנטישמיות כתופעה שלילית ומגונה המצויה מחוץ לחוק. הוא אמר כי לא יתכן חילול קברות יהודים או פעילות קבוצות נאו־נאצים בבריה"מ. אבל הוא גם השווה אנטישמיות עם ציונות ותיאר את שתיהן כתופעות מגונות: „אני סבור שבחברה תרבותית אין מקום, לא לאנטישמיות, לא לציונות וגם לא לתופעות לאומניות, שוביניסטיות וגזעניות".

המנהיג הסובייטי מונה פשעים גזעניים במערב־אירופה ואומר כי הגזענות פתחה במתקפה בעולם. הוא שואל: „כמה שנים, בשל סיבות ידועות, נשאר העם הערבי בפלשתין מגורש מאדמתו" הוא טוען כי „אין אצלנו אסירים פוליטיים. איננו רודפים אזרחים בעוון דעותיהם, איש לא זומן למשפט על דעותיו. אך כל מדינה חייבת להגן על עצמה נגד אלה שקוראים לחיסולה או מרגלים למען כוחות זרים, מה שנקרא כאן פשע מדינה. כיום מרצים עונשים בעוון פשע זה כ־200 איש".

השבוע שהפך לשש שנים

(המשך מעמוד ה)

עפרה בנג'ו מזכירה את תחושת האימה שתפסה את העולם המוסלמי — ולא רק אותו — נוכח עלייתו המטאורית של האייתולה חומייני. לאחר שעד תחילת 1979 ישב השאה האיראני, מוחמד ריזה פהלווי, בביטחה על כס הטווסים" בטהראן. הוא נחשב לאיש חזק, עשיר מכוח הנפט, מוקף צבא חזק המצוייד במיטב הנשק האמריקני. המערב נשא עיניו אליו ואף אצלנו הרעיפו עליו שבחים. פתאום כל זה התמוטט ובמקומו באו המונים משולהבים מוכי להט דתי מוסלמי פונדמנטאליסטי, המאיים על כל העולם. ברחוב הראשי של טהראן מצויירים דגלי ארה"ב, בריה"מ וישראל. זה ליד זה, וההמונים יורקים עליהם ורומסים אותם, כדי שכל העולם יראה ויירא את כוחו של אללה הגדול ושליחו עלי ארמות, יוסוף מוסאווי, האייתולה חומייני.

לדברי עפרה בנג'ו, העיראקים חשו מאויימים על־ידי כוח פוליטי אידיאולוגי וחברתי שהתגלם בחומייני. אך מצד אחר היה להם צבא חזק, מאורגן ומצוייד במיטב הנשק הסובייטי. צאדם חוסיין הרגיש חזק גם בכוח הנפט. עיראק יצאה בשנת 1979 כ־3.5 מיליון חביות ביום. כלומר היה לו צבא חזק, כוח כלכלי ותמיכה מצד כל הגורמים שחששו מחומייני. בריה"מ היתה ידידה וארה"ב — ידידה בפועל בגלל מה שנעשה לאמריקנים באורו של חומייני. לכן חשב, שהוא יהיה השליט העיראקי הראשון ש„יעשה סדר" באיראן. הוא סבר, שיקבל שיתוף־פעולה מצד תושבי חוזיסטן, שהם ערבים שיעיים. אך לא איראנים. הוא גם קיווה, כי בפלישה לאיראן יזכה לתמיכה מצד כל אלה שחומייני הדביר בארצו — אך לא כך קרה.

הפוליטרוקים עוררו מרנים

שאלה אחרת היא מרוע הצבא העיראקי לא היה כל כך חזק ומאורגן כפי שחשב שליט מדינה זו. צאדם חוסיין איייש את הצבא בפוליטרוקים מטעם מפלגתו, מפלגת הבע'ת, שעזרתם לצבא היתה אפסית. שהפוליטרוקים אף עוררו מרנים בתוך הצבא. תושבי עיראק בחלקם הגדול הם שיעיים וחשודים על המישטר החילוני. אויל גם הדוקטרינה הסובייטית, שעל־פיה אומן צבא עיראק, לא התאימה לסוג הלחימה שנדרש בחוזיסטן.

אל מול הלהט של לוחמי איראן, שורים פלשו לאדמתם, עמד צבא עיראק חסר אונים. רבבות חיילי המהפכה האיראנית הסתערו עליהם במלחמת פנים־אל־פנים, בלי לחוס על חייהם. צבא עיראק לא היה מוכן לכך. הנצחונות בסוף 1980 היו מוגבלים לכיבוש העיר חורמשהר. אך לאחר תבוסה בחודש מאי 1981, כאשר האיראנים כבשו מחדש את חורמשהר, החליט צאדם חוסיין על נסיגה חד־צדדית. לדברי בנג'ו, הוא חשב שנסיגתו מאדמת איראן תביא להפסקת המלחמה. הסורים והלובים, והתומכים בדרך־כלל באיראן, אמרו, כי אם העיראקים יצאו מאיראן הם יעשו מאמצים להביא להפסקת המלחמה. שליט עיראק רצה בהפסקתה בגלל מחיר הדמים הכבד — מאות אלפי הרוגים. נוסף על כך היא מזכירה את הקשיים הכלכליים אליהם נקלע משטר צאדם חוסיין. תפוקת הנפט ירדה בצורה חמורה. האיראנים מנעו את יצואו מנמלי שאט־אל־ערב. העיראקים נאלצו לשלוח בצנורות יבשתיים ארוכים דרך תורכיה וסעודיה. הם נאלצו לרכוש אמצעי לחימה ולשלם עבורם בכסף רב. הנשק העיראקי בא מבריה"מ, צרפת, בראזיל וארגנטינה. נוכח המצב הכלכלי שהלך והחריף, גדלה מורת־הרוח באוכלוסיה העיראקית ורבים העריקים על כך אפשר ללמוד מהעתונות העיראקית ומפסקי־דין מוות לעריקים, המבוצעים בככרות הערים וכן ממספר גדול של התנקשויות בחיי השליט. היא מספרת, כי צאדם חוסיין הרשה לאחרונה להוציא ספר ששמו „7 ההתנקשויות בצאדם חוסיין מהם יצא בחיים". כל זה מעיד, לדעתה על המצב הקשה בעיראק.

הגנראלים אוהבים מלחמות

— מרוע, אם כן, אין מסיימים את המלחמה?

לדבריה, גם אם היו רוצים לסיימה — קשה לבצע זאת. חומייני אינו רוצה בגמר המלחמה. טעמיו ונימוקיו עמו. גם צבא עיראק אינו רוצה לסיומה, עתה, כאשר השליט קשר קשרים עמוקים עם ראשי הצבא על חשבון מפלגת הבע'ת.

אשר לעתיד — איש אינו יודע ואינו מוכן להתנבא. יש בעלי עניין בעולם שטוב להם, כי העיראקים והאיראנים יקיזו אלה את דמם של אלה — כמו בריה"מ וארה"ב, וכמובן סוחרי הנשק וכן הצבא העיראקי, שכמו כל הצבאות בעולם בכל הזמנים — אוהב מלחמות. „מלחמה", היא אומרת, „היא סם חיים לכל צבא בעולם והראה לי גנראלים שאינם ששים לכל קרב".

אשר לאיתותים העיראקיים כלפי ישראל — לדעתה, הם לא היו מכוונים לישראל אלא לארה"ב, בעיקר בשנים 1983 ו־1984, כאשר עיראק רצתה בחידוש הקשרים הדיפלומטיים עם ארה"ב, שנערכו בנובמבר 1984. היא מעידה, שצאדם חוסיין לא שינה טעמו. הוא אוייב לישראל אך גם במקרה כזה, אם התנאים הביאו אותו לשנות קצת מטעמו ואם יתברר שאין זה מובן מאליו שבכל מקרה עיראק תפעל נגד ישראל, היה כדאי להיענות לאיתותים, גם אם הם כוונו לארה"ב. „אין להגזים בהם". היא מרגישה, אך אין גם למעט בערכם, שכן ישראל צריכה להיות ערה לכל איתות ולו גם חלש, כי להפסיד מכך אי־אפשר". בינתיים העיראקים והאיראנים שוחקים עצמם. דמם של מאות אלפי בני־אדם נשפך לשווא ומי יודע כמה זמן זה יימשך. צאדם חוסיין חשב, שזה יקח שבוע והנה זה נמשך כבר קרוב לשש שנים. הגיון אין כאן וגם אין טעם לחפש אותו.

הג'יהאד הדפנסיבי

(המשך מעמוד 5)

מעצבי המדיניות הישראלית ממלחמה זו, כאילו לנו לא חשוב מי יגבר במלחמה. לדעת ד"ר הלר, זאת טעות חמורה. הוא סבור, כי בשנים 1982 ו־1983 היו איתותים ברורים מצד עיראק על רצון לשנוי יחסם לישראל. הם הודיעו, כי יתמכו בכל פתרון שישיגו הפלשתינאים. גם אם יהיה זה פתרון בדרכי שלום. אפשר היה לטעון, כי הודעת עיראק היתה צעד טקטי כדי לרצות את ארצות־הברית. „יהא כך". הוא פוסק, „זה היה שנוי וכל שינוי הוא חשוב. אסור לשכוח, שבכל המלחמות שימש הצבא העיראקי כסיס להתארגנות מזרחית נגד ישראל ובלי עיראק לא תהיה חזית מזרחית. „היו כאלה", הוא מזכיר, „שהסבירו את איתותי עיראק בשנאה של שליטי עיראק לשליטי סוריה. זוהי שנאה עמוקה וארוכה. מאז התפלגו אנשי הבעת' שגם ראשי עיראק וגם ראשי סוריה מוצאם ממנה. לדברי ד"ר הלר, האיתות הממשי ביותר היה כאשר עיראק תמכה בגלוי בהסכם 17 במאי 1983 בין ישראל לבין לבנון. זה היה ממש צעד נועז מצדם. אך אצלנו לא ניצלו את ההזדמנות. לא השיבו באיתות על איתות. ד"ר הלר מעלה את האפשרות, שמדינאי ישראל הפכו לעקשנים הכי גדולים במזרח הקרוב. הם מנהלים חשבונות נוסח המזרח התיכון והפכו ליותר ערבים מהערבים עצמם. זה חבל, הוא אומר. כי אסור להפסיד שום הזדמנות. העיראקים היו אויבים. אך בני־אדם משתנים ואפילו מדינות, ויכולות להיות תזוזות, וחבל שהן לא נוצלו. עיראק הולכת ומתחזקת. אך זה לא שייך להכרעה במלחמה. מבחינתנו, חבל שלא ניצלנו הזדמנות.

„הדרך לשלום" לא עוברת ב„אגודות הכפרים"

מאת קאסם זייד

בעוד מנהיגי העולם שוברים להם את הראש כיצד לשכנע את יאסר ערפאת להכיר בהחלטות מועצת הבטחון 242 ו־338 כתנאי למשא־ומתן ישראלי־ירדני־פלשתיני, וראש הממשלה שמעון פרס רואה בפלשתינים פארטנר לשלום; בעוד נציגים של ארצות־הברית מקיימים בירדן שיחות לילות עם ערפאת ועוזריו, כדי לשכנעם להצטרף לשיחות השלום, ואפילו בגין הצהיר בזמנו כי „אנו לא נברוק בציציותיהם של הפלשתינים חברי המשלחת הירדנית־פלשתינית לשיחות השלום"; ובעוד שהשבוע המינהל האזרחי איפשר את יציאתם של חנא סניורה, עורך העתון המזרח־ירושלמי, „אל־פג'ר" ועורך־הדין אבו רחמה מעזה, שניים הבאים בחשבון כחברים במשלחת הירדנית־פלשתינית והידועים כמקורבים לאש"ף; ובעוד שרוב מדינות העולם מכירות באש"ף בהנהגתו של ערפאת כנציג הלגיטימי של העם הפלשתיני — אנו שומעים על מתנגד במחנה הפלשתיני, המערער על מנהיגותו של אש"ף. אדם זה אינו אחר מאשר מהנדס חשמל מהר חברון, מוחמד נאצר. בשבוע שעבר הזדמן לי לשמוע אותו מדבר על הדרך לשלום נוסח אגודות הכפרים. הוא טרח והירצה במשך שעתיים את מישנתו לשלום בפני חברי החוג לבעיות המזרח־התיכון בגבעת־חביבה. נאצר, המכנה את מישנתו „הדרך השלישית לשלום ירדני־פלשתיני", אמר: „אני בטוח, שלו ערפאת היה בחברון, הוא היה עומד כמו שאני עומד עכשיו". נאצר טוען, שהעם הפלשתיני זכאי לבחור את נציגיו „וזה מה שאנו דורשים ורק בדרך זו אפשר למצוא את המנהיגים האמיתיים של העם הפלשתיני".

נסיון־נפל

יכולתי להבין את מישנתו של נאצר, לו היתה זוכה לתמיכה של מיעוט קטן בשטחים. בטוחני, שאין תומכים למישנתו של נאצר, מלבד שלושת שומרי הראש שלו. אפילו הממשל הצבאי אינו מתייחס ברצינות לדברי נאצר, יציר כפיו של פרופסור מנחם מילסון, שהקים את אגודות הכפרים, שבינתיים שבקו חיים לכל חי.

היום ברור לכל, שאגודות הכפרים הן נסיון־נפל. שבמחשבה שנייה אולי יוזמי הקמתן מכים על חטא ויודעים שהם גרמו בזמנם לבלימת מרכבת השלום, שהיא כלאו־רכי מתגרנדת. לא הייתי משחית מילים ומתייחס למישנתו של נאצר הגלמוד, אלמלא העובדה, שקבוצת חברים מהקיבוץ־הארצי משחקת לידיו של האיש. דומה שהזמנתו של נאצר לחוג נכבד בקיבוץ־הארצי כמוה כאשליה עצמית. אוי למדינת ישראל ולפלשתינים. אם שני הצדדים משלים את עצמם, שעל־ידי יוזמה פרטית של אדם אחד אפשר להביא את השלום. כל מי שאומר, כי באמצעות אדם זה או אחר אפשר להביא את השלום, טועה בידיו.

בעיית הסכסוך הישראלי־פלשתיני נמשלת לשריפה גדולה: זהו חלום באספמיה להכבות שעל־ידי שפיכת כוס מים קטנה אפשר לכבותה. מי שחושב כך, נתפס לאשליה ועוזר להחרפת הבעיה שאינה סובלת כל דיחוי. אם נצטרך לחכות עד שנאצר יביא את השלום, משוכנעני שעד אז יתרחשו טרגדיות רבות. יש להצטער שנאצר, בעל המישנה הדמיונית, הוזמן להשמיע את משנתו דווקא במכון על שמו של עבד אל עזיז זועבי המנוח, שהיה ידוע כמנהיג משכמו ומעלה ואיש אשכולות, ושחלם על שלום אמת בין שווים.

דומה שתנועה רעיונית ושוחרת שלום כתנועת השומר־הצעיר, לא היתה צריכה לשמש במה לרעיונותיו של האיש מחברון. ידוע לכל, שהנהגת מפ"ם מוכנה לדבר עם כל גורם פלשתיני, כולל אש"ף, אם וכאשר הוא יכיר במדינת ישראל. תומכי מישנתו של מוחמד נאצר מבין חברי הקיבוץ־הארצי גורמים עוול לתנועתם ולשמה הטוב ותורמים במו ידיהם לבלימת תהליך השלום.

זאב בודד

לו הייתי יודע, שנאצר הוזמן להרצאה ובה העניין נגמר, הייתי אולי עובר על כך לסדר היום. אך מאחר שמדובר בשיתוף פעולה ותיאום עמדות בינו לבין קבוצת חברים מהקיבוץ־הארצי ומהתק"ם, אינני מוכן להבליג ולעבור על כך בשתיקה. זוהי הסיבה שאני עושה חשבון, אולי קשה, עם חברים אלה, שהתארגנו כתנועה הנקראת „הדרך לשלום". ברצוני לומר להם במידה רבה של צער. ש„הדרך לשלום" אינה דרך לשלום המיוחל שכולנו מתפללים לו. חברי הקבוצה מנסים להפיץ את תורתו של בעל־נריתם מחברון בכפרים הערביים בישראל והם מנסים ללא הצלחה לגייס לה תומכים.

לפני שנה התארחו חברי הקבוצה, יחד עם מוחמד נאצר, בכפר קרעה. כאן הפגישה נכשלה: ערביי ישראל נשארו פעורי־פה ולא הבינו את אכזבתם ומורת־רוחם מהנסיון להכניס למיטה חולה. הדבר פגע בשמו הטוב של הקיבוץ־הארצי.

עצתי לחברי קבוצת „הדרך לשלום" היא להפסיק אחת ולתמיד את המשחק לידי נאצר, שהוא זאב בודד וכך הוא יישאר. ראוי להודיע לחברים אלה, שלא בכדי החליט ריכוז מפ"ם להתנגד ל„דרך לשלום" מיד עם הקמתה. כי שדברי יובנו כראוי. אזכיר, שאפילו חברים מרכזיים ממפלגת העבודה מקיימים באחרונה רב־שיח עם אישים מהשטחים המקורבים לאש"ף. לדעתי אסור שדווקא חברים מהקיבוץ־הארצי יפגרו אחריהם ולא תהיה להם זכות הראשונים להיות החלוץ במאבק על השלום עם האנשים הנכונים ובזמן הנכון.

שיעור קטן לפרופסור

בצד להם, החלו כמה מחברי מפלגת העבודה להשתלח על מבקרי התוכנית להצלת המשק — כאילו חטא כבד הוא לחלוק על דעת הממשלה. הנסיבות המביכות שאליהן נקלעו חברי מפלגת העבודה מובנות בהחלט. לבי איתם בהתפתלותם. אל התוכנית הכלכלית הם התייחסו כאל ילד־פלא, וכאילו פתאום, לנגד עיניהם, מתערטל ילד הפלא הכלכלי הזה ממחלצות הגלימה שלו ומתגלה, עירום ועריה. כחסר־לב, כעוור מכרתי, כאפס־צמיחה וכמינוס־יעילות.

באמת מביך מאוד. אף־על־פי־כן, מוזרות מאוד היו בעיני הציטטות השונות שהובאו בעיתונות מפי כמה חברים השונים, מהם גם חברים אישיים. נגד מפ"ם. ביחוד מוזר היה לי לשמוע את התבטאויותיו של ידידי חבר הכנסת שבח וייס. שבהעדר עדות אחרת. יותר חותכת. בורח ומעיד בעצמו על עצמו. חוזר והער. כי לאמיתו של דבר. ועל אף הכל. הוא „יונה ואיש שמאל". אני מתייחס לדבריו במיוחד זה מישום השימוש הבלתי־תיקני והמטעה שעשה שבח וייס במושגים מתחום מדעי החברה. למקצוען כמוהו זה לא צריך היה לקרות.

ח"כ שבח וייס. בלבול

פופוליזם?

ראשית — הוא יצא חוצץ נגד ש„מו לכ: „הפופוליזם" של מפ"ם". בקשר לפעילותנו נגד נסיון חיסול מספנות־ישראל, חיסול „אתא". שחיקת השכר. וכל כיוצא בהם. „הוא חייב היה לדעת טוב יותר". היו מגיבים האנגלים על השימוש במושג „פופוליזם" בהקשר זה. „פופוליזם" פרושו העלאת רצון־העם־המתחלף־והמשתנה לכלל ערך עליון בפוליטיקה, כשכל העקרונות והערכים האחרים מתבטלים מפניו. „פופוליזם" הוא ההתנהגות לטעמי ההמונים, אשר המתחנף עצמו — גם ליבו בהם. יתר על כן, „הפופוליסטים" מאופיינים על־ידי חוסר הוט־שידרה אידיאולוגי. והעדר כל מחשבה על יום־המחר.

האם באמת יש מישהו מיריביה הקשים ביותר של מפ"ם שמאמין בהבל הזה, כאילו כל פעולותינו בנידון מנותקות מאמונה, מעיקרון, מדרך פוליטית? פתאום ראינו שיש אבטלה — או החלטנו שיש כאן מים עכורים מתאימים לדייג? אך ורק מיום שהוכרזה התוכנית הכלכלית התחלנו להיות נגד אבטלה, נגד הרס מערכת הרווחה, נגד שחיקת השכר? רק כדי למצוא חן בעיני העם החליטה מפ"ם לפתע פתאום, להיות עם העובדים? מפ"ם — „פופוליסטית"? באמת!

הגינות?

שנית — שבח וייס צוטט כמתלונן על ההצעות נגד הכפייה הדתית של ח"כ חייקה גרוסמן בערך בנוסח זה: „הלא אתם בעד ממשלה צרה — ובממשלה זו נצטרך כולנו לוותר לדתיים — או איפה ההגינות בהצעות נגדם?" איזה בילבול מושגים! מבחינה עקרונית. יש כאן התעלמות מתפקידה של האופוזיציה במדינה דמוקרטית. אין זה מתפקידו של ח"כ אופוזיציוני להתחשב בנוחות או באי־נוחות של ממשלה קואליציונית אשר אותה הוא חותר להפיל. ואחת היא לו אם הוא מתכוון או לא מתכוון לשתף־פעולה בעתיד עם אחד ממרכיבי הקואליציה הנוכחית.

היפוכו של דבר: זה תפקידה של האופוזיציה — לחפש ולמצוא נקודות תורפה רבות ככל האפשר כדי להטריד ולנגח את הממשלה ולבקר אותה, עד רידתה. התביעה של שבח וייס מח"כ האופוזיציה להתפקד כאילו הוא ח"כ קואליציה, רק מישום שכזה הוא מתכוון להיות, היא מוזרה ומרגיזה כאחת.

מבחינה מעשית, הדברים מטופשים אפילו יותר. שבח וייס הרי יודע שמפ"ם איננה חברה בממשלה גם מפני עצם השיתוף עם „הליכוד". וגם מפני שהיא סבורה שביצועי הממשלה בתחום יחסי החוץ ותיקון החברה הם גרועים מאוד. בסיבה זו בוהדהט סביר שח"כ מפ"ם יהיו בערך כך: „אילו לפחות בהיר בניעתכם לכפייה הדתית הייתם הגיוניים והגונים יותר בניגוד ויתן עם ...ים, נועזים ומתוחכמים יותר בעניינתכם כלפי תהליך השלום, וצודקים ויעילים יותר במדיניותכם — ניתן היה לסלוח לכם. וגם לנו, על כניעה מבישה זו. עכשיו, שאתם עומדים להחמיץ את הסיכויים בכל התחומים הללו — אין לכניעתכם לדתיים שום צידוק, וחובתי היא, על כן, לתקוף אתכם בתחום זה, שהוא, אחרי הכל, חלק מהשקפת עולמי".

עצה כזאת, להערכתי, יכול היה כל פרופסור למדעי המדינה להציע לתלמידיו כבוחן לנציג אופוזיציוני. לא על כבודה של מפ"ם נחלצתי אפוא להגן, אלא על חובת הדיוק והבהירות בלשונם של אנשי מדעי החברה — בשימם מתייחסים למושגים אלמנטריים.

שווים ושווים יותר בפני המרכז

בישראל דרוש חוק־מדינה שיקבע את ההגנה המינימלית להליכים הדמוקרטיים בתוך מפלגות. דווקא מי שתומך בבחירות יחסיות ומתנגד לבחירות אישיות־אזוריות צריך לתמוך בחוק כזה. נוצר אצלנו מצב חמור מאוד. אזרח יכול להצביע עבור רשימה המיוצגת לייצג את עמדותיו — אבל לא תמיד מובטחת לו השפעה על תהליכי ההרכב של האנשים המנהלים רשימה זו. זהו מצב בלתי־נסבל: אזרח עלול להיות נאלץ לתת כוח בידי אנשים שלא יכול היה להשפיע על בחירתם — אך ורק מישום שאנשים אלה הולשים לכרם על הרשימה המייצגת את השקפת עולמו. ואילו לזולתם לא ניתנה אפשרות דמוקרטית הוגנת להתחרות איתם על עמדת הייצוג הזאת.

■ דוגמה אחת. בתנועת התחיה אושר היכו המפלגה ברוב קולות צרוף של קבוצת צעירים אזרליק, אשר בניגוד לצעירים האחרים אינם עומדים כלל לבחירה. הדבר מנוגד לתקנון המפלגה. ואף־על־פי־כן זכה לאישור המרכז. במקרה זה פסל בית־הדין המפלגתי את האקט הבלתי־דמוקרטי הזה. אבל לא תמיד מובטחת פסילה כזאת על ידי גוף מפלגתי טהור.

■ דוגמה שניה. במפד"ל קיימת מין „ועדת מינויים" או „ועדה אישית" שממיינת את המועמדים לתפקידים שונים. את חלקם היא מאשרת. ואילו את האחרים היא דוחה. בוועדה זו יושבים כעשרים וחמישה חברים. ואפילו בהנחה שכולם מלאכי־השרת — בכל זאת יש להם נטיות־לב כמו לכל חבר במפלגה. יוצא איפוא. שבמפד"ל: נכנסים למירוץ הבחירות בפני מרכז המפלגה „מועמדים מיוחסים" ו„מועמדים נחותים". יתר על כן. המועמדים הנחותים חייבים לעבור „הצבעה ראשונה", שקובעת אם בכלל מותר להם להתייצב כמועמדים לפני המרכז. והתחרות על קולותיו עם המועמדים המיוחסים. מחצית המועמדים הנחותים מופקע מן הזכות להתמודד עם המועמדים המיוחסים. עשרים וחמישה אנשים קובעים איפוא מי יהיו חברי המפלגה שממחציתם עתידה להישלל הזכות הדמוקרטית האלמנטרית ביותר — להתייצב כשווים לבחירות לפני מרכז מפלגתם.

כיוון שגם תומכי „המועמדים המיוחסים" משתתפים בהצבעה קובעת מי ומי ייתהיר לקטגוריה של „פסולי בחירה" — הם נוטים להחיל לקטגוריה זו דווקא את השיבים־יותר והפופולריים־יותר שבין „המועמדים הנחותים". שמא יסכנו את המועמדים הרצויים להם. כך זה במפד"ל.

דוגמה שלישית: במפלגת העבודה היה גוף קטן ואופרטיבי, שקראו לו „הישיבה המפלגה". לקראת הבחירות האחרונות היה הגוף הזה התרוצצות של סיעות שונות. שכל אחת מהן רצתה להכיר במיועדיה. מה עשו אנשים במפלגת העבודה? בניגוד לתקנון המפלגה פשוט הגדילו את מספר חברי הישיבה — כך שכל המיועדים כולם שוב לא נאלצו לעבור את מסלול הבחירות הדמוקרטי — וכולם יחד התקבצו בגוף גדול, מסורבל ומנופח. מאוחר עקב כך את רישפותו בידי המפלגה. הגדלה זו בוצעה. אגב. תוך ביצוע אקט של מחטף אבוציונלית כלפי מיועדים אחרים, שגם הם ביקשו להתמודד על מקומם בישיבה — אבל נאלצו לוותר על מועמדותם בעקבות אקט זה.

מכל האמור ברור הוא, שמצב העניינים בתנועת התחיה, במפד"ל ובמפלגת העבודה, מחייב את הכנסת לקבל אחת ולתמיד, חוק בדבר הדמוקרטיה הפנימית במפלגות.

רק התזמורת חסרה שם

לפני כמה חודשים שמעתי שמינו קצין חינוך במשטרת ישראל. אני מאוד מקווה שהוא עושה משהו, וכי העובדה שעדיין אין הוא רואה פרי בעמלו קשורה רק לפרק הזמן הקצר שבו הוא מכהן, חבל שקצין חינוך זה לא היה נוכח בהפגנה שנערכה נגד ועידת „כך" בירושלים, היו שם שוטרים רבים מאוד, רבים מדי, שהיו צריכים לשמוע כמה הרצאות, וללמוד כמה שיעורים, על הדרך שבה חייבת המשטרה להתייחס למפגינים. אני לא הייתי יחידי באותו מעמד שהעלה סברות עזובות מאוד לגבי נטיות ליבם של השוטרים בין שני המחנות שהתנגשו באותו אירוע. בהחלט ניתן להבין שבנסיבות החוקיות והמשפטיות שנוצרו בישראל, לא היתה למשטרה שום אפשרות אחרת אלא להגן על ועידת הגזענים שנערכה בבנייני האומה. אף־על־פי־כן, מישהו היה צריך להסביר לשוטרים שהמפגינים נגד הגזענות אינם בשום פנים ואופן אויב העם.

אין לי שום ספק שהמשימה האומללה שהוטלה על משטרת ישראל ניתנת היתה לביצוע במידה פחותה של ברוטליות כלפי המפגינים, ולא כל שכן — במידה פחותה של אריבות ושיתוף־פעולה עם הגזענים. „רק תזמורת המשטרה חסרה כאן לקבלת הפנים לכהנא". אמר אחד המפגינים שעמד על ידי.

במדינה דמוקרטית מוטלת החובה את מניעת על המשטרה על־ידי השר הממונה עליה. אחד מתפקידיו של שר המשטרה הוא לדאוג לכך שכל הדברים האמורים לעיל יהיו לחם־חוק מובן־מאליו לכל שוטר ושוטר. אני מאוד מקווה שהשר בר־לב איננו נמנע, חלילה, ממילוי חובתו זו, רק מפני החשש שמא מישהו מן הימין־הקיצוני עלול להטיל בו דופי בשל כך, כאילו יש בפעולתו משום „התערבות פוליטית" כביכול.

חבורה חדשה

מאת גדי יציב

דבר הנציב העליון

שיב היה ג'ורג' שולץ, שר החוץ האמריקני, את דעתו המקצועית והמוסמכת על תהליכי השיבוב והדיעה של ממשלת ישראל בתחום הכלכלה. והודיע לנו מה עוד יש לעשות. „לא עשינו עדיין", זה כבר מתחיל לעלות לנו על העצבים. ואותנו, בדרך כלל, בתחום זה של ביקורת בינלאומית, בהחלט סובלניים וליברליים.

נכון מאוד שכל אורח של כל מדינה רשאי וזכאי להעתיק ביקורת, ואפילו לתת עצות, לכל מדינה אחרת בעולם. בדרך כלל מתייחסת ביקורת חיצונית זו לאחד משני התחומים הבאים: לתחום שבו נייישמים הלכה למעשה עקרונות של צדק ועוול, טוב ורע, ראוי ובזוי. ולתחום שהוא אינטרס ישיר של מדינת האדם המבקר. כיוון שנקודת המוצא של שולץ לא היתה מוסרית, אלא טכנית־מקצועית, פירוש הדבר הוא שהדברה ברבר אינטרס אמריקני ישיר בביצוע מהלכי כלכלה מסויימים שיש עליהם חילוקי דעות גם בישראל וגם בקרב קהילת הכלכלנים האמריקניים.

שולץ לא אמר לנו מיהו בדיוק כמו: „רק אל תבזבזו את כספי משלם המיסים האמריקני". אלא הוא תיאר לנו בפרוטרוט מהו „ביזבוז" בעיניו, ומהו ואיך עלינו לעשות כדי לעזור בתנאי זה. יתר על כן, שולץ לא ייעץ לנו מה לעשות בתחום יחסינו עם אומות העולם. ועם מדינות־ערב בפרט. שם יש דבר מעקבי של אינטרס ישיר — אלא היא הודיע לנו בנועם כחל בתוך השמנה. איזו חברה עלינו לבנות כאן, השולץ נידאה מאוד נוכח תוספת השכר האחרונה... מזכיר המדינה אמר כי יש להעמיק ולהגביר את

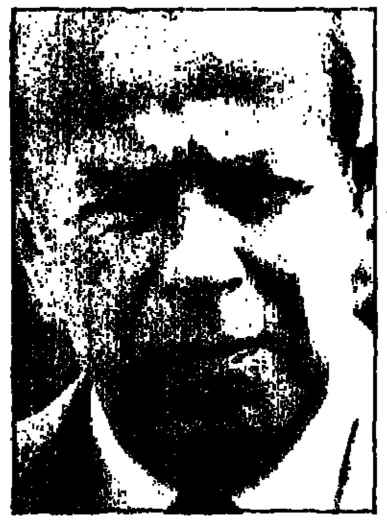

ג'ורג' שולץ

הצריכה הפנימית. תוספות השכר משנות את ההיפך. ליבון העודעה בעיתונות, לא היתה זו דעתו של שר החוץ האמריקני. גם לא היתה זו דעתו של הפרופסור לכלכלה — אלא דעתו של אורח אמריקני בעל השקפת עולם ימנית־שמרנית, שעיצב את דעותיו ורעיונותיו בהקשר החברתי של החברה שבה הוא חי, ובמסגרת מערכת המושגים הידועה זו באמריקה.

אולי באמת אין לנו ברירה אלא לנשק את היד שנותנת לנו כסף, אבל לפחות צריך שיהיה ידוע שלא מתוך כבוד גדול נעשה את זה. אין זה נאה למנהיג „העולם החופשי" לקשור את הסיוע הכלכלי שהוא מעניק בהתערבות בדרכי מחשבה ומפורטת בליבה החברתית של מדינה. אבל איש אינו חולק על אופיה הדמוקרטי. חבל מאוד. כי ג'ורג' שולץ מעתיק אלינו באמצעי התקשורת באיש תבם, כיבפני ועוזרותיו. בדרך כלל, הדברים שנאמר על גיה שעלינו לעשות. לעויות זה, מעידים, על כך שבכיון כל שאר עסקי העולם הגדול המטרידים אותו. לא נמצא לו זמן רב כדי ללמוד את בעיותיה של החברה הישראלית, הרכבה, שאיפותיה ובעיות הייחה. חשוב מאוד גם להוסיף כל מיני הסבירים־שונים בארץ, שלא יעשו אותו כאילו הדברים הללו נאמרים לפיהם. ועל אחריותם הבליים כאלה. נפשו של ישראלי ובליטנו, נשבעים משבוות בהיק ענבנות.

רשות הקורא

שדולה שהיא לעג לרש

באחרונה הופיעו בעתונות מודעות באותיות של קידוש לבנה - „שדולה של הכנסת לעצן גימלאים וקשישים" בחתימת 70 חברי כנסת מרשימה מרשימה מכל המפלגות, מימין ומשמאל. ויו"ר השדולה הח"כ נאוה ארד. נשאלת השאלה. אם כבר שבעים חברי כנסת, כלומר הרוב בבית המחוקקים - למה שלא תרחו ברוב הקולות הזה את הצעת התקציב של האוצר... בלי צדק לגימלאים. כפי שכתוב בעירעות הרי בידיהם הדבר. למה בעניות דעת הבריות בדבר „שדולה" שהיא לעג לרש לזקני הגימלאים. נראה שזוהי רק קריצת עין לעבר הגימלאים לקראת הבחירות לכנסת או להסתדרות.

רבותי, חבל על הכסף וההוצאות למודעות ענק בעתונים. אחרי עשרות שנות חיים ועבודה בארץ. הגימלאי יודע, בבוא העת, איך לגמול לבוחר, ...

רק ריכוז עצמאית של הגימלאים לכנסת, וייצוג הולם בכל המוסדות, בכנסת ובהסתדרות, תעמוד בשער ובמאבק על זכויות הגימלאים לחיים בכבוד.

הדר פרח. רחובות

מס כפול על הקיצבאות

שר האוצר חושב איך לגמור את בעיות הכלכלה של ישראל בבת אחת - להטיל מס על הקיצבאות העוניות מביטוח לאומי. והרי אין דין נדבות: ניכו לנו במשכורותינו לטובת ביטוח לאומי. מודעי רוצה להטיל על הקיצבאות מס כפול.

כל עירייה, כל סוחר העומד לפני פשיטת־רגל, יילכו בעקבות מודעי. לא מספיק ששילמו כבר — שלם עוד פעם.

שלמה שטיין, ירושלים

בני הברית ה„טבעיים"

הידיעה הדיעה והעיבה ביותר „בעל־המשמר" ביום 11.86... מיעד שחרורו ובואו של אנטולי שצ'רנסקי, היתה התקפה חסרת תקדים על מפ"ם, וזו סיעה ברור כי מפ"ם נמלאה את שליחותו. כי התקיף אותנו הרב רבינ... אשר כנראה לא מתעניין במצבם של מובטי התעגבים יותר מאשר במכספנות. עניר בראש המזיקים.

ח"כ עדנה סולודר, חברת קיבוץ גשר. לא רוצה „ליבון" לנו את דראש", מצב לעשות... ולדבנים ולמחזיר התורה — לכן היא הצביעה אותם בטווירות ... „מידי יהודי" — בדיקנו נישה הכסבירה גם את עמדתה כלפינו.

ח"כ שבח וייס, אשר כנראה מרגיש את עצמו מצוין בקואליציה עם שדון ושעיה, מצטער על כך שאנחנו לא הצטרפנו אליהם באופוזיציה.

אלה הם „בני בריתנו הטבעיים". הם „רק" מעמתיים במגעים לליכוד וכבר רואים את העמידה לצד השיגבים בפשע. ביזל שואר אבירי הגן עליונו. הוא כנראה לא מכוונה „ההצלחה".

אבירי בני, גבעת־עוז

באור שלילי

ב„במבט שני" וועלנו בסרטי התעודה האנטישמיים המדירדים שהופקו ע"י לשכת התעמולה הנאצית בראשות הצורר גבלס לצעננו. סרטים אלה ואחרים השיגו את מטרתם, והכשירו את לבבות בני העם הגרמני ובני עמים אחרים לקראת „הפתרון הסופי". מזעזע לחשוב ולדעת, שגם במדינת ישראל מכינים סרטים ומחזות אשר תכליתם השמצה העם היושב בציון והצגתו באור שלילי. לעניות דעתי, סרטים ומחזות כגון „מלכת האמבטיה", „הפטריוט", „אפרים שב הביתה", „מאחורי הסורגים" ו„חירבת חיזעה". אינם „מכשירים" את „האמנים" הנאצים שהתגייסו לשירות הרייך.

חיים צוריה, שבי שומרון ע"י שכם

תומרקין לא מפריע

יגאל תומרקין מעיד על עצמו („על המשמר", 17.1.86) כי הוא „שונא יהודים". תומרקין, כמדומה, אוהב לשנוא: בעיקר יהודים. ומי בעיניו הם הכי יהודים? ובצדק! — הדתיים כמובן. יגאל תומרקין שונא יהודים דתיים, שונא את „פולחני הדת" שלהם. את בתי־הכנסת שלהם, את הטלית והתפילין שלהם ומה לא. ליותר תוקף הוא מכנה את מאגרי ברישום נפלא של יהודי עטור תפילין שעיניו מפלבלות ולשונו משתרבבת. רצועות התפילין מחוברות לתקע חשמלי וכל כולו מזכיר רבית קלאסית כן „השטירמר" הישן והטוב.

תומרקין, על שנאותיו הכבושות והגלויות, אינו מפריע לאיש, ובוודאי לא לדתיים. שעלידם אי־כבר בעל ה„חזון איש" כי שנאה עיוורת כלפיהם אך מוכיחה כי דבריהם הם באמונתם בכנות ושנאת עם הארץ לתלמיד חכם... מבחינת ראותם של הדתיים ראוי, איפוא, יגאל תומרקין כי יודו לו ברחמים ותו לא. אך מערכת „על המשמר" מה ניתה ראתה לפרסם את הגיגיו של היהודי שונא היהודים?

א. הבנא, דובר המועצה להגנה משפטית על ערכי היהדות, ירושלים

בעריכת עלינא תורי

מסך ראשון

תרנגולת אמיתית זה תיאטרון אמיתי?

מאת גיורא מנור

איני גורס, שהיחס בין תיאטרון לביקורת־התיאטרון דומה לזה שבין האדם לנחש. „הוא ישופך ראש ואתה תשופנו עקב". במלים אחרות, יחסי טורף ונטרף. להיפך. טוב בעיני, שאנשי ביקורת יחשפו את עצמם כיוצרים ואין זה מזיק, ששחקנים או במאים יישבו לכתוב על תיאטרון, בבחינת נאה דורש ונאה מקיים.

מכבר הגיעו לאוזני שמועות שאמיר אוריין, אחד הנחשים הארסיים הרוחשים ומכישים מדי שבוע ב„העיר", עובד עם קבוצת שחקנים ומציג מופע שהוא יצר וביים, במסגרת תיאטרון־בית משלו, „תיאטרון החדר". בו מוצג בפני קהל של מוזמנים „ארוחת ערב". אירוע תיאטרוני בו שותפים לו אורית גגטי, איילת מרגלית ליז פחימה, משה קרויניק, וריקי בוגטין.

על כן שמחתי לקבל הזמנה, למה שכונה בפי אמיר „חזרה על קהל" ב„תיאטרון החדר". לפני שעלה קהל המוזמנים, שנים־עשר במניין, אל הקומה העליונה של בית תל־אביבי ישן ליד שפת הים, טרח המארח שלנו להסביר שאין זו „הצגה", אלא רק חזרה פומבית. במלים אחרות, שאין זה עדיין מופע מושלם, שחייב לעמוד לביקורת. אבל במקרה זה האצילות מחייבת את בעלי־האכסניה ולא אותי, כי הלא בעל־הבית עצמו נוהג ללכת למופעים, שהמבקרים טרם הוזמנו אליהם, ולשפוך את מרירתו על היוצרים והמבצעים לפני הבכורה הרישמית. משום כך מובטח לי, שלא יתרעמו עלי אנשי „תיאטרון החדר", שאני מוציא סודות מן החדר, ממש כשם שעושה ראש הקבוצה שלהם. אם אמיר יהיה סבור שאין זה הוגן מצידי, אשמח מאוד אם יסיק מכך מסקנות לגבי עצמו — כמבקר.

„שורשים"

הנושא בו בחר אמור לעסוק, תפריט ארוחת־הערב שלו, חשוב בעיני מאוד: מהות המסורת היהודית. הוא נוטל את מרכיבי המסורת הזאת, המשמשת לאחרונה להתרפסות ונהייה נוסטאלגית אחרי „שורשים" מדומים, ומציג אותה בצורה אכזרית, עירומה ומרוטה. כפייתית, כפי שהיא באמת. הטקסטים לקוחים כולם מספרי־קודש למיניהם למן התנ"ך ועד ה„שולחן ערוך", והמלה המשמשת כמוטיב חוזר היא „אסורו אסורו". שעה שהאם מכה באכזריות את הבת, היא חוזרת שוב ושוב על הפסוק „דרכיה דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום". הפסוק האהוב כל כך על הצבועים שבמחנה הדתי הקיצוני, שמרוב אהבת ישראל ודרכי נועם משליכים אבנים ומכים כל מי שאינו מוכן להיכנע לתכתיב הקדוש של אמונתם.

מבחינה זו — של שימוש בטקסטים אותנטיים בצורה סארקסטית — המופע מצוין.

אבל בו בזמן שאוריין תוקף בחריפות את המסורת המאובנת, הכפייתית והאכזרית של היהדות המסורתית, הוא עצמו נכנע ללא התנגדות למסורת כפייתית אחרת: זו של התיאטרון הנסיוני של שנות ה־60 ואופנת המיצגים של אותה תקופה.

בחוברת רבת־מלל, הנמסרת למוזמנים לפני האירוע, הוא מסביר חזור והסבר, עד כמה גישתו לתיאטרון מהפכנית. כאילו לא קרא או לא ראה תיאטרון נסיוני בשני העשורים האחרונים. „תיאטרון־החדר" שלו אמור לבטל את המחיצה, המגינה על הצופה בתיאטרון המקובל על־ידי ההפרדה בין בימה לאולם. אין שום דבר מהפכני בקרבה זו. בה מצוי הצופה מטר או שניים מהשחקנים, וכבר הורגלתי ללכת למופעים מסוג זה לבוש „בגדי עבודה", בשל הסכנה שישתפו אותי בהתרחשות, העלולה להיות כרוכה בהתזת מים או דם, בנגיעה פיזית בי או פשוט לכלוך בגדי.

הטאבו כבר נשבר

כל המרכיבים המסורתיים של התיאטרון החדש מלפני עשרים שנה מצויים כאן בשפע. אחת השחקניות יושבת, עם כניסתנו לחדר הצר שעל גג הבית, עירומה בין הצופים, והבחור היחיד שבצוות אף הוא נכנס לחדר עירום, עם מגבת על כתפו. למה? כובע. כי העירום היה פעם אמצעי מהפכני. כיום רק זקני ציון הספונים במשרדי המועצה לביקורת סרטים והצגות עדיין חשים גירוי שאין לעמוד בפניו, כשעליהם להחליט על גורל ההצגה המשעשעת והמיושנת „הו, כלכותה". בעיני אמיר אוריין זה, כנראה כגדר שבירת איזה טאבו, כאילו איש לא סיפר לו עדיין, שעירום על בימה כבר שייך למוסכמות.

עוד אמצעי שהיה אהוב על יוצרי ה־"HAPPENING" הוא שחיטת עופות לעיני הצופים. גם הפעם שוחטים ומורטים תרנגולת, במקרה זה את התרנגולת שאמורה להיות התרנגול לכפרות. זה מלכלך ולא אסתטי, אבל הלא רק צמחונים מובהקים מזדעזעים למחשבה, שמרק־הזהב היהודי המסורתי, התרופה הנצחית והכללית של האמא היהודיה, לא נוצר מאבקה או מצמחים, אלא מפגר של עוף.

בטקסטים התיאורטיים שבחוברת המסבירה מדובר על „זמן אמיתי". גם בתחום זה כבר נעשו נסיונות הרבה יותר רדיקאליים מזה של אמיר אוריין. כאן מבשלים את התרנגולת, שנמרטה בחפזון ובאי־מקצועיות, ומגישים אותה לבסוף לשחקנים, שנאלצים לבלוע אותה, ולצופים, הרשאים, ברוך השם, לסרב לקבל מנחה זו של התיאטרון הנסיוני המיושן. רעיון הזמן האמיתי נוסה, למשל, בהאמבורג ובהולנד לפני כ־15 שנה. על־ידי מחזה שנמשך שבוע שלם, כמה שעות בכל יום, כמתכונת סידרה טלוויזיונית. אבל הצפיה המומשכת בחיים רגילים ב„זמן אמיתי" הביאה את היוצרים שם לנאטורליזם קיצוני. הפעם יש לנו עסק עם צירוף בלתי־אפשרי: מצד אחד בישול תרנגולת ממש יחד עם סימבוליזם והצגה מופשטת בעיקרה.

אמיר כאילו מתגאה, שעל קיר החדר הצר והדחוס תלוי שעון, המראה את השעה האמיתית. גם זה כבר היה... למשל באחד המחזות הטובים ביותר של האנס ואן מאנן. ואפילו בהצגתו של התיאטרון הקאמרי בשנת 1946, „נערת הפקר". אין חדש תחת השמש, מכל מקום לא בתיאטרון החדר של אוריין.

במקרה זה כנראה הבורות היא היוצרת אצל בעליה את תחושת החידוש העולמי. כמאמר האנגלים: IGNORANCE IS BLISS, והבורות גורמת אושר.

האמצעי האמנותי המרכזי של המופע היא החזרה. כל פסוק נאמר לפחות עשר פעמים. זהו „תיאטרון מכונת־השכפול". כפי שיודעים כל חוקרי הפולקלור, חזרה אין סופית על מלה או פראזה גורמת, מצד אחד, לאיבוד המשמעות של הנאמר, ומצד שני ליצירת אופוריה או אקסטאזה. במקרה זה ה„טריפ" נוצר אצל המבצעים. ואילו על הצופים מפילה החזרה חסרת הרחמים שיעמום ותרדמה.

התחושה העיקרית שנוצרה בשל כליאת 12 הצופים בחדר צר ואטום למשך כמעט שעתיים היא של מחנק. מה עוד, שרוב הזמן התאורה היא של נרות בלבד, והחמצן אוזל לאיטו. שניים מתוכם עזבו כעבור כמחצית השעה. אשה אחת יצאה וחזרה כמה פעמים במשך המופע. יתר הנוכחים, אלה בעלי הסיבולת הגבוהה יותר, זזו על מושביהם באי־סבלנות. אבל, כנראה בשל סובלנותם, נשארו בכל זאת עד הסוף המר.

מזוכיזם

לכאורה, הסיטואציה האינטימית וביטול המחיצות בין שחקנים לצופים הזמינו השתתפות פעילה של הקהל. אבל כאשר מישהו ניסה באמת להתערב, גרם הדבר למבוכה אצל המבצעים. כי למרות הכוונה המוצהרת של אילתור חופשי. קשר בלתי־אמצעי עם הקהל, הם לא היו מסוגלים להגיב ספונטאנית על החומר, שסיפקו להם הצופים. למרות ששתיים מהשחקניות הראו סימנים של כשרון, התחושה העיקרית שנוצרה בקרבי היתה, בעצם, של רחמים: עד כמה השחקנים הללו מאזוכיסטים ונהנים מכל השפלה.

לדוגמה: האם סוטרת בכוח רב על לחי הבת. או קיי, אבל אחר־כך היא מכה אותה ללא רחמים לפחות 30 פעם ולפחות אותו מספר פעמים ומכה על החזה שלה עצמה, כמו שעושים יהודים ביום כיפור באופן סמלי, זה אינו „תיאטרון האכזריות" של אנטונין ארטו, שהתכוון להתאכזרות בנפש על־ידי נגיעה בנקודות רגישות, ולא לאכזריות פיזית פשוטה. זו סתם התעללות, המחטיאה את מטרתה הבימתית, כי היא מפנה את תשומת הלב לשחקן עצמו במקום לתפקיד שהוא מבצע. את הצביעות שבניגוד לפסוק על דרכי הנועם לבין המכות האכזריות הבינונו אחרי כעשר שניות. ומאז ואילך הכעס היה מופנה לא למסורת היהודית, אלא לבמאי הסאדיסטי ולטיפשותם של השחקנים, המוכנים לסבול הכל — למען האמנות או האגו של הבמאי.

יש בהחלט משהו מעניין בעבודה נסיונית זו, למרות ה„יומרה החדשנית" שלה, שאין לה על מה להסתמך: הייתי נהנה לקרוא את דברי השנינה המצליפה, את תשפוכת המרמנה שהמבקר אמיר אוריין היה שופך על המופע, לו לא הוא, אלא מישהו אחר, היה אחראי להגשת ארוחה כזו לצופים תמימים מפשע, כי גם בי, כמבקר וכקורא, יש איזה תיאבון להנאה סאדיסטית.

תיאטרון

הסחבה ואני

ג'יטה מונטה, גיבורת „יאקיש ופופצ'ה", אינה אוהבת את הכותרות של „עולם חסר תקווה" המוענקות למחזותיו של חנוך לוין.

מאת ציפי שוחט

עוד לא הספקנו להירגע מ„כולם רוצים לחיות", וכבר מכין לנו חנוך לוין הצגה נוספת: „יאקיש ופופצ'ה" — קומדיה עגומה המועלית בתיאטרון הקאמרי בבימוי המחזאי.

יאקיש (אהרון אלמוג) הוא בחור מכוער ועני המחפש לו אשה. הכלה המיועדת — פופצ'ה (ג'יטה מונטה) — ענייה, מכוערת וצולעת — היא לא בדיוק התגשמות חלומותיו. מה עושים? יש בעיה! הבחור מתלבט. לא יכול למלא מצוות פרו ורבו.

יאקיש: „מצד אחד, הרי זו ממש סחבה. מצד שני, אולי יש בכל זאת משהו בסחבה הזאת? מצד שלישי, שטויות, סחבה, כמה שלא תנער אותה — נשארת סחבה. מצד רביעי, נותנים לי משהו יותר מסחבה? מצד חמישי, ואם לא נותנים יותר מסחבה. זה אומר שאני מוכרח לקחת? מצד שישי, סחבה או לא סחבה, כולם לוקחים משהו. מצד שביעי. אם כולם לוקחים, למה שאת הסחבה אקח דווקא אני? מצד שמיני. יאקיש, למה — למה, הרי אתה בעצמך לא יותר מסחבה. מצד תשיעי, דווקא אם אני סחבה, מה אני צריך בבית עוד סחבה? מצד עשירי, מה יש, האם לא הופכות היפהפיות מגיל שבעים לסחבות, וצריך פשוט סבלנות? מצד אחד־עשר, למי יש כוח לחכות ארבעים שנה עם סחבה ביד עד שכולם ייעשו סחבות? מצד שנים־עשר... אוי. יאקיש, יאקיש, בקושי התחלת להתלבט וכבר תריסר צדדים".

זוהי ההצגה השלישית של חנוך לוין בה היא משתתפת. אחרי „נשות טרויה" ו„כולם רוצים לחיות". פופצ'ה ופוזנבוכא — אותה גילמה ב„כולם רוצים לחיות" — די דומות, אני אומרת לה. שתיהן, למעשה, דמויות קריקטורות. לוין יודע להפוך לסמל. „ב„כולם רוצים לחיות" מציג לוין עולם יותר אבסורדי", אומרת ג'יטה. „זהו עולם של רוזנים ורוזנות — עולם גרוטסקי יותר. הכל מוגזם מאוד — אבל בתוך הקריקטורה יש התנהגות אנושית. בהצגה הזו לוין אמר לנו לא לעבוד על מיאוס. כשהבדיחה הופכת לאדרון מותר הכל — ואז זה לא בני־אדם — או זה נוגע בנו. לוין לא רצה קריקטורה — הוא רצה בני־אדם."

שמות הדמויות במחזה הזה, כמו בכמה האחרים של לוין („שיץ" למשל, קסתרס) באסוציאציות של צלילים מעולם השימוש: פופצ'ה, חרופצ'ה, פורצדס, יאקיש, הושפיש — השמות מגדירים את הדמויות הנושאות אותם כהגשמה אינדיבידואלית של גועל־נפש. לוין מציג עולם מכוער, משעשע, גרוטסקי — ומבחינה זו אין כאן כל חידוש.

יאקיש ופופצ'ה – צחוק חמוץ מר. בתמונה: ג'יטה מונטה ואהרון אלמוג.

מי לא מנסה לעזור ליאקיש למלא את ייעודו בחיים — לתרום את חלקו להמשך השושלת? הוריו האומללים. משפחת הכלה המסכנה, הזונה פורצדס, הנסיכה היפה — אבל איש מהם לא מצליח. שאלת השאלות היא: האם יצליח יאקיש, בסופו של דבר, או לא יצליח? האם תוכל פופצ'ה, כלתו המכוערת, למלא, בבוא העת, את הבית בצאצאים ובמקרר מלא כל־טוב — התגשמות מאווייה בחיים? התשובה היא: כן החלום, החלום הוא שיבוא לעזרת יאקיש, הוא ורק הוא יציל את המצב.

„זה לא סיפור על איבר שעומד או לא עומד", אומרת ג'יטה מונטה. „זהו סיפור על חלומות, סיפור על עולמות שאי־אפשר לחצות ביניהם, על כאב ואהבה — סיפור על בני אדם, והכל עטוף בקומדיה. מוכרח להיות קומי, אחרת זה הופך לדבר כבד ולא מעניין".

ג'יטה מונטה — קומה נמוכה, עיניים חומות גדולות, פנים נעימות המקרינות הרבה חום. שחקנית שהיא סיפור. הגיעה אלינו מרומניה (1970) בדרך לא לגאלית — דרך מסע הופעות באיטליה עם ההצגה „חלום ליל קיץ". מהאולפן לעברית עברה ישר לתיאטרון חיפה, עיניו הבוחנות של עודד קוטלר — אז מנהל התיאטרון — זיהו את השחקנית הכשרונית, למרות השפה, למרות ההיגוי המוזר. מתפקיד של שורה אחת — אחת הזונות מבית־הפגישות של ג'ני בהצגת „אופרה בגרוש" בתיאטרון חיפה — הופכת ג'יטה לשחקנית עסוקה. הצגה רודפת הצגה, תפקיד רודף תפקיד — מיגוון עצום של תפקידים דראמאתיים וקומיים. הביקורת יודעת לאהוב אותה — גם כאשר הצגות בהן השתתפה לא זכו לשבחים.

למה את מייחסת את ההצלחה שלך?

„מה זאת אומרת. אני שחקנית מאוד כשרונית. אין לי שום עניין בצניעות. אני יודעת מה הכוחות שלי. אני אוהבת את מקצועי — את כל מה שהוא כולל. זה לא זוהר. זו עבודה קשה. אני אוהבת ריח של תיאטרון, אני אוהבת שמסך נפתח — יש בתיאטרון קסם מיוחד במינו".

הכיעור הוא האבסורד „שבקיום האנושי" — והכיעור הוא בכל מקום שתלך, בסוף הכל. אומר יאקיש: „כמה מכוערים אנחנו, כמה מכוער הכל". בתוך העולם המכוער הזה נמצאות הדמויות חסרות העבר וחסרות העתיד — ולמה יש לי לקוות אם כרגע נכון שלכלום. ותמיד יהיה רע, נכון? אני חוזר ושואל כדי להיות רגוע ובטוח. יהיה רע, נכון? רגע של הפוגה. שום צוהר נפתח." [illegible] חסר תקווה שפרושה: פסימיות וניהיליזם. ג'יטה — לא אוהבת את הכותרות הללו. פופצ'ה שהיא מגלמת מאוד אנושית. „היא הדמות הכי אנושית מכל הדמויות במחזה. גם הטקסט שלה מאוד פתוח. יש לה רצון, שאיפה לדברים יפים — היא רוצה ילד — זה שיא התגשמות החלום שלה. יש בה הרבה יופי — צריך רק להסתכל פנימה — צריך רק לרצות לראות קצת. כי בחיים לא מתייחסים לזה".

פופצ'ה: „ילד שלי, אתה קיים [illegible] כאפשרות, גרגר של אפשרות מתוקה, כי אני חשה אותך, אתה הגרעין [illegible] ומחמם אותי ונותן טעם לחיי. והלא [illegible] הקליפה העוטפת את הפנימה [illegible]".

„הסיפור הוא שכולם מכוערים", ממשיכה ג'יטה. „רק הנסיכה יפה. הנסיכה היא בשר ודם, אבל הוא לא מסוגל לגעת בה בגלל שהיא יפה. הוא מסוגל להתעלס רק [illegible] שהוא חולם על הנסיכה". [illegible] „הוא עשה את זה. בעלי עשה את זה. [illegible] קפץ לשתים־עשרה, [illegible] ארוכה... היה. היה. היה הכל... והספרים..."

איך היתה העבודה עם חנוך לוין?

„לוין הוא אדם מאוד פתוח, חכם [illegible] ומלא אנרגיה ודמיון. אני אוהבת לעבוד איתו. הוא מתלהב. בעבודה ויש בו הרבה [illegible] הוא יודע להקשיב לכל אחד; מהתפקיד הראשי ועד לסטאטיסט האחרון. תענוג לעבוד עם אדם כמו לוין, שהוא [illegible] במלוא מובן המילה. כשחקנית, אני יודעת שיש לי על מי לסמוך, כי הוא רגיש [illegible] הכי קטנים. הוא לא נמצא [illegible] האומר אני הכל יודע — ויחד עם זה יודע בדיוק מה הוא רוצה".

זוהי קומדיה עגומה — כך מגדיר [illegible] חנוך לוין — מה זה אומר?

„הסיפור הוא על אנשים מכוערים [illegible] הצחוק הוא קצת חמוץ, מר — צחוק [illegible] אומללים. אבל זוהי המציאות, [illegible] לא יפים במיוחד — אין רק [illegible] ודוגמניות בעולם".

טלוויזיה

מפוטרים

רם לוי עשה בעבר כמה מסרטי הטלוויזיה השנויים במחלוקת („חירבת חיזעה" ו„אני אחמד"). הערב יוקרן סרטו „לחם", המגולל את סיפורה של משפחה במצוקה כלכלית וחברתית.

מאת יעל ישראל

אז בכל זאת עושים סרטים עלילתיים בטלוויזיה. בשעה טובה תוקרן על המירקע היום דראמה ישראלית מקורית: „לחם", של במאי־הבית רם לוי. אחרי שנות בצורת ארוכות של חומר מקורי בטלוויזיה הישראלית, הרבה סדרות קנויות, כמה תוכניות מלל, אחד „סיבה למסיבה", אחד „בין הכיסאות", מה כבר אפשר להגיד על טלוויזיה ממלכתית שמעדיפה להשקיע בקניית סרטים דהויים מסרטייה הוליוודית בת 30 שנים על פני עשייה ישראלית.

במאים יודעים שלו הקצתה הטלוויזיה קצת ממשאביה ליצירה עלילתית מקורית, היו חייהם של במאים בארץ הרבה יותר קלים וגם תעשיית הקולנוע בארץ היתה יוצאת נשכרת מכך. גם רם לוי „התחנן" וזמן ארוך לכסף עבור סרטו „לחם", כמעט סרט באורך מלא. 84 דקות של מצוקה בעיירת־פיתוח דרומית עלו לרשות־השידור 80.000 דולר. וזמן ארוך לקח לו לשכנע את מחלקת הדראמה לתת לו משאבים ושלוש שנים של טיוטות לתסריט שכתבו צמד התסריטאים מאיר דורון וגלעד עברון. סרטו של לוי צולם בפילם — ולא כנהוג בטלוויזיה, בווידיאו — מה שמקנה לו איכות טובה ואפשרות הקרנה גם בקולנוע.

רם לוי עשה את הסרט במסגרת הטלוויזיה ולא במסגרת הקולנוע, פשוט מפני שהוא נמצא שם כעובד קבוע. לו רצה לעשות את הסרט בהפקה פרטית כפיצ'ר לקולנוע היה לוקח לו בערך אותו זמן „להרים את הפרוייקט. בשוק המשתולל של תעשיית־הקולנוע הישראלית, אך הוא העדיף את „החממה" של הטלוויזיה: „עד שאני מקבל אישור צילום יוצאת לי הנשמה, אבל ברגע שיש לי אור ירוק אני יכול לעשות מה שאני רוצה. לא צריך להכניס זיונים וציצים על פי דרישת המפיקים".

לוי עשה בעבר כמה מהסרטים השנויים במחלוקת שנעשו בטלוויזיה, אולי הוא „הילד הנורא" שלה: „אני אחמד" — דראמה קצרה על פועל ערבי בת"א, והעיקר הדראמה „חירבת חיזעה" משנת 77, על פי סיפור של ס. יזהר. הסרט הרגיז הרבה אנשים. עדיין זוכרים מי אהב ומי שנא.

עכשיו פנה לוי למשפחות במצוקה כלכלית וחברתית. כבר נעשו דראמות כאלה בטלוויזיה, כמו „קובי ומלי". גם לוי נשאר נאמן לסגנון הריאליסטי. סרטו הוא מעין דראמה דוקומנטרית המבוססת על קטעי מציאות בישראל 85־86. הרבה אבטלה. הרבה מצוקה.

הסיפור הוא סיפורה של משפחת אלמליח, יוצאי מרוקו: האבא שלמה (רמי דנון מ„מאחורי הסורגים") הוא פועל מאפיה שפוטר אחרי 20 שנות עבודה ומתבצר בביתו עם בני משפחתו כדי למחות על הגזירה, אשתו מזל (רבקה בכר), בנותיו הקטנות ובתו הבכירה נאווה (אתי אנקרי), המשכילה היחידה במשפחה, שלמדה בסמינר למורות בת"א ומנסה להרים את המודעות הסוציאלית של בני משפחתה הדפוקים. במשפחה יש גם „כבשה שחורה", הוא הבן העבריין שמתחבא מפני המשטרה (משה איבגי מ„מתחת לאף").

„לחם" – מציאות בישראל של 85־86

את הכתבות העיתונאיות העגומות אודות משפחות במצוקה שאין להן לחם לאכול כבר אין מפרסמים בעיתונות היומית. הם היו פופולריים בשנת 85, עם גלי האבטלה הגדולים הראשונים. עכשיו קצת שכחו שיש עצב ורעב בקרב בתי־אב רבים בארץ. ושאבטלה היא לא רק מילה מהמילון. סרטו של לוי משתדל להיות נאמן למציאות ואותנטי. הרדיו הוא ניכור נוסף שמשמיע את קולו נון־סטופ בתוכניות מוסיקה ודרישות־שלום המרוחקים שנות־אור מהמצוקה הפשוטה של גיבורי הסרט, שהם מכט מייצג על מי־יודע־כמה אנשים בישראל.

בעריכת צביה בן־שלום

מי אמר שזאת שפעת?

יש מחלות שאנו מתייחסים אליהן בזלזול [illegible] לא מעט בגלל... העונה. למשל, [illegible] מאד הונחה של דלקת כליות כאשר [illegible] בה בחורף.

כי בחורף הכל חולים בשפעת. יום אחד [illegible] קם בבוקר והנה יש לך חום גבוה, [illegible] כאבי גב, ובכלל הרגשה של קוורץ? מה הדבר הראשון שעולה בדעתך? [illegible] שפעת. כמובן, הרי לכולם יש. אם [illegible] ממהרים למרפאה ואינך זקוק לאישור [illegible] למקום העבודה — אתה פשוט נשאר [illegible] במיטה, בולע אספירין או משהו דומה. [illegible] עוד לך בעבר. שותה הרבה תה בלימון. [illegible] גם לוקח טבלאות של ויטאמין C. [illegible] אם החלטת לגשת לרופא — אתה [illegible] לו, כמובן, שיש לך שפעת והוא — [illegible] וטרור בחורף — רושם לך [illegible] אנטיביוטיקה. נותן אישור מחלה ומורה [illegible] במיטה. לשתות הרבה תה בלימון...

ואכן — כך או כך, כעבור ימים אחדים אתה מרגיש טוב יותר!

לדלקת כליות תקופות של החרפה ותקופות של רגיעה. קורה, שאחרי מנוחה ההרגשה הרעה חולפת ואתה חוזר לעבודה ולתיפקודיך הרגילים, מבלי לדעת שהכליות מודלקות עדיין. אפילו לא טורחים לגשת לרופא שיבדוק אם הכל בסדר. כי הרי ברור שהשפעת חלפה — ואם חוזרות, כעבור זמן מה, התופעות של צמרמורת, כאבי גב וכו' — אין לך ספק שהצטננת, כי הרי חורף וכולם חולים ומן הסתם הנך מוקדם מדי מהשפעת.

עד שהחולה מגיע לאורולוג — כליותיו הרוסות בדלקת והריפוי הוא ארוך, מסובך ולא תמיד יעיל.

היסוד לאבחנה נכונה של המחלה היא בדיקת שתן. אל נזלזל בה כאשר נדמה לנו שלקינו בשפעת...

ק.י.ז.

בעקבות הספר

כחול נגד שיגרון

תראפיית הצבעים היא אומנות עתיקה. כחמש מאות שנה לפני הספירה עשה פיתגורס שימוש בצבעים לצרכי ריפוי. בדומה לצורות שונות של קול, אור וחום, לכל צבע יש תצורות או אורך גל ספציפי משלו, וזהו מקור אנרגיה שניתן לזהות אותה. כאשר היא מוקרנת על צמח, בעל־חיים או אדם, מתרחש משהו. לינדה קלרק, בספרה „תראפיה בצבעים" (תרגום: שמשון עינבל. הוצאת אירי טבע), נותנת מידע על ריפוי בצבעים לאחר שקראה וחקרה את כל הספרים והפירסומים שנכתבו עליכך אי פעם. היא מסבירה כיצד פועלים האור והצבע, ההשפעות הפיסיולוגיות והפסיכולוגיות של הצבע. לצבע ותזונה ולצבע של פרי או ירק יש השפעות תזונתיות, ההילות, כלומר אור שמקרין כל גוף חי ולפעמים דומים. שאנשים מסויימים רואים אותו ולפיו יודעים לספר על אישיותו של האדם הניצב לפניהם. אפילו מי שהעניין לא תמיד עומד לצד הכתוב נקרא הספר בעניין. הלא כשאנו מסתכלים בכלי צבוע בהה הוא נראה לנו כבד מכלי בצבע בהיר. יש בינינו הנוטים לצבוע חדר בצבעים פסטורליים כדי להרגיע את היושבים בו ואת חדר הילדים יש הצובעים בצבעים עזים כדי לעורר ולשמח. בדרך אי שלא מודע. אנו מתלבשים בצבעים המשקפים את הרגשתנו וטעמנו לאותו יום או מאורע מסויים. בלי צבע עולמנו היה קודר וכתמי.

ארשום כאן את תכונות הריפוי של מספר צבעים.

ירוק — צבע החיים והבריאות. כשלא יודעים איזה צבע להקרין או לבחור בריפוי, בוחרים בו.

צהוב — מרגיע ועוזר לפעולת המעיים, לכבד, ללב ולבחורר הדם. כתום — לטחול, כבד, לב ועוזר לסלק את הפסולת מהגוף. אדום — משפר אנמיה. נפחת כאב לאחר ניתוח. טורקיז — בצוויון דלקיות ומשפר את העור. כחול — עוזר לרפא שיגרון, לכאבי ראש ולמחלות נשים. סגול — לקשיים בשלפוחית השתן, למצבי נפש קשים, בעיות בקרקפת. ירוק — צבע האהבה האוניברסלית וצבע הנעורים.

בספר יש סיפור הלקוח כמו באגדת פיות. על אשה שנעשתה צעירה למראה בעשרים שנה משנותיה האמיתיות כאשר דימינה שהיא שואפת ורוד. אותה אשה אמריקנית לימדה גם נשים אחרות כיצד לשאוף נכון את הוורוד וכך הרוויחה את להיות [illegible] את הקמטים מפני הנשים „לנצח". מוצע להשתמש בקטע זה בקרהע לכרב או ספר „סיינס־פיקשן".

צפירה לוין־נור

גביע אולימפי לאשפים

נבחרת השפים הישראלית שבה מאולימפיאדת הבישול שנערכה בלוקסמבורג עם 4 מדליות זהב. וגביעים ופסלים. הנבחרת כללה את: שלום קדוש — יו"ר המשלחת — שף של מלון שרתון פלאזה ירושלים. אלי מדידה — שף במלון שרתון פלאזה ירושלים; אביגדור ברי — שף מלון הילטון ירושלים; זק אולאי — מלון סונסטה אילת. האולימפיאדה מתקיימת אחת ל־4 שנים והשתתפו בה כ־20 משלחות בינלאומיות. נציגי משלחת ישראל מספרים שמהטבח היהודי והקוקטייל נוסח מזרחי שהכינו בתחרות זכה להערכה רבה.

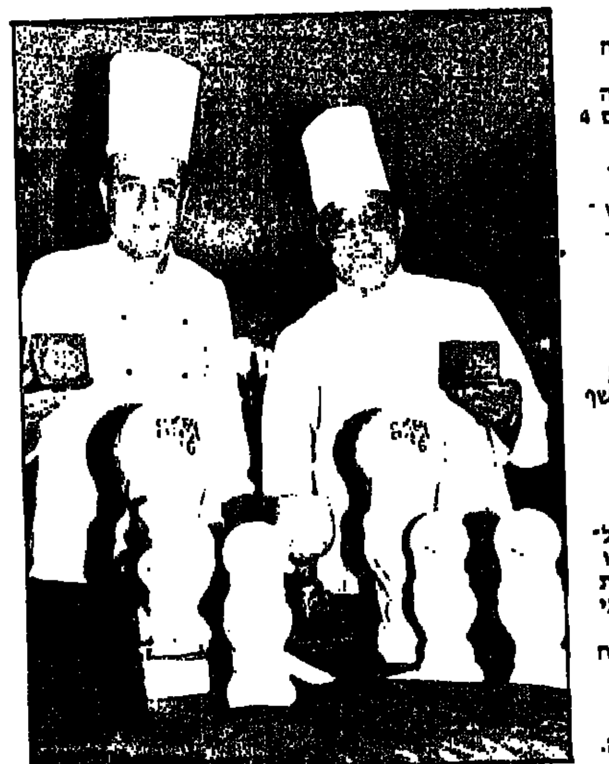

נבחרת ישראל הציגה את מטבחה על טהרת המטבח הכשר. גביע העולמי זכתה נבחרת ארה"ב. בתמונה: אלי מדידה (מימין) ואביגדור ברי, נציגי המשלחת, מציגים את מדליות הזהב והפסלים שבהם זכתה משלחת ישראל.

בין תזונה לבטיחות

בתאריך 10.2.86 התקיימה בת"א [illegible] בטיחות, גהות ואיכות חיים של [illegible] הוזמנו, אני והתזונאית [illegible] כדי להרצות על תזונה וקשר [illegible] תזונה לבטיחות ואיכות חיים [illegible] סוף סוף נמצא אדם שקישר את [illegible] התזונה הנכונה עם מושגי [illegible] האדם הזה הוא שאול בן [illegible] שממונה על הנושא בהסתדרות.

על הצורך בתזונה נכונה לשמירה על [illegible] הגוף, תפקודו התקין ועירנותו יודעים [illegible] שנים מדענים, רופאים וחכמים מן [illegible] היפוקרטס, אחד מגדולי הרופאים בזמן [illegible] אמר: תן למזונך להיות תרופתך [illegible] להיות מזונך.

[illegible] התייחסו בתשומת־לב רבה לתזונה. [illegible] כתב בין היתר: „לא יאכל אדם עד [illegible] כרסו, אלא יפחות כמו רביע". [illegible] להמנע מאכילה עד גודש והרגשת [illegible] כאשר השפה העברית אנו קוראים: [illegible] במידה נועל דלת בפני רופאים". או: [illegible] אכילתך — תמעט מחלתך". אפשר [illegible] דפים בציטטות מן המקורות בנושא.

[illegible] בזמנים המודרניים נשמרת חשיבות [illegible] נשמרת, ואף עולה, בגלל התפתחות [illegible] של המזון — עיבוד המזון, [illegible] תוספות כימיות ועוד. מטרתנו כיום [illegible] את מודעות הציבור לנבכי חשיבות [illegible] ולתת לו כלים ועזרה מקצועית [illegible] המזון הנכון.

האדם נמצא במקום העבודה שעות ארוכות, לפעמים יותר מאשר בביתו. במקומות עבודה מסודרים אוכל האדם העובד לפחות ארוחה אחת ביום ולעיתים קרובות שתיים או שלוש. מה הוא אוכל? באיזו כמות?

במאת השנים שחלפו צומצמה העבודה הגופנית לאחוז אחד מסך כלל ההשקעה הפיסית במפעלים. את היתר עושות המכונות. אבל הצריכה התזונתית גדלה ודווקא בתחום המזונות הלא נכונים — ממתקים, מזון מנוקה ומלוטש, משקאות קלים מלאי־סוכר, שומנים מהחי, חטיפים מתוקים ומלוחים.

– א.. זה כנראה הקשר בין תזונה לתאונות...

המחירים אותו אנו משלמים על שינויים אלה הוא כבד. התקפי־לב קוטלים היום בארה"ב 500 אלף איש בכל שנה. אנשים רבים בגיל בו תרומתם עדיין בשיאה, מפסיקים לפתע לעבוד. נשארים נכים ומוגבלים בשל מחלה. התעשייה האמריקנית מאבדת יותר מ־140 מיליון ימי עבודה בגלל מקרים מסוג זה.

בעיות אחרות הקשורות לתזונה לא נכונה הם: יתר לחץ דם, סכרת, רמות גבוהות של שומנים בדם, בעיות במערכת העיכול, כולל עצירויות כרוניות וסרטן המעי הגס ועוד.

כל אלה אינם גזירה משמים. בכוחנו למנוע זאת והמאמץ אינו גדול. העובדים המצויים בכושר גופני טוב (שהוא צירוף של תזונה נכונה ופעילות גופנית) עובדים במאמצים בצורה טובה יותר. חולים פחות וכאשר הם חולים ההתאוששות מהירה יותר. עובדים כאלה פעלתניים יותר, עמידים יותר בפני עייפות, עירניים יותר וכך הם מונעים מעצמם תאונות בעבודה. הם גם יותר יצרניים. תפוקתם עולה, כי כאשר הגוף בריא המוח מהיר־תפיסה.

לפי התרשמותנו בביקורים בכמה מפעלים ניתן בהחלט להכין לעובדים מזון בריא יותר במקומות העבודה. ניתן לעשות זאת באמצעים פשוטים שאינם דורשים השקעות נוספות. גם בקיבוצים, כאשר המטבח משותף, חשוב מאוד להעלות את רמת המודעות של כל החברים לתזונה נכונה. גם מקום העבודה, אופיו והאקלים השורר בו מחייבים אותנו להתייחס לנושא תזונה והשתייה בהתאם.

אולגת רז, M.S.C.
דיאטנית קלינית

זה מה שיש

נגד מלחמת הכוכבים

תנועת הנשים הדמוקרטיות בישראל שיגרה לראש הממשלה מברק בשם אלפי נשים יהודיות וערביות. בדרישה לא לערבב את ישראל במלחמת הכוכבים. כי מירוץ חימוש גרעיני מנוגד לאינטרס של ישראל והאנושות כולה.

יום עיון לחולי סטומה

היחידה להמשך טיפול של קופ"ח בגליל המערבי אירגנה יום עיון ראשון מסוגו להורי [illegible] ופתח בדופן הבטן לריקון פסולת המעיים. המבוצע לאחר ניתוח ניקוז. במהלכו נאלצים לכרות את המעי הגס ופי הטבעת. סטומה היא מצב המשפיע על איכות חייהם ובושר תפקודם של החולים ומשום כך צריך ללמוד לחיות עם זה.

בפגישה שבה השתתפו כ־100 מטופלים, הוחלפו דיעות על הקשיים ודרכי ההתמודדות איתם. ניתנו תשובות מפי מנהל בית החולים ד"ר בורנשטיין מנהל מחלקה כירורגית [illegible] היחידה. ערכה תצוגת ציוד לטיפול בסטומיות. [illegible]

פאטנט

אם לא אוהבים קרמים ובכל זאת רוצים שהעוגה תיראה חגיגית, מבלי להתאמץ. לוקחים חצי חפיסת שוקולד ומרסקים בפומפיה גסה מעל לעוגה החמה. מיד כשהיא יוצאת מהתנור. פתיתי השוקולד נמסים קצת ומתמזגים בעוגה. גם יפה וגם טעים. (נרדה כהן).

מיונז בלי כולסטרול

פעם התחרו ביניהם היצרנים מי יעשה את המיונז הכי „אמיתי" — היום הם בעניין מיונז דיאטטי. מוצר חדש של תלמה: מיונזה, נבחר בטעם ובמראה של מיונז, אשר אינו מכיל כולסטרול והוא גם דל קלוריות. [illegible] ב־100 גרם של מיונז יש [illegible] קלוריות. וזה, בערך חצי כאשר במיונז של [illegible] אם כבר [illegible] לא יכול להתאפק. [illegible] של האריזה [illegible] נקודה לזכותו של היצרן. שהריך גם ופירט כמה חלבון יש בכל 100 גרם, כמה פחמימות, שומנים, [illegible] וכולסטרול [illegible] על האריזה [illegible] ואמריקה.

מולה בלי הרמתי

תצלומי האופנה יפים ביותר היו, בדרך כלל, של [illegible]. זה הסטודיו של שני צלמים־אמנים [illegible] אחת [illegible] של הכריים המצוירים. מתברר כי אחרי 25 שנות שותפות השניים נפרדים ומולה פותח ברחוב דיזנגוף סטודיו [illegible] המגדולים בארץ. [illegible] בעיצוב ארכיטקטוני [illegible] בסטודיו החדש [illegible] תפאורות בכל הסוגים

וניתנים שירות עוד כגון איפור, ספרות, מלבישה, אביזרים וכולל אוסף של 150 כובעים ואולם לעריכת תצוגות. מולה מתכנן בסטודיו שלו כרכז הרבה לדוגמניות צילום ומסלול. בשיתוף עם חברת הלנה רובינשטיין. בתצלום: מולה על רקע אחד מתצלומיו.

מילגות לסטודנטים חרשים

שלוש מילגות לסטודנטים חרשים חולקו ע"י מיח"א ומחנכי ילדים חרשים מקרן ע"ש ד"ר קורין ובייכר מיח"א במלאת עשר שנים למותו. הסטודנטים ואחד לומד גרפיקה, אחת לומדת הנדסת אלקטרוניקה ואחת לומדת ביולוגיה; הם אחרי שירות צבאי, בוגרי מוסדות מיח"א והמילגות נועדו לסייע להם להמשיך את לימודיהם האקדמיים.

אולי כדאי לצמצם לאסיר זה את מנת הגבינה שלו!

נשים נגד אלימות

לקראת היא במארס, יום האשה הבינלאומי, [illegible] קבוצת נשים־נגד־אלימות־נגד־נשים עצרת וכרות להתרבנות האלימות הפטריארכלית בכל הגנים. העצרת תתקיים ברחבת מוזיאון תל־אביב, במוצ"ש היא במארס. בשעות 18.00־19.30. על קיום העצרת [illegible] ע"י התנועה הפמיניסטית בישראל. המודיעה גם על קיום חוגים שונים במועדון התל־אביבי ובירושלים. נא. כל. 03־244141. במוצ: חוגים לכורעות עצמית ואסרטיביות, [illegible] משפחות הדהוריות. קבוצת תמיכה לנשים מבוגרות ועוד. הספריה פתוחה כל יום שני בשעות 10.00־17.00 וקו הבריאות פועל בימי שלישי. בשעות 17.00־19.00. 03־249171.

לקידום נשים בניהול

המרכז הישראלי לניהול יקיים בחודש מארס קורס (נוסף ושדיגוי) בנושא [illegible] נשים בתפקידי ניהול. יועץ הקורס — [illegible] דייר וה מילבאוור. העריבות האקדמית — הוא לאפשר לנשים המתקדם לעמדות ברורות יותר באירגונים. [illegible] בהבעת הקורס. [illegible] בהיקף 40 שעות, [illegible] ונועד לנשים בדרג ניהול ביניים ובכירה. העובדות בפני עדת קבלה. בין הנושאים הנלמדים בקורס: התמודדות עם [illegible] עבודה במצבי לחץ. תקשורת אסרטיבית. ניהול זמן, ניהול [illegible] ועוד.

התסרוקת והירח

ספר פאריזאי העונה לשם האקזוטי ויאלני מישי טוען, כי גילה את סוד השפעת הירח על התסרוקת. השיער מסתדר יפה במיוחד אם חופפים אותו וצובעים אותו לאור הירח המלא — טוען אמן המסרק ותאמינו או לא — הרבה פאריסאיות אלגאנטיות פוקדות את הסטודיו (כנות שיש לו סטודיו — אלא כהן מספרה) שלו בלילות הירח המלא ומקבלות טיפול מסור ביושבן על כורסאות שאור הירח מציף אותן. התסרוקת לאור הירח עולה כ־59 דולר אך ידי המאסטרו מלאות עבודה...

מגן ספג לגבר

מוצר מאד אינטימי ומאד חשוב [illegible] לה חברת שיקמה. המתמחה בציוד לפעוטים, היוצאה לשוק מגן־סופג חד פעמי לגבר הסובל בבעיות הרטבה. זאת [illegible] ספיגה מיוחדת הניתנת להצמדה בתחתית לתחתון רגיל והיא [illegible] את הריחות. מיוצר בשתי דוגמאות. ליום (14 יחידות) ולילה [illegible] ספיגה כפולה (10 יחידות). מחיר כל אריזה 6.95 ש"ח.

פיתות אפויות חלקית

לאחר הצלחה של לחמניות האפויות חצי אפויות, השמורות על טריותן שבועות אחדים. החליט „בית המאפה" של קיבוץ עינת להיכנס גם עם החצי הספרדי [illegible] העם והוא מוציא לשוק פיתות ירושלמיות. [illegible] כי שאני יודע — פיתות ירושלמיות הן גדולות, עבות, כלואות וחורים עליהן מזמינות. טובות בבסיס לפיצה או סתם, לנגב בהן מטבלים טחינה מצלהות. אלה שצריך לאפות עד הסוף בבית 15 דקות בתנור או מיקרוגל. נמכרות באריזה של ארבע ואם לא פותחים את האריזה הן שומרות על טריותן עד 11 שבועות — דבר היצרן. אם פותחים ולא אופים את כולן אפשר להקפיא את הנותרות. אלא לעטוף בניילון רגיל ולהכניס למקרר ולא לפריזר.

מה למדת היום בגן?

סבא, אמרה לי מירן, 5.5, אני כבר יודעת בעל־פה מה שלמדנו היום בגן ביום המשפחה.

— מה למדתן?

— לכבד את אביך ואת אמך. צריכים לכבד גם את סבא וסבתא — והוסיפה מדיך משלה: על מה שלמדנו בגן.

— נכון מאוד — השיבותי לה. סבתא וסבא גם מכבדים אותך.

— נכון, אמרה, אתם מכבדים אותי במתקים...

(א. שילוני)

מחזור מאכזב ודל־שערים לא שינה המצב בצמרת ובתחתית הטבלה הלאומית

שלוש הראשונות — רק תיקו

★ הפועל ת"א 1:1 ביבנה ★ מכבי חיפה 0:0 בבית נגד מכבי פ"ת ★ 0:0 גם בדרבי בשכונת התקוה
★ בית"ר ירושלים, הפסד שני תוך 4 ימים — 1:0 בבאר־שבע ★ נתניה — הפועל כפר־סבא 0:1
★ הפסדים לתחתית: שמשון — שעריים 0:2; הפועל פ"ת — הפועל חיפה 1:3 ★ 0:0 בין הפועל ירושלים ויפו

● טבלה לאומית

1. הפועל ת"א	18	11	6	1	14-33	30
2. מכבי חיפה	18	10	5	3	12-25	35
3. בני־יהודה ת"א	18	9	5	4	7-10	32
4. בית"ר ירושלים	18	9	3	6	21-29	30
5. מכבי ת"א	18	7	7	4	19-26	28
6. הפועל באר־שבע	18	7	5	6	12-16	26
7. הפועל פ"ת	18	7	5	6	22-25	26
8. שמשון ת"א	18	6	8	4	23-24	26
9. הפועל כפר־סבא	18	6	5	7	23-24	23
10. מכבי נתניה	18	6	4	8	22-25	22
11. מכבי פ"ת	18	6	4	8	24-22	22
12. מכבי יבנה	18	6	3	9	20-13	21
13. הפועל ירושלים	18	5	3	10	28-19	18
14. מכבי יפו	18	4	5	9	25-14	17
15. הפועל חיפה	18	3	5	10	30-10	14
16. מכבי שעריים	18	2	7	9	22-8	13

המחזור ה־18 בליגה הלאומית בכדורגל היה אחד המאכזבים עד כה. רק 10 שערים הובקעו. בשלושה מגרשים לא נכבשו שערים. שלוש הראשונות סיימו בתיקו והרביעית נוצחה. הפועל ת"א הצליחה לשמור על פער בן 4 נקודות בפסגה.
שער שוויון של מוריס ז'אנו עשר דקות לסיום הציל את הפועל ת"א מהפסד־חוץ נגד מכבי יבנה — 1:1. יבנה ירדה מהמקום ה־11 ל־12.
השנייה בדירוג, מכבי חיפה, לא ניצלה את התיקו של הפועל ת"א כשסיימה 0:0 באיצטדיון בקרית־אליעזר עם מכבי פ"ת, שנסוגה מהמקום ה־10 ל־11.
גם השלישית, בני־יהודה ת"א, נפרדה במגרשה, בדרבי תל־אביבי ווטא, עם מכבי ת"א — 0:0.
הרביעית, בית"ר ירושלים, נחלה הפסד שני תוך ארבעה ימים. ביום שלישי הפסידה בימק"א למכבי נתניה 1:2 ואתמול, עם אורי מלמיליאן, נכנעה בבאר־שבע 1:0. באר־שבע שמרה על מקומה ה־6.
קבוצות התחתית לא הצליחו לנצח. הדו־קרב בימק"א בין הפועל ירושלים (13) ומכבי יפו (14) נסתיים ללא שערים.
שתי האחרונות הפסידה: הפועל חיפה (15) נוצחה בפ"ת ע"י הפועל פ"ת — 3:1. הפתח־תקואים עלו מהמקום ה־8 ל־7. סוגרת הטבלה, מכבי שעריים, הפסידה בנתניה לשמשון ת"א 2:0. שמשון זינקה מהמקום ה־9 ל־8.
מכבי נתניה המשיכה לדהור קדימה. אחרי נצחונה ביום רביעי על בית"ר ירושלים (1:2), גברה אתמול במגרשה על הפועל כפר־סבא 0:1. נתניה עלתה מהמקום ה־12 ל־10 וכפר־סבא הדרדרה מהמקום ה־7 ל־9.
מעניין לציין שלשמשון היה זה הנצחון החמישי ברציפות; לכפר־סבא — משחק חמישי ללא נצחון; להפועל ירושלים — משחק שישי ללא נצחון; למכבי יפו — משחק שביעי ללא הפסד, ולהפועל חיפה הפסד חמישי רצוף.
בשבת יתקיימו ארבעה משחקים מסקרנים: הדרבי התל־אביבי, בין הפועל ומכבי; דרבי הפרברים, בין שמשון ובני־יהודה; דרבי בפ"ת ומשחק בין בית"ר ירושלים ומכבי חיפה.

גם מלמיליאן לא עזר

הפועל באר־שבע — בית"ר ירושלים 0:1 (0:0)

במשחק טוב ומהיר הצליחה קבוצת הפועל באר־שבע לנצח את בית"ר ירושלים 0:1. משער נאה שכבש מאיר עזרן, בדקה ה־70.
הירושלמים, בשורותיהם שיחק כוכב־הברוגה, אורי מלמיליאן, היו אתמול מאופקים.
המארחים, בניצוחו של הבלם שלמה אילוז, שהצליח לשתק את חלוץ בית"ר, אלי אוחנה, ובמשחק

השחקן המצטיין: שלמה אילוז

כלת־ינתפשר של יורם בן־יעקב, שהצר את צעדיו של מלמיליאן, השיגו נצחון צודק.
בהרכב באר־שבע לא שיחקו משה אבוגזיר ויוסי שושני אך הצעירים בן־יעקב, דהאן ועזרן הצליחו "לגנוב את ההצגה" והנחילו הפסד נוסף לשחקני בית"ר ירושלים.
אורי מלמיליאן ניסה לקבוע עובדות כבר בתחילה כאשר בדקה ה־5 שיגר כדור־עונשין מ־16 מטר לעבר שער באר־שבע אולם נגיחתו של סמי מלכה החטיאה את השער בסנטימטרים.
שתי דקות לאחר־מכן ניצב סמי מלכה בעמדת־הבקעה קורצת והפעם בעט שטוח החוצה.
שחקני באר־שבע הגיעו למצבי־הבקעה קורצים אך חוסר ריכוז של צד חלוציהם, אלי וייצמן ויובל אוחנה, מנעו כיבושים בדקות הטובות בהן הם העילו לחץ על שערו של הירושלמי יוסי מזרחי.
בדקה ה־48 עמדה בית"ר ירושלים בפני מצב כיבוש נוסף: מלמיליאן ניסה בתיחכום רב למצוא את רשתו של מריו זוכוביצקי, אך שוער באר־שבע היה עירני וזינק לעבר הכדור המסוכן.
באר־שבע, שהמשיכה ללחוץ על שער ירושלים, השיגה את הנצחון בדקה ה־70: אלי וייצמן העלה כדור לראשו של שלמה אילוז, בלם באר־שבע: זה נגח לדוידי, שהותיר כדור מדוד למאיר עזרן, שלא שגה במציאת רשתו של יוסי מזרחי — 0:1 לבאר־שבע.
שפט עובדיה צבי. לעיני 9000 צופים, בבאר־שבע.
● באר־שבע: זוכוביצקי, בן־חמו, דוידי, אילוז, אוזן, בן־יעקב, דאהן, עזרן, סולטן (גונן), וייצמן (אלמליח), יובל אוחנה.
● בית"ר ירושלים: יוסי מזרחי, קרויש, חנן אזולאי, בן־הרוש, דוד אוזלאי (ירון כהן), שוורץ, בן־אליהו, מלמיליאן, סמי מלכה, גולדר, אלי אוחנה.

אברהם בר־לב

● מלך השערים

1. איזניר (מכבי ת"א) 9
ארמלי (מכבי חיפה) 9
מלמיליאן (בית"ר י־ם) 9
רבינסון (מכבי פ"ת) 9
4. לביא (מכבי נתניה) 8
לוין (הפועל פ"ת) 8
6. אלי כהן (הפועל ת"א) 7
פרץ (שמשון ת"א) 7

שוער מכבי פ"ת, משה מרכוס, מציל את שער קבוצתו. אתמול בחיפה (0:0) צילום: מימל

שים לב

פטפוטים מזיקים

לא פעם מתעורר הרושם שכל המגעים לקבלת ישראל להתאחדות הכדורגל האירופית הם מהשפה ולחוץ. הדיווחים של מנהלי המרכז, המגיעים מדי פעם לחו"ל, לכלי התקשורת, זורמים ללא הפסק. דברים שהשתיקה יפה להם מתפרסמים בכותרות־ענק.
ידוע, שהמאמץ לקבלת ישראל לאופ"א, היא ההתאחדות האירופית, קשה ומתיש. לא שיקולים ספורטיביים מנחים את המדינות השונות. עובדה, גם מדינות ידידותיות אינן מוכנות להסתבך עם ברית־המועצות והגוש המזרחי על רקע קבלת ישראל. הדוגמא הטובה ביותר הן התאחדויות האי הבריטי, המקיימות יחסים הדוקים עמנו. השבוע תשחק בארץ נבחרתה של אנגליה, לאחר הופעת סקוטלנד. אותן התאחדויות חוששות לתת כתף לקבלת ישראל. אפשר שהפעם יתרצו אולם בעבר נמנעו ושמרו על "נייטראליות".
ההפשרה ביחסים חלה לאחרונה בין כמה ממדינות מזרח־אירופה לבין ישראל אינה מבטיחה עדיין סיוע. דומה שאנו מתדפקים על דלתות נעולות.
מגעים עם מדינות בעניין רגיש כל־כך חייבים להתנהל בשקט, מאחורי הקלעים. כל פירסום מזיק. ישנם ודאי נציגים, הנפגשים עם עמיתים מישראל, שאינם מוכנים שהדבר יפורסם, יזכה לתהודה, שכן הם מקבלים מייד "ריקושטים" מכיוונים שונים. לכן אילו ידענו לשמור סוד ודאי שאותם מגעים היו יעילים יותר. אמנם אינני מאמין שהדבר היה פותר את הבעיה. בכל זאת, למען הסדר כראוי ששליחי ההתאחדות לכדורגל לא יהיו גם שליחי כלי־התקשורת... אני בעד פירסום אולם לא בזה שעלול להזיק.
התמונה המצטיירת בינתיים היא די עגומה. חוששני שבלוף האשליות שלנו עומד בפני מיצוי נוסף ועדיין לא נפתח הצוהר דרכו ניתן לחדור לאירופה.

* * *

קשטן — ומלמיליאן

מה תפקידו של מאמן? לפי מה שהתרחש בשבוע שעבר בבית"ר ירושלים הרי שהמאמן הוא שוליית השחקן. איזה מקלחת קיבל המאמן דרור קשטן על שהעז לא לשתף את אורי מלמיליאן במשחק נגד מכבי נתניה. הוא נקלע אפילו לסכנת פגיעה גופנית ונחלץ רק על־ידי המשטרה.
אין ספק, זו אחת הרעות־חולות של הכדורגל הישראלי. הרחוב שולט בקבוצות. האוהדים הם המכתיבים את הכוון. אם משהו אינו מוצא חן בעיניהם הולכים "כסאח" על המאמן.
אני מכיר היטב את דרור קשטן, כדורגלן־עבר מעולה. אחד הבודדים שהכרתי מעודי. מאמן בעל ידע, סבלני, רציני. ואם אותו הצליחו להוציא מהכלים חוששני שאין תקומה לכדורגל שלנו.

* * *

החטא ועונשו

חלק מכלי התקשורת, במיוחד אלה "האוהדים" במיוחד את הפועל, הריעו לפני כמה חודשים לדוד הרניק, כאשר התייצב נגד מרכז הפועל בבחירות לתפקיד יו"ר איגוד הטניס. הכתירו אותו בכתרים רמים. אבל אותם כלי תקשורת התעלמו מעובדה יסודית: האיש הפר משמעת. אחרי שסיים את כהונתו, לפי תהליך הרוטציה בהפועל, דבק בכסאו.
בשבוע שעבר נסתיימה אותה פרשה חמורה: ועדת המשמעת העליונה של מרכז הפועל הרחיקה את הרניק לשש שנים מחברות בהפועל ועד ארבע שנים הוא מנוע מלייצג את הפועל במוסדות הספורט.
בין השאר נאמר בפסק־הדין: "אין ספק שדוד הרניק לא היה נוהג כך אילו ידע שייכשל. הוא הגדיל והרחיב השפעתו באיגוד הטניס ובתקופת כהונתו הארוכה יחסית גם הכשיר את הקרקע לבחירתו מחדש כיו"ר האיגוד שלא באמצעות קולות הפועל והוא אכן הכריע את מועמד תנועתו. מכאן גם נבע בטחונו בנצחון מחד גיסא ולזלזולו בתנועה ובצור מחצבתו מאידך גיסא. כפי שנאמר "וישמן ישורון ויבעט"..."
תגובת הרניק היתה ילדותית, הוא דיבר על "טריבונלים עממיים בנוסח־מ"... ו... על אש"ף. כך באמת?
כל הפרשה איננה נעימה. מסתבר שגם לנציגים בכירים לא כדאי לזלזל. יש דין ויש דיין.

המשחק המרכזי

המבקיע מוריס ז'אנו והמחמיץ שבתאי לוי, אתמול ביבנה

ז'אנו שוב הציל

מכבי יבנה — הפועל תל־אביב 1:1 (0:0)

מאת יצחק ויסחוף

"אני נמצא ביום בכושר טוב. אני שמח שהספקתי למבקיע הראשי של הקבוצה אבל מרוצה בעיקר שלא הפסדנו נגד מכבי יבנה" — כך סיכם מוריס ז'אנו, חלוץ הפועל ת"א, שהבקיע בשלושת המחזורים האחרונים ארבעה שערים, ואתמול סייע שער מרגליו לקבוצתו לסיים את משחק־החוץ שלה בתיקו 1:1, שקיפח ללא ספק את שחקני מכבי יבנה.
שחקני יבנה חדורי שאפתנות ורוח־לחימה. הסתערו על הכדור החל משריקת הפתיחה של השופט יאיר טילינגר. שחקני הפועל ת"א היו המומים מההקרבה של המארחים ומתנאי המגרש הגרועים. מוליכת הטבלה סיכנה, לבד מכדור השוויון, רק פעמיים את שערו של יצחק לוי מיבנה. גם שני מצבים אלה היו רחוקים מכיבוש שער.
שחקני מכבי יבנה סיכנו רבות את שער הפועל ת"א, ויעידו על 9 כדורי־קרן לזכותם. רק בבעיטת־הקרן התשיעית הובקע שער היתרון ליבנה.
שחקני מכבי יבנה ניצלו עד תום את חולשת הקישור של הפועל ת"א והשתלטו על מרכז המגרש, שם ידע ציון יעקב, המצטיין [illegible]

השחקן המצטיין: ציון יעקב

של אריה אלטר, שהציל מהבקעות בטוחות בדקות 4 (מבעיטה של יעקב) ו־28 (יעקב בעט, הכדור פגע ביעקב כהן, שינה כיוון, ואלטר באינסטנקטיביות, הדף לקרן).
בדקה ה־39 היה אלטר בגדולתו: אשר סולומון, מגן מכבי יבנה שהירבה לתמוך בהתקפת קבוצתו, בעט מיספרת מתוך רחבת ה־16 של הפועל ת"א, ואלטר הדף שוב לקרן.
דקותיים להפסקה הגיח סולומון שוב ומזווית קשה בעט, ואלטר היה במקום.
הפועל ת"א סיכנה את שער יבנה רק בדקה הראשונה כששבתאי לוי ניצל טעות בהגנת יבנה ובעט לשער. אך הכדור נהדף לקרן.
ההזדמנות השנייה ניתנה להפועל ת"א בדקה ה־57 כששבתאי לוי בעט ויצחק לוי קלט.
החל מדקה זו צרה מכבי יבנה על שער הפועל ת"א והשיגה רק בעיטות־קרן. כל זאת עד לדקה ה־72: חלפון הרים את הקרן התשיעית לזכות קבוצתו: אלטר הגבוה נכנע לציון יעקב הגמד שבנגיחה הכניעו והצעיד את חבריו ליתרון צודק — 0:1.
השער נפל כצונגין על שחקני הפועל ת"א, שניסו להגיב. יהודה עמר החל לתמוך יותר בהתקפת קבוצתו. ובדקה ה־80 הוריד כדור נגיחה למוריס ז'אנו, שחדר לרחבת יבנה ומול השוער יצחק לוי בעט בין השוער ועמוד השער — 1:1.
השופט יאיר טילינגר שלף במהלך המשחק ארבעה כרטיסים צהובים לאלי כהן ולאריה אלטר מהפועל ת"א: לאבי פרץ ולאשר סולומון מיבנה.
3000 צופים חזו במשחק במגרש מכבי יבנה.
● מכבי יבנה: יצחק לוי, אבי פרץ, בזאיון, אלקבץ, סלושה, עלואה, ציון יעקב, זהורי, בן־שמעון, חלפון (טקון), חלפון.
● הפועל ת"א: אלטר, עמר, יעקב כהן, ז'אנו, שוקרון, אוחנה, אלי כהן, פיני, זאנו, שבתאי לוי, הנראי (לסרי).

רבינזון החמיץ סנסציה

מכבי חיפה — מכבי פ"ת 0:0

ירון פרסלני, מי שהיה "במלה" המסחריי של מכבי חיפה, שב אתמול לאיצטדיון קרית־אליעזר, בו ידע את ימי־הגדולים, והיה הכדורגלן המצטיין במגרש במשחק שהתיקו אפס בין קבוצתו החדשה, מכבי פ"ת, וקבוצתו לשעבר, מכבי חיפה.
פרסלני היה השליט הבלעדי ברחבת שערו ומנע אין־ספור פעמים אי־נעימויות ממכבי פ"ת.
האלופה המשיכה גם אתמול בשרשרת משחקיה המאכזבים. רק הגנתה שמרה על מכוצע הווך, אך לעומת זאת סבלו שחקני [redacted]

ירון פרסלני

מעט בגלל חולשתו של כדור מנת ששיחק פצוע. אמנם במשך דקות רבות שלטה חיפה ללא ויצרה לחץ רצוף על שערו של הפתח־תקואי משה מרכוס. אלא

(סוף בעמוד 11)

איזנברג בעט לקורה

בני־יהודה ת"א — מכבי ת"א 0:0

במשחק חלש נפרדו קבוצות בני־יהודה ומכבי ת"א בתיקו 0:0. אילו החליטה ההתאחדות לכדורגל להפחית מנקודותיה של קבוצה המשחקת גרוע היתה מכבי ת"א סובלת מכך. מכבי ת"א התגלתה אתמול במערומיה.
רחמנות היתה לצפות באוהדים שיצאו את שערי האיצטדיון בתום המשחק. "לא מספיק ששילמנו

השחקן המצטיין: יעקב סגל

במיטב כספנו בעד כרטיס ועוד חזינו בחדלון מוחלט של כדורגל" — קוננו ברוגז רבים מהצופים.
גם היעדרו של מוטי איוניר לא יכול לתרץ את החולשה הכללית במכבי ת"א.
מנגד חסרה בני־יהודה את עושה המשחק שלה, ניסים כהן, שמושך פציעה ממושכת וחסרונו פוגם במשחק הקבוצה כבר למעלה מחודש.
כאשר בכל זאת בוצעו התקפות מסוכנות, מעטות אמנם, ע"י שתי הקבוצות ידעו השוערים יעקב אסייאג מבני־יהודה ובוני גינזבורג ממכבי ת"א לעשות את המוטל עליהם.
מכבי ת"א עשתה הכל כדי לסיים את המשחק מבלי לספוג שער. ההגנה, בראשותו של הבלם אבי כהן, היתה נוקשה. שחקניה גלשו לעתים לגסות וחלוצי בני־יהודה נראו מדי פעם שרועים על כר־הדשא.
האירוע המסעיר במשחק היה בדקה ה־86. החלוץ אהוד בן־טובים, שנפגע במצחו, והיה עטור בתחבושת ארומה על ראשו, תיעתע בהגנת מכבי ת"א, ומתוך הרחבה בעט כדור אויר למשקוף שערו של בוני גינזבורג. הכדור ניתז למשה איזנברג, שמשני מטר בעט החוצה מול שער חשוף. היתה זו ההחמצה היחידה הרצינית במשחק החלש.
השופט יעקב שיינר שלף ארבעה כרטיסים צהובים, לחי קריים, יוסי קרמר ולחיים גולדברג ממכבי ת"א ולירון אריב מבני־יהודה. 5000 צופים חזו במיפגש במגרש בשכונת־התקווה.
● בני־יהודה: אסייג, חזקיה, אריב, סגל, עלו, סלמן, ניסן כהן (אייל חיים), רוני מאיר (צעירי), גורדנה, בן־טובים, איזנברג.
● מכבי ת"א: גינזבורג, אבי כהן, מנשה שמעונוב, קרמר (גוזלי), קריים, איתן לוי, גולדברג, לולה, גריאני (אלון נתן), דריקס, טבק.

נפתלי כהן

משה איזנברג מבני־יהודה (מומין) מחמיץ הזדמנות קורצת מול שער מכבי ת"א (0:0). אתמול בשכונת־התקוה. צילם: אריה קנפר

חילוף מוצלח הביא נצחון

הפועל פתח־תקווה — הפועל חיפה 1:3 (0:1)

חילוף מוצלח שערך מאמן הפועל פ"ת, דרור בריינר, בדקה ה־73, בשצירף למשחק את אלון חזן במצב של 1:1 מול הפועל חיפה, הביא בסיום לנצחון פתח־תקואי מרשים 1:3. חזן "בישל" שער ועשה צרות צרורות למגיני הפועל חיפה.
החיפנים שספגו הפסד חמישי רצוף ומשחק שמיני ללא נצחון הסבירו לצופים את הסיבה לכך. הקבוצה שיחקה באדישות מדהימה ולבד לרונן רוקמן הפעלתן גילו יתר חבריו יכולת ירודה. המשחק היה נוקשה והשופט יצחק אורגד שלף ארבעה כרטיסים צהובים לעברם של אפרים גבאי וארז קירשנר מהפועל חיפה ולאבינועם קייסי וניר אלון מהפועל פ"ת.
השמירות האישיות של שתי הקבוצות מנעו מהחלוצים לפתח משחק ראוי לשמו. אבל בהתקפתם הראשונה צהלו המארחים כבר בדקה ה־9: בן־שאנן הגביה כדור־עונשין משמאל, וניר אלון, בלם הפועל פ"ת, נגח לרשת — 0:1.
עד להפסקה לא היו אירועים מיוחדים, להוציא שתי החטאות של רונן הלל.
בפתיחת המחצית השנייה גילתה הפועל חיפה יכולת נאה, ובדקה ה־51 השוותה ל־1:1: עופר סלומון, מגן הפועל פ"ת, הכשיל את רונן רוקמן ברחבה והשופט אורגד פסק על כדור־11. רוקמן בעט היטב והשווה ל־1:1.
כניסתו של אלון חזן, במקום גיא לוי, הפיחה רוח־חיים בשורות הפועל פ"ת. חזן,

השחקן המצטיין: אלון חזן

ג'ורא אנטמן למתוח את אבריו (60). אולם חמש דקות מאוחר יותר הגביה חיים בן־שאנן כדור־קרן משמאל. נוצרה עירבוביה, רונן הלל הסיט את הכדור לאיתן בורניוק, שבעט מקרוב חזק לרשת — 1:2.
השער שבר את שחקני הפועל חיפה. המארחים תקפו את ההגנה החיפנית החרידה, בה בלט רק השוער אנטמן.
הזדמנות־פז להשוות את התוצאה ניתנה ליגאל אלהדד בדקה ה־80, אולם זה החמיץ מול השוער רוני ג'רבי.
הפועל פ"ת לא התרגשה מההחמצה זו, ושלוש דקות לסיום הגדילה את יתרונה ל־1:3: הנגחה של אלון חזן ומני בסון נגח מקרוב לרשת.
700 צופים חזו במשחק שנערך בפ"ת.
● הפועל פ"ת: רוני ג'רבי, יוסף, בורניוק, אלון, סלומון, גיא לוי (חזן), קייסי, בן־שאנן, בסון, לוין, הלל.
● הפועל חיפה: אנטמן, מורה, קירשנר, דוד לוי, ליפשיץ, גבאי, אמסלם, שטיקר, רוקמן, רוני מלכה ואנגה (אלהדד).

משה רוזנברג

רבינזון

(המשך מעמוד 10)

שחקניה חסרו תכליתיות.
ב־20 הדקות האחרונות חל מפנה כאשר הפתח־תקואים החלו לתת את הטון במגרש, ופעמיים אף החמיצו בדקות הסיום שערים מעמדות הבקעה קורצות.
ההזדמנות הטובה לזכות מכבי חיפה הוחמצה בדקה ה־20 כאשר אבו־קרט, הטוב בקבוצתו, בעט כדור מ־25 מטר לקורה.
בדקה ה־45 הרחיק בלם מכבי פ"ת, חיים יחזיאל, לקרן כדור מסוכן של ברוך ממן מחמישה מטר, שרק בנס לא חדר פנימה.
מכבי פ"ת התאוששה בשלבי הסיום, ובדקה ה־68 בעט עודד מכנס "סיל" נפלא מ־16 מטר, אותו הדף השוער אבי רן בזינוק וירטואוזי לקרן.
כניסתו של דורון רבינזון הפצוע (72) הפיחה תנופה מחודשת במכבי פ"ת ובדקה ה־86 שיגר עודד מכנס כדור־עומק לרבינזון, שניצב לבדו מול רן, אך בעט בריישול גבוה מעל השער.
השופט יהושע לויה שלף שלושה כרטיסים צהובים לעבר שעשוע ואל־הזייל ממכבי פ"ת וארמלי ממכבי חיפה. 7000 צופים חזו במשחק.
● מכבי חיפה: רן, אהרוני, אינמר, הנדיל, אלי כהן, מרילי, קלינגר (גבעוני), ממן (מלכה), אבו־קרט, ארמלי, פלקטר, רוני רוזנטל.
● מכבי פ"ת: מרכוס, אזוב, פרסלני, יחזיאל, אל־הזייל, ג. מכנס, אלישע לוי (נזריאל), בגלייבטר, עודד מכנס, רפי כהן, שעשוע (רבינזון).

יוסף גליזר

● הניחוש הנכון

1. בני־יהודה — מכבי ת"א x
2. מכבי יבנה — הפועל ת"א x
3. הפ. י־ם — מכבי יפו x
4. הפ. פ"ת — הפועל חיפה 1
5. מכבי חיפה — מכבי פ"ת x
6. הפ. ב"ש — בית"ר י־ם 1
7. מכבי נתניה — הפ. כפ"ס 1
8. שמשון ת"א — מ. שעריים 1
9. הפ. חדרה — בית"ר ת"א 2
10. הפ. מרמורק — ב. נתניה 2
11. הפועל עכו — הפועל לוד x
12. הפועל חולון — הכח ר"ג —
13. הפועל ר"ג — הפ. רמה"ש 2

בר ופריצקי אלופי הנוער

איתן בר מהפועל עכו זכה אתמול באליפות ישראל לנוער בסיוף, עד גיל 20, לאחר שצבר 14 נצחונות, וגבר בקרב המכריע על חברו לאגודה, אייל אוחיון — 8:10. שלישי דורג נעם כהן, גם הוא מעכו.
באליפות הנערות זכתה לילך פריצקי מהפועל עכו, שצברה בסיכום הכללי 6 נצחונות וגברה בגמר על גלית רם מהפועל כפר־סבא — 2:5. שלישית דורגה עירית אוסט מאשקלון.
באליפות השתתפו יותר מ־50 סייפים וסייפות.

מימוני החמיץ שוויון

מכבי נתניה — הפועל כפר־סבא 0:1 (0:1)

נצחון שני רצוף תוך ארבעה ימים קצרה מכבי נתניה. והפעם במגרשה — 0:1 על הפועל כפר־סבא.
3000 צופים חזו בנתניה במשחק מהנה ורב־אירועים ברחבות שתי הקבוצות. שני היריבים פתחו את המשחק במערכים התקפיים והקבוצה הטובה במגרש היתה זו מכפר־סבא. חלוציה, מאיר ניזהר וגדעון סיימון, סיכנו לא אחת את שערו של אריה חביב, שגילה יכולת נאה בין הקורות.
לשחקני מכבי נתניה היו דקות טובות ובדקה ה־10, לא נוצלה מסירת־רוחב של בני לם המעלתן.
תוצאת המשחק נקבעה כבר בדקה ה־24 משער אומלל שספגו שחקני כפר־סבא: השוער הנתנייתי אריה חביב בעט כדור שוער: יגאל מנחם הסיטו בראשו לדור לביא. וזה המשיך לעברו של שלום תקוה: החלוץ ניצל השתהות של שומרו האישי, אופיר הלל, חדר לרחבה ומול עופר נוטובסקי גילגל את הכדור לרשת — 1:0.
לאחר ההפסקה ניסו שחקני הפועל כפר־סבא לשנות את התוצאה. ובדקה ה־62 כמעט שהשיגו את מבוקשם. נח אינשטיין הגביה משמאל: יצחק מימוני, ששולב במשחק קבוצתו רק לאחר ההפסקה, נגח כדור קשתי אל בין חיבורי הקורות אבל אריה חביב, בזינוק מהיר, איגרף לקרן.
לקראת הסיום ניתנו לשחקני מכבי נתניה שתי הזדמנויות לכבוש

השחקן המצטיין: שלום תקוה

שערים. אולם רוני לוי ויגאל מנחם לא יכלו להכניע את עופר נוטובסקי, שבלט במחצית זו.
ההחטאה הגדולה במשחק נרשמה בדקות־הסיום: גדעון סיימון, מהבולטים במשחק, שלח כדור ליצחק מימוני, שנותר חופשי מול השוער חביב. אולם בעט בצורה שלומיאלית הרחק מהשער.
שפט צבי שריר בנתניה.
● מכבי נתניה: אריה חביב. שמעון מנחם, בר, חסן, יוחן, ג'יאשה, בירדה וחיים לוין, לם, תקוה, לביא (רוני לוי), יגאל מנחם.
● הפועל כפר־סבא: נוטובסקי, אופיר הלל, סימון, איצין, אינשטיין, איסר בן־חיים, מפיקה, באראין (מימוני), יפה, ניזהר, פייגין.

הנן פאיי

יפו השיגה מבוקשה

הפועל ירושלים — מכבי יפו 0:0

מכבי יפו סיימה אתמול משחק שביעי ללא הפסד. הפעם תיקו 0:0 במגרש ימק"א מול הפועל ירושלים, שהשיגה נקודות ליגה ראשונה לאחר חמישה הפסדים רצופים.
במגרש הרעוע התנהל משחק תחתית טיפוסי כשהאורחים באו להלץ נקודה. שחקני הפועל ירושלים, שתודרכו לראשונה העונה ע"י המאמן צבי רווה, חזרו לעצמם אך ניסו להגביה כדורים למרכז במקום לפרוץ מהאגפים. שחקני ירושלים

רוני פרי

במישהם היציב של הבלם רוני פרי והשוער אבי ליברמן, לצריח שליטת שחקני הפועל ירושלים בשדה לא העליהו לסכן בצורה ממשית את שער האורחים.
ההזדמנויות להבקעת שערים היו מעטות. אסייג בעט בדקה ה־34 מ־20 מטר וליברמן קלט. בדקה ה־60 מצא עצמו היפואי עופר דינר לבדו מול אריה כורנו, שוער ירושלים. אולם הבלם אריה שפירא שלח "רגל ארוכה" ומנע אי־נעימות מקבוצתו. בדקות ה־62 וה־68 ניסו מישל דיין ויאיר אסייג להבקיע שער אך ליברמן היה על המשמר, ושלח את הכדורים לחרר־ההלכבה.
שפט מצויין, אריה פרוסט. לעיני 2000 צופים, בימק"א.
● הפועל ירושלים: כורנו, בבין, חימה, שפירא, נהמיאס, דיין, שלומי מלכה, אסייג וקודביה, תאי־שמש, ביגלה, מזרק.
● מכבי יפו: ליברמן, הקירצרק, רניאל, פיי, כלימן, ביטמסיקה, אלקלוחביה, מנשה מזרחי, רמי לוי (לניאדו), הגמי, אמיגה (צלמייש).

נפתלי קרין

צמד ב־8 הדקות הראשונות

שמשון ת"א — מכבי שעריים 0:2 (0:2)

הקטר השמשוני המשיך בתאוצה. אתמול זכו כדורגלני שמשון בנצחון חמישי רצוף, והפעם 0:2 על סוגרת הטבלה, מכבי שעריים.
שחקני שמשון שפתחו את המשחק ללא שלמה מזרחי ואבינועם עובדיה, ששולבו בהמשך, גילו עליונות ברורה וכבר ב־8 הדקות הראשונות כבשו את שני השערים.
בדקה ה־4 הוכשל אפרים ארביב כ־25 מטר משער מכבי שעריים: ארביב בעט את כדור־העונשין והשוער עופר לוינגר הדף למשקוף שערו: על הכדור החוזר השתלט יום־טוב שוקרון שבקורה קבע — 0:1.
שחקני שמשון המשיכו ב"בליץ" המהמם. בדקה ה־8 נכבש השער השני: ארביב העלתן הגביה קרן [redacted]

יום טוב שוקרון

הסיט את הכדור בעקבו לכנף התוקף. אפרים שמעונוב שבעט חזק ומוריייק לרשת — 0:2. עד להפסקה החמיצו השמשונים לפחות עוד חמש הזדמנויות הבקעה.
לאחר ההפסקה חל שיפור ביכולתם של שחקני שעריים. חלוצי שעריים החלו להטריד את שוער שמשון, סרגיי לסנר, אך להוציא שתי בעיטות מסוכנות של שמחה גר ואהוד עידו, בפתיחת המחצית, לא ביצעו האורחים מהלכים מעולים ומסוכנים.
בדקות הסיום שוב יצרו חלוצי שמשון לחץ כבד על שערו של לוינגר, אולם המחמיץ הגדול של המשחק, ויקי פרץ, לא איפס את רגלו, ולא ניצל את ההזדמנויות הרבות שניתנו לו.
שפט רחמים ירבי. לעיני 3000 צופים, בנתניה.
● שמשון ת"א: לסנר, הלוי, אורי כהן, אלי כהן, אפרים שמעונוב, יגאל הלל, אבי מלכה (מזרחי), מאיר שלום (עובדיה), ארביב, שוקרון, פרץ.
● מכבי שעריים: לוינגר, מרציאנו, אבי כהן, שוקי נחמנה, אבי כהן, יצחק צבי, מוטי נחמני (קיזיה), צובה, כהה (ווידמן), עידו, גר.

אלכס קליין

● במחזור הבא

ליגה לאומית
שמשון ת"א — בני־יהודה ת"א; מכבי שעריים — מכבי נתניה; הפועל כפר־סבא — הפועל באר־שבע; בית"ר ירושלים — מכבי חיפה; מכבי פ"ת — הפועל פ"ת; הפועל חיפה — הפועל ירושלים; מכבי יפו — מכבי יבנה; הפועל ת"א — מכבי ת"א.

ליגה ארצית
הפועל רמת־גן — הפועל חדרה; הפועל רמת־השרון — הפועל בית־שמש; בית"ר רמלה — הפועל חולון; הכח רמת־גן — הפועל עכו; הפועל לוד — הפועל יהוד; הפועל טבריה — מכבי רמת־עמידר; בית"ר חיפה — הפועל מרמורק; בית"ר נתניה — בית"ר ת"א.

ליגה א', צפון
מכבי אחי נצרת — הפועל עליה כפר־סבא; הפועל קרית־אתא — בית"ר נהריה; הפועל טירת־הכרמל — מכבי שערים; מכבי חדרה — מכבי עפולה; מכבי אור־עקיבא — הפועל רעננה; מכבי טמרה — הפועל בית־שאן; הפועל קרית־שמונה — הפועל נצרת־עילית.

ליגה א', דרום
הפועל קרית־מלאכי — הפועל אשקלון; לזרוס חולון — הפועל אור־יהודה; הפועל בת־ים — הפועל ראשל"צ; הפועל אזור — הפועל ירוחם; בית"ר באר־שבע — מכבי קרית־גת; מכבי השקמה ר"ג — הפועל קרית־אונו.

● נוער

הפועל פ"ת הגדילה יתרונה

מוליכת הליגה הלאומית לנוער בכדורגל, קבוצת הפועל פתח־תקוה, הגדילה את יתרונה בראשות הטבלה לאחר שגברה במשחק ביתי על הפועל חיפה — 0:1 וניצלה את הפסדה של מכבי נתניה להפועל כפר־סבא — 1:0.
להפועל פ"ת — 26 נקודות, ואילו למכבי נתניה — 23 נקודות. גם הפועל באר־שבע, הניצבת במקום השלישי, איבדה נקודה ביתית כשסיימה בתיקו 0:0 עם בית"ר ירושלים.
יתר התוצאות: בני־יהודה ת"א — מכבי ת"א 2:1; הפועל ת"א — הפועל בית־שאן 2:0; הפועל חדרה — מכבי יפו 1:0; מכבי חיפה — מכבי פ"ת 2:2; הפועל רמת־גן — הפועל ראשל"צ 0:1.

● ג'ודו

אלופי הנוער של ישראל בג'ודו, במשקלים הקלים, הוכתרו אתמול בת"א. האלופים: 47 ק"ג — עמית לוי (מכבי ת"א); 51 ק"ג — אורי זאבי (הפועל פ"ת); 55 ק"ג — חגי בכיר (הפועל אגוד ראשל"צ).

● ליגה א'

דרום

● ראשון־לציון: הפועל ראשון־לציון — הפועל אזור 1:2 (1:2). שערים לראשל"צ: גדעון חג'ג' (18) ואמיר רוזנשטיין (36). לאזור: רפי כהן (40). שפט שמואל הרשטיין. לעיני 400 צופים.
● קרית־גת: מכבי קרית־גת — מכבי השקמה 1:2 (1:1). שערים לקרית־גת: יואש שמואלי (43 בבעיטת־11) ואשר יצחקי (60). לרבת־השקמה: שלמה אזור (10). שפט ישראל ביבי. לעיני 1000 צופים.
● אשדוד: הפועל ירוחם — הפועל דימונה 0:0. שפט בני כהן. לעיני 400 צופים.
● אשקלון: הפועל אשקלון — הפועל קרית־אונו 1:1 (0:0). לאשקלון כבש ישראל כהן (69) לקרית־אונו: רני אשכנזי (79). שפט שמש. לעיני 300 צופים.
● אור־יהודה: הפועל אור־יהודה — הפועל בת־ים 0:1 (0:0). שער־הנצחון: ניסים חסן (49). שפט ראובן ויני. לעיני 1000 צופים.
● רחובות: הפועל קרית־מלאכי — מכבי לזרוס חולון 1:1 (0:1). לחולון הבקיע: דעבול (42). לקרית־מלאכי: כהן (88). שפט קורן. לעיני 600 צופים.

הטבלה הדרומית (לאחר המחזור ה־17)

1. הפועל דימונה	11-21	23
2. הפועל ראשל"צ	12-20	21
3. לזרוס חולון	11-17	21
4. הפועל ק. מלאכי	11-16	19
5. בית"ר באר־שבע	14-16	18
6. מכבי קרית־גת	11-14	16
7. הפועל בת־ים	11-12	16
8. הפ. קרית־אונו	11-11	15
9. הפועל ירוחם	11-8	15
10. הפועל אשקלון	11-9	14
11. הפועל אור־יהודה	21-12	14
12. הפועל אזור	13-11	12
13. מכ. השקמה	18-10	12

• משחק חסר.

צפון

● בית־שאן: הפועל בית־שאן — הפועל קרית־שמונה 1:2 (0:1). שערים לבית־שאן: שיטו (13) ואוחנה (77 בבעיטת־11). לקרית־שמונה: אוחיון (56 בבעיטת־11). שפט כהן. לעיני 1500 צופים.
● חדרה: הפועל עליה כפר־סבא — הפועל נצרת־עילית 0:3 (0:1). כבשו לעליה: גולן (24), אצ'ילזדה (67) ואלגואזי (84). שפט שבעון לוי. ללא קהל.
● נהריה: בית"ר נהריה — הפועל טירת־הכרמל 1:1 (0:1). לנהריה הבקיע כהן (4). לטירת־הכרמל: הימן (81). שפט יעקב בוזגלו. לעיני 400 צופים.
● נצרת: אחי נצרת — הפועל קרית־אתא 0:1 (0:0). שער הנצחון לנצרת הובקע מרגלי עזמי נאסר (73). שפט דוד יוסף. לעיני 1000 צופים.
● שפרעם: מכבי שפרעם — מכבי חדרה 0:2 (0:0). אחמד אבולטיף (55, 75) כבש לשפרעם. שפט שלמה אנקוקניה. לעיני 400 צופים.
● רעננה: הפועל רעננה — מכבי טמרה 0:1 (0:1). שער הנצחון: בוזי בכר (83). שפט כפי אלניקווה. לעיני 400 צופים.
● עפולה: מכבי עפולה — מכבי אור־עקיבא. לא נערך. השופט דאוד סוהיל סירב להתחיל במשחק בלי נוכחות שוטרים.

הטבלה הצפונית (לאחר המחזור ה־18)

1. הפועל בית־שאן	18-30	37
2. עליה כפר־סבא	18-29	34
3. בית"ר נהריה	21-35	24
4. הפועל ק. שמונה	13-20	22
5. הפ. קרית־אתא	11-17	22
6. מכבי נצרת	26-25	17
7. מכבי חדרה	24-23	17
8. הפועל רעננה	19-18	17
9. הפ. טירת־הכרמל	26-20	16
10. מכבי טמרה	24-28	15
11. מכבי שפרעם	26-22	15
12. מכ. אור־עקיבא	21-17	13
13. מכבי עפולה	27-11	12
14. הפ. נצרת־עילית	24-10	10

• משחק חסר.

חוקוק זכתה בגביע דוניאו

קבוצת הכדורסל של הפועל חוקוק מליגה ב' זכתה בגביע לזכרו של אמנון דוניאו, שנפטר לאחר ... המשחק נערך במטה־אשר לפני כשנה.
חוקוק ניצחה במשחק הגמר את הפועל אשדות־יעקב מליגה א' — 74:77. לאחר הארכה. בזמן החוקי היתה התוצאה — 64:64.

רק לוד (1:1 בעכו) הפסידה נקודות מבין קבוצות הצמרת

נורמן סירב לרדת בחולון והמשחק פוצץ ★ רמת־השרון הפתיעה את הפועל ר"ג 0:2 ★ בית"ר נתניה — 1:5 במרמורק

רק קבוצת הפועל לוד איבדה במחזור הי"18 נקודות מבין קבוצות הצמרת בליגה הארצית בכדורגל כשסיימה בתיקו 1:1 בעכו. שאר הקבוצות הנאבקות על שלושת הכרטיסים לליגה הלאומית זכו בנצחונות.

המובילה, בית"ר נתניה, זכתה בנצחון־חוץ מוחץ על הפועל מרמורק — 1:5; בית"ר ת"א חזרה עם 3 הנקודות מחדרה — 1:3; מכבי רמת־עמידר ניצחה במגרשה את סגנית הטבלה, בית"ר חיפה — 0:2, ובית"ר דגלה גברה במשחק חוץ על הפועל בית־שמש — 0:1.

קבוצת הפועל רמת־השרון הפתיעה בנצחון־חוץ על הפועל רמת־גן — 0:2. הפועל יהוד סחטה תיקו 1:1 עם הפועל טבריה.

המשחק בחולון, בין קבוצות הפועל חולון והכח רמת־גן, הופסק במצב של 0:1 לחולון לאחר ששוער הכח, הוותיק שלמה נורדמן, הורחק וסירב לרדת.

פוגל הבקיע ארבעה שערים

בית"ר נתניה — הפועל מרמורק 1:5 (1:2)

ישראל פוגל, כדורגלן הפועל כפר־סבא במשך שנים רבות וכיום שחקן־שכיר בבית"ר נתניה, הבקיע ארבעה שערים לרשת הפועל מרמורק — 1:5.

פוגל, בן ה־18, "עשה שמות" בהגנת מרמורק, הבקיע שלושה שערים בנגיחות מרחבות (4, 22, 18) ואת שערו הרביעי בבעיטה מקרוב (67). את מסכת השערים לנתניה השלים שלמה אדרי במבצע אישי בדקה ה־74.

שחקני מרמורק החלשים הצליחו לצמצם ל־1:2 ... בדקה ה־32, אולם במשך המוטטו.

שפט יצחק רווגברג. לעיני 600 צופים. ברחובות.

רמלר הצעיד בית"ר ת"א לנצחון

בית"ר ת"א — הפועל חדרה 1:3 (1:1)

צמד שערים מרגלי דב רמלר ושער נוסף של אלי כהן הקנו לבית"ר ת"א נצחון־חוץ נאה — 1:3 על הפועל חדרה.

דווקא החדרתיים הוליכו 0:1 כבר בדקה הראשונה בשערו של עופר בן־שמואל. בית"ר ת"א לא נואשה וכעבור 120 שניות השיגה השוויון — 1:1. לאחר ההפסקה תיגברו התל־אביבים את החוד בשני קשרים — דבר שהניב שער שני בדקה ה־60: אלי כהן הגביה ורמלר נגח פנימה — 1:2.

בדקה ה־67 ניצל אלי כהן טעייה בהגנת חדרה וקבע — 1:3.

שפט יוסף שוטי. לעיני 500 צופים. בחדרה.

רמת־השרון הפתיעה הפועל ר"ג

הפועל רמת־השרון — הפועל רמת־גן 0:2 (0:1)

לאחר שישה משחקים ללא הפסד נעצרה ביום שישי הפועל רמת־גן כשנוצחה באיצטדיון הלאומי ע"י הפועל רמת־השרון — 2:0.

הרמת־גנים גילו עדיפות אולם חלוציהם ניסים רבי וירון זהבי החטיאו מצבים קורצים. שחקני הפועל רמת־השרון הוליכו בהתקפתם הראשונה (1:0) מרגלי דוד נגרי.

בדקת הסיום, בעיצומן של התקפות הפועל רמת־גן, הצליחה רמת־השרון להשיג שער נוסף — מדווח יוסף חבס: רפי פלד בעט כדור אדיר מ־40 מטר אל בין החיבורים — 0:2.

שפט קלמן צימרמן. לעיני 1200 צופים.

בית"ר חיפה: הפסד תשיעי

מכבי רמת־עמידר — בית"ר חיפה 0:2 (0:1)

הפסד תשיעי העונה נחלה סגנית הטבלה הארצית, בית"ר חיפה, כשנוצחה ברמת־עמידר ע"י קבוצת מכבי המקומית — 2:0.

יתרון רמת־עמידר הניב שער בדקה ה־17: עזרא אליהו הגביה כדור־קרן ונתי אהרוני נגח חזק לרשת — 0:1.

שחקני עמידר שתקפו ללא הרף הגדילו את יתרונם ל־2:0 בדקה ה־80: ערוסי בעט לשער בית"ר, השוער בן־איפי הדף ויובל קפיטולניק המשיך מקרוב לרשת.

שפט שלמה יוסף. לעיני 200 צופים. ברמת־עמידר.

שער נצחון בדקה ה־87

בית"ר רמלה — הפועל בית־שמש 0:1 (0:0)

שער שכבש ארז רצבי ארבע דקות לפני הסיום העניק לבית"ר רמלה נצחון־חוץ — 0:1 על הפועל בית־שמש.

רצבי, בנו של כדורגלן הפועל פ"ת לשעבר, זכריה, נכנס לשחק רק בדקה ה־86 וכעבור דקה קיבל כדור־עומק מכוטי לוי, חלף על פני הבלם מלכן ומעשרה מטר הכניע את השוער זהבי.

בית־שמש גילתה עדיפות. היא תקפה ברוב דקות המשחק אולם מיינון מליחי וסקורי כשלו מול יצחק בלאייש, שוער בית"ר.

שפט שלמה שחר. לעיני 300 צופים. ביהוד.

● ארצית

(אחרי 18 משחקים)

.1	בית"ר נתניה	14-34	38
.2	בית"ר ת"א	18-27	32
.3	מכבי עמידר	11-18	32
.4	בית"ר דגלה	10-18	31
.5	הפועל לוד	15-22	30
.6	הפועל טבריה	21-20	26
.7	הפועל ר"ג	18-20	25
.8	הפועל חולון*	17-18	25
.9	הפ.רמת־השרון	24-22	24
.10	הכח רמת־גן*	20-16	24
.11	הפועל חדרה	18-19	23
.12	הפועל עכו	15-16	20
.13	הפועל מרמורק	29-16	15
.14	הפועל יהוד	19-11	14
.15	הפ.בית־שמש	27-12	11
.16	בית"ר חיפה	25-11	9

• משחק חסר

סמדג'ה הציל נקודה בעכו

הפועל עכו — הפועל לוד 1:1 (0:0)

שני שערים שהובקעו תוך שש דקות חילקו את הנקודות במשחק בין קבוצות הפועל עכו והפועל לוד — 1:1.

שחקני עכו גילו עדיפות אולם חלוציהם התקשו להכניע את השוער הוותיק והמצויין של לוד, יעקב בנורים.

רק בדקה ה־56 נכנע בנורים לכדור־העף של שמעון ועקנין מעשרה מטר — 0:1 לעכו.

שחקני לוד, שמשחקם היה מאופק, החלו לתקוף ובדקה ה־62 קבע בני סמדג'ה שוויון 1:1.

שפט חיים לפקוביץ. לעיני 1000 צופים. בעכו.

יהוד כבשה גם לטבריה...

הפועל יהוד — הפועל טבריה 1:1 (1:0)

שני שערים שכבשו שחקני הפועל יהוד הביאו ל... תיקו 1:1 מול הפועל טבריה.

כבר בדקה ה־3 כבש בלם יהוד, שאול שיטוי, את שערו... — 0:1 לטבריה.

בהמשך ניכר יתרון ברור ליהוד שהבקיעה שער שוויון בדקה ה־71 במבצע אישי מרשים של ניסים כהן. בשורות יהוד בלט יהודה דוניץ.

שפט יעקב אלימלך. לעיני 500 צופים. ביהוד.

נורדמן פוצץ משחק בחולון

הפועל חולון — הכח רמת־גן 0:1 (הופסק)

סיבוב ראשון העונה בליגה הארצית: הפועל חולון, שהוליכה 0:1 במגרשה נגד הכח רמת־גן, לא זכתה עדיין בשליש הנקודות.

בדקה ה־32 הניף השופט יעקב ממן שני כרטיסים צהובים לעבר ליאון פנסו מחולון ולשוער הכח, שלמה נורדמן. השוער הרמת־גני לא השלים, התווכח עם השופט ולאחר מכן יצא את תחומי המגרש כשהוא מנהל "ויכוח ערה" עם עסקן חולוני. השופט שלף לעברו את הכרטיס האדום. נורדמן סירב לצאת בטענה שאינו אשם. לאחר חמש דקות החליט השופט על הפסקת המשחק.

את השער היחידי לחולון כבש פנסו בדקה ה־5 בנגיחה לאחר הגבהה של יוסי עמרני.

בובקה ניצח את אולסון וקבע שיא עולמי באולם

השיאן העולמי בקפיצה במוט בשטח פתוח (6 מטר), הסובייטי סרגיי בובקה שיפר בלוס־אנג'לס בס"מ את ההישג הטוב ביותר בעולם באולם כשקפץ במוט לגובה 5.94 מטר. השיאן הקודם, האמריקני בילי אולסון, קפץ רק 5.75 מטר.

בולדווין הישוותה את ההישג הטוב ביותר של בת־ארצה אשפורד, בריצת 60 יארד — 6.54 שניות.

חליפה לפני גמליאל וקרני במירוץ רון

● אתלטיקה

מאבק דרמטי בין שלושה רצים הקנה אתמול את הנצחון ליחזקאל חליפה מאגודת איילות, שניצח במירוץ עין־גדי המסורתי, לזכר גיורא רון, שנפל במלחמת לבנון.

חליפה עבר 25 ק"מ בזמן של 1:22... שעה לפני אריה גמליאל (מכבי ת"א) 1:23.50 שעה ויאיר קרני (עמק־חפר) מנצח שלושת המירוצים הקודמים — 1:24.17 שעה.

רביעי הגיע תומר רון, אחיו של גיורא ז"ל, מעין־גדי — 1:24.34 שעה.

בין הוותיקים, גילאי 45, ניצח דני ... (הפועל באר־שבע) — 1:35... שעה. בגילאי 16 ניצח עדי חריזי (מגידו) — 1:35.36 שעה.

בין הנשים הגיעה הראשונה רווה סיידון (עמק־חפר) — 1:55.49 שעה.

במירוץ אחר במסגרת זו ל־10 ק"מ, ניצח אביתר אלמוג מהפועל אשקלון — 32.42 דק', לפני צבי ראובר מאגודת איילות — 33.24 דקות.

בין הוותיקים זכה יורם קיטעי מהפועל אשקלון — 34.07 דקות. הוא הקדים את אלי רון, אביו של גיורא ז"ל — 36.36 דקות.

בגביע הקבוצתי זכתה הפועל עמק־חפר.

שלשום נערך ערב־ספורט מסורתי לזכרו של גיורא, בהשתתפות הרצים ומשפחת עין־גדי.

במירוץ השתתפו 240 רצים, מכרתצאות עין־גדי למצדה וחזרה.

אנגליה תנחת הערב

נבחרת הכדורגל של אנגליה, ובן המשלחת הגדולה המלווה אותה, יגיעו הערב ב־9.30 לנמל־התעופה בן־גוריון במטוס מיוחד. כ־40 אנשי תקשורת מהאי הבריטי ובן מסקוקיר ואיטליה יבואו לסקר את המשחק הבינלאומי הידידותי בין אנגליה וישראל, ביום רביעי באיצטדיון ברמת־גן.

נצחון כפול להפועל טבעון

הפועל קרית־טבעון זכתה בשני נצחונות בליגת־החורף בכדורמים. לאחר שגברה על הפועל עמק־חפר/אפיקים — 3:10 ועל גוש־זבולון — 6:8.

תוצאות נוספות: גוש־זבולון — עמק־חפר/אפיקים 7:10; הפועל גבעת־חיים — הפועל פ"ת 4:8; אס"א ת"א — אס"א ירושלים 8:3; מכבי קרית־אונו — אס"א ירושלים 6:11; מכבי קרית־אונו — אס"א ת"א 5:7.

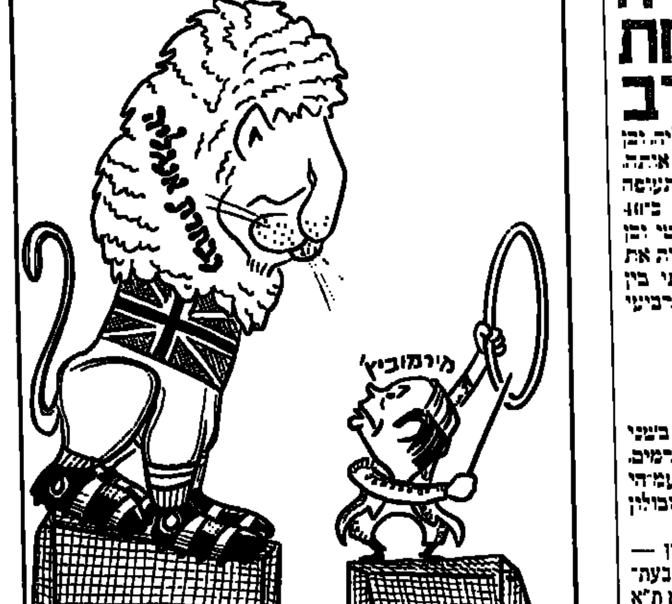

אברטון ניצחה את ליברפול 0:2 בליגה האנגלית

ליניקר הבקיע והודיע: „לא אבוא לישראל; אני פצוע"

ליניקר, המוביל בראש טבלת מלך השערים באנגליה, הודיע לאחר המשחק כי לא יסע ביום ראשון (היום) לישראל מאחר שהוא פצוע.

לליברפול זה היה ההפסד הביתי הראשון העונה.

מנצ'סטר־יונייטד, שבשורותיה מופיע קפטן הנבחרת האנגלית, בראיין רובסון, הכניעה את האחרונה בטבלה, ווסט־ברומיץ' — 0:3. את כל שלושת השערים הבקיע הבינלאומי הדני ייספר אולסן, שניים מהם בכדורי־11.

טוטנהאם הפכה פיגור, וניצחה במשחק־חוץ את שפילד־וונסדיי — 1:2.

גם קובנטרי הפכה פיגור של 2:0 וניצחה את סאותהמפטון, שבשערה ניצב השוער הלאומי של אנגליה, פיטר שילטון — 2:3. קיפרינג, בראזיל ובנט כבשו לקובנטרי.

המשחק החמישי אתמול, בין קווינס־פארק־ריינג'רס ולוטון, הסתיים 1:1.

● הליגה האנגלית

גם השבת הקפיא מזג האויר הקשה הפוקד את בריטניה את רוב משחקי הליגה באי הבריטי, ורק חמישה משחקים נערכו בליגה האנגלית הראשונה.

בדרבי ה־134 של העיר ליברפול ניצחה האלופה, אברטון, את הקבוצה המארחת ליברפול — 0:2. השער הראשון הובקע ממרחק של 45 מטר ע"י הקפיטן קווין ראטקליף. שלוש דקות לאחר־מכן חתם גרי ליניקר את התוצאה. היה זה שערו ה־3 של ליניקר העונה.

הטבלה האנגלית

.1	אברטון	30	35-60	62
.2	מנצ'סטר־יונייטד	29	23-52	59
.3	ליברפול	30	33-57	54
.4	צ'לסי	27	29-45	54
.5	ווסטהאם	26	22-42	51
.6	לוטון	30	33-47	48
.7	נוטינגהאם	29	42-52	46
.8	ארסנל	26	29-32	46
.9	שפילד	28	43-44	46
.10	ניוקאסל	28	43-41	42
.11	מנצ'סטר־סיטי	30	38-36	41
.12	ווטפורד	27	43-46	39
.13	טוטנהאם	29	36-41	38
.14	קובנטרי	31	54-43	35
.15	סאותהמפטון	29	41-37	34
.16	קווינס־פארק	29	43-31	34
.17	לסטר	28	51-37	27
.18	אוקספורד	29	57-42	26
.19	איפסוויץ'	28	40-22	26
.20	אסטון־וילה	28	48-31	25
.21	בירמינגהאם	28	42-18	22
.22	ווסט־ברומיץ'	30	68-25	18

● הליגה הגרמנית

באירן — קלן 1:3

גם את מערב־גרמניה פוקד מזג אויר קשה וגם בליגה המערב־גרמנית נדחו רב המשחקים. רק ארבעה מפגשים מתוך התשעה התקיימו בליגה הראשונה.

המוליכה, וורדר ברמן, הביסה את פורטונה דיסלדורף — 3:7, ולה 38 נקודות מ־24 משחקים ומקדימה ב־4 נקודות את האלופה, באירן מינכן, שגברה על קלן — 1:3. במשחק זה הורחק שוערה הבינלאומי של קלן, טוני שומכר.

מנשנגלדבאך הביסה את נירנברג — 0:3.

המשחק הרביעי, בין קייזרסלאוטרן ופרנקפורט הסתיים בתיקו 1:1.

חמישה שיאים באליפות החורף בשחייה בנהריה

זוהר וייס ואיריס קומן – השחיינים המצטיינים

חמישה שיאים ישראליים בבריכות קצרות (בבית־הכל בארבעת הימים — שבעה) הוצבו בסוף השבוע באליפות־החורף של ישראל בשחייה בנהריה. זוהר וייס מהפועל בני־שמעון נקבע כשחיין המצטיין על הישגו ב־400 חופשי (887 נקודות בטבלה הבין־לאומית) ובין הנשים — איריס קומן ממכבי נהריה על הישגה ב־50 חופשי (799).

בסיכום הקבוצתי זכתה קבוצת הפועל בית־ברל/הוד־השרון, עם 294 נקודות, לפני הפועל גש"מ — 276 ומכבי ת"א — 272.

ב־50 מטר חופשי התנהל אתמול קרב מרתק בו ניצח רזיאל רימר מהפועל גש"מ — 24.44 שנ', לפני יוסי אפל (מכבי קרית־אונו) 24.52 (שיא לגילאי 17) וזוהר וייס 24.77. בין הנשים ניצחה איריס קומן ממכבי נהריה — 27.61.

אמיר שטרנפלד (בית־ברל/הוד־השרון) הגיע ראשון ב־200 מעורב אישי — 2:11.03, לפני עמית טלמון (מכבי ת"א) 2:12.90 (שיא גילאי 16). הדר קלינגמן ממכבי קרית־אונו זכתה בין הנשים — 2:30.51.

שגב פורת מהפועל הגליל־העליון קבע שיא ישראלי ב־1500 מ' — 15:37.16, בנפצו את שיאו של אמיר גניאל ב־12 שניות. ב־800 לנשים זכתה הדר קלינגמן — 9:32.45 דק'.

ב־4×100 מעורב הגיעה ראשונה קבוצת הפועל גש"מ — 4:06.19, לפני בית־ברל/הוד־השרון — 4:07.61. בין הנשים ניצחה מכבי ת"א — 4:41.72 — שיא ישראלי.

שני שיאים לאומיים בבריכות קטנות וארבעה שיאי גילאים נקבעו בתחרויות יום שישי בנהריה. ערן גרומי ממכבי ירושלים עבר 200 גב ב־2:09.87 דק' ורביעיית הבנות של מכבי ת"א/כפר־המכביה קבעה במשחה־שליחות 4×200 חתירה — 9:15.82 דק'.

קרב מרתק התנהל ב־100 חופשי לגברים. בו גבר שגב פורת (הפועל הגליל־העליון) על זוהר וייס (הפועל בני־שמעון) בשתי מאיות השנייה — 52.60 שנ' לעומת 52.62 שנ'.

יוסי אפל ממכבי קרית־אונו שקבע במשחה זה שיא לגילאי 18 (53.49) נפסל בגלל זינוק מוקדם. בין הנשים הגיעה ראשונה איריס קומן ממכבי נהריה — 1:00.73 דק', חברתה, אילת שלזינגר, קבעה במוקדמות שיא גילאי 14-15 — 1:00.31 דק'.

ב־200 גב שבר ערן גרומי ממכבי ירושלים פעמיים את השיא הישראלי: במוקדמות — 2:10.45 ובגמר — 2:09.87 דק'. בין הנשים הגיעה ראשונה ורד ליברמן ממכבי ת"א — 2:32.49 דק'.

תוצאה מצויינת קבע שגיא שטיינמן (הפועל גש"מ) ב־200 חזה — 2:22.69, לפני אמיר גולן (הפ. בית־ברל/הוד־השרון) — 2:27.90, ועמית טלמון (מכבי ת"א), שהגיע רביעי, הציב שיא לגילאי 16 — 2:30.43. בין הנשים ניצחה זוהר לבנסברג מהפועל הגליל־העליון — 2:47.62, לפני אירית אפרת ממכבי ת"א — 2:49.47.

במשחה־שליחים 4×200 חתירה ניצחה קבוצת הפועל בית־ברל/הוד־השרון — 8:07.03 (שיא גילאי 18). מכבי ת"א, שהיתה רביעית, הציבה שיא גילאי 16 — 8:21.86. בין הנשים קבעה מכבי ת"א/כפר־המכביה שיא לאומי — 9:15.92.

בת־ים וקרית־אתא בגמר גביע־המדינה

● כדורעף

קבוצות הכדורעף של הפועל בת־ים והפועל קרית־אתא יתמודדו ב־1 באפריל בגמר גביע־המדינה לאחר שניצחו אמש בחצי־הגמר את יריבותיהן.

הפועל בת־ים הכניעה באולם אוניברסיטת ת"א את אליצור ת"א — 1:3, במשחק שנמשך 75 דקות. בשתי המערכות הראשונות ניצחה בת־ים — 11:15 ו־11:15. במערכה השלישית התאוששה אליצור, הפיינליסטית מהעונה שעברה — 8:15. אולם כדורעפני בת־ים, בשורותיהם בלטו דני גליל, אורי חבר ורפי רולניק, נטלו שוב את היוזמה וניצחו — 10:15. באליצור הצטיין יורם דוריש.

המשחק לא התעלה. היה איטי ושחקני שתי הקבוצות הירבו לשגות.

שפטו רדו רוזנטל ואהרון קמל.

במשחק חצי־הגמר השני, שנערך בנעמן, ניצחה הפועל קרית־אתא את הפועל חניתה/מטה אשר — 1:3 (15:9, 13:15, 15:1, 15:10) מרווח פי־בנדו גליזר.

המשחק נמשך 74 דקות וקרית־אתא לא התקשתה לנצח. בקרית־אתא הצטיינו: ארז טאצ'ר, עופר שפק וירון טרייבנר. בחניתה/מטה אשר בלטו: יותאי בורשטיין ורוד שטיפט.

שפטו ברונוסר ופרקש.

מכבי ת"א לא היתה במדריד...

אלופת ישראל, מחוץ לגמר, תצטרך להסתכל כיצד ארבע מיריבותיה נאבקות בשוויון כוחות על ההופעה בבודפשט ★ שני הפנים של דורון ג'מצ'י ★ חוסר מחליפים בעוכרי מכבי ת"א

מאת ישראל פז

הסיפור נגמר. התקוות נגוזו. מכבי ת"א לא תופיע בגמר גביע־אירופה ב־3 באפריל בבודפשט. המעידה הצורבת ביום חמישי במדריד הוכיחה אין זו השנה של האלופה הישראלית. אמנם גם בעבר לא הצליחו מיקי ברקוביץ וחבריו באבילון של מדריד אבל קשה להשתחרר מהחולשה המדהימה שלהם בסוף השבוע (111:86).

ריאל מדריד היטיבה לשחק, בכך אין ספק. מכבי ת"א הקלה על יריבתה. בדקות רבות לא היתה קיימת במגרש. הספרדים תיעתעו בישראלים. בהחלט לא היה נעים.

בתחילת העונה ניתן היה להאמין שמכבי ת"א, עם כדורסלני־תגבור כמו לי ג'ונסון וקווין מאגי, תלך על הכרטיס לגמר. פציעתו של ג'ונסון ערב משחקי בית־הגמר הכניסה את האלופה הישראלית ללחץ, שעדיין לא השתחררה ממנו. הקבוצה חסרה בטחון. התלכיד שלה לקוי.

אין הגנה

קנאתי בריאל מדריד. בשטף וביעילות שלה. חואן אנטוניו קורבאלאן הנהיג את חבריו בעוד שמהעבר השני חסרה מכבי ת"א נווט מעולה כמוהו. לא חן ליפין ולא מוטי ארואסטי הפגוע ידעו להפעיל את חבריהם. אבל גם כשאלה קיבלו את הכדורים לא ניצלו אותם.

מה קרה לקווין מאגי, מפיק־הנקודות העיקרי של מכבי ת"א? אינני זוכר אותו חלש כל־כך.

דורון ג'מצ'י אינו מצליח למצות את יכולתו בשורות האלופה. אומרים, קשיי התאקלמות. לדעתי, ישנו מחסום פסיכולוגי של שחקן שהיה כל־יכול בקבוצתו הקודמת, מכבי רמת־גן וכיום הוא רק בורג בקבוצתו הנוכחית. עובדה. תוך שבוע ראינו "שני ג'מצ'י". אחד, מצויין, בנידי הנבחרת הלאומית נגד צ'כוסלובקיה. השני, כושל מול ריאל.

הבעיה הגדולה של מכבי ת"א היא בחוסר ספסל. אי־אפשר למצוא עליו כדורסלן שיהיה ויתרים בפני. למשל, איבי־יאגה בריאל מדריד. עצוב שבקבוצה כמו מכבי ת"א האוייד לאבקה היא המחליף הראשון.

ציינתי בתחילת העונה שמכבי ת"א שוגה כאשר נוותרת על לו סילבר. כיום אפשר להעריך את תרומתו של שחקן־ניבה כזה בקבוצה.

עובדה נוספת: למכבי ת"א אין כלל משחק הגנה, ואם גם ההתקפה חורקת קורה מה שקרה במדריד.

שני המשחקים שנותרו למכבי ת"א — נגד לימוז' ביום חמישי ביד־אליהו ונגד סימאק במילאנו במחזור האחרון — הם פורמליים בלבד. אחרי המבול.

הכרעה בהפרשי סלים

מכבי ת"א ולימוז' הן כבר מחוץ למאבק על שני הכרטיסים לגמר בבודפשט. ארבע קבוצות יתמודדו עליהם. כיום נראה מצבה של ז'אלגיריס קובנה הטוב ביותר. לקבוצה רק שני הפסדים בעוד שליריבותיה שלושה אבל עליה לשחק עדיין בחוץ נגד ציבונה בזאגרב ונגד ריאל במדריד. אפשר שההפרשים הזעירים שבהם ניצחה את יריבותיה בקובנה עלולים להיות בעוכריה.

שלוש קבוצות — סימאק מילאנו, ציבונה זאגרב וריאל מדריד — צמודות זו לזו. לכל אחת 11 נקודות. לציבונה ולריאל צפויים עדיין שני משחקי בית. לסימאק רק אחד, נגד מכבי ת"א. אבל לשתיים משחקי־חוץ נגד לימוז', זו שתנצח בצרפת תעלה. אפשר אפילו ששתי קבוצות הגמר יקבעו לפי הפרשי סלים. צפוי סיום מרתק ביותר.

מה עדיין מחכה לארבע הראשונות?

★ ז'אלגיריס קובנה: ציבונה זאגרב (חוץ), וריאל מדריד (חוץ).

★ סימאק מילאנו: ריאל (ח), לימוז' (ח) ומכבי ת"א (ב).

★ ציבונה זאגרב: ז'אלגיריס (ב), ריאל (ב) ולימוז' (ח).

★ ריאל מדריד: סימאק (ב), ציבונה (ח) וז'אלגיריס (ב).

הטבלה לתזכורת:

.1	ז'אלגיריס	8	721-743	14
.2	סימאק	7	580-623	11
.3	ציבונה	7	667-684	11
.4	ריאל	7	631-662	11
.5	מכבי ת"א	8	768-722	11
.6	לימוז'	7	705-638	8

הערב — בכרטיס אחד באולם הפועל ת"א

בית"ר ת"א — אליצור נתניה
הפועל ת"א — הגליל־העליון

● כדורסל

שני משחקי־גומלין מסקרנים ייערכו הערב בכרטיס אחד באולם הפועל ת"א ברבע־הגמר בפליי־אוף בכדורסל. בראשון, ב־6.45, תארח בית"ר ת"א את אליצור נתניה, ובשני, ב־8.30, יתמודדו קבוצות הפועל ת"א והפועל הגליל־העליון.

במפגש הראשון, בנתניה, הפתיעה בית"ר ת"א בעמידה עיקשת (92:81). הערב, בגומלין, תצטרך אליצור נתניה להתעלות מול יריב שאפתני שינסה לסחוט משחק שלישי. נתניה טובה יותר וקרוב לוודאי שתזכה. גם אם לא בקלות.

שחקני הפועל הגליל־העליון יבואו לתל־אביב מאוכזבים לאחר ששמטו נצחון על הפועל ת"א, במשחק דרמטי בכפר־גלעדי (104:101) לאחר הארכה. אין להניח שיקלו על מייק לארגי וחבריו, שיצטרכו להיות במיטבם כדי להבטיח את עלייתם לחצי־הגמר.

„משפט השבוע"

„משפט השבוע" שייך ליו"ר מחלקת הכדורסל של מכבי חיפה, אבנר יוסף, שהפטיר לעבר השופט רן גולן, לאחר משחק־הנצחון של מכבי חיפה/בת־גלים בליגה א' על הפועל מעגן־מיכאל (55:57): „אם המשרוקית שיש לך בפה היתה יכולה היא היתה משתגעת מטמטום"...

ועדת המשמעת לא „נהנתה" כל כך ממשפט זה והרחיקה את העסקן הבכיר מספסל קבוצתו למשחק אחד.

ויליאמס התאמן — הפתיע בכושרו

מאת יצחק ויסדורף

ארל ויליאמס, ששב בסוף השבוע לאימונים סדירים בקבוצת הפועל ת"א, מציב בפני מאמנו יעקב אדלר בעיה לקראת משחק־הגומלין הערב בין הפועל ת"א והפועל הגליל־העליון.

ויליאמס הציג בשלושת האימונים האחרונים שערכה הקבוצה יכולת טובה והפציעה ברגלו כלל לא הורגשה.

קרבות עלייה בגבת ובירושלים

שני משחקים־מכרעים היכולים לקרב את המנצחות לליגה הלאומית בכדורסל ייערכו הערב במחזור ה־17 בליגה הארצית. בגבת ייפגשו שתיים מהמועמדות לכרטיסי־העלייה — הפועל נהריה והפועל גבת. לשתיהן מספר נקודות שווה. בסיבוב הראשון — 85:100 לנהריה בהארכה.

שאר המשחקים בצפון: מכבי חדרה — מכבי קרית־מוצקין (78:72); הפועל כנרת — הפועל עין־דור/תבור (92:91); הפועל גן־שמואל — הפועל דגניה ב' (62:74); הפועל בקעת בית־שאן — מכבי כרמיאל (80:85); מכבי נתניה — הפועל הר־הכרמל (90:67).

גם בדרום ייפגשו שתי הראשונות כשהפועל ירושלים תארח את אליצור נוה־דוד רמלה. נצחון ירושלמי יחזיר את הקבוצה לליגה הלאומית לאחר שלה יתרון של שני נצחונות. נצחון רמלה יחזיר את המאבק. בסיבוב הראשון ניצחו כדורסלני הבירה ברמלה — 77:84.

שאר המשחקים בדרום: מכבי חולון/פ"ת — מכבי ראשל"צ (117:79); הפועל גבעת־ברנר/נס־ציונה — הפועל גבעתיים (80:73); הפועל קרית־גת — בית"ר ירושלים (88:85); הפועל שער־הנגב — מכבי ירושלים (100:59); מכבי דרום ת"א — אליצור ת"א/פ"ת (70:80).

השבוע בכדורסל

● הערב: ברבע־גמר הפליי־אוף (גומלין): בית"ר ת"א — אליצור ת"א; הפועל ת"א — הפועל הגליל־העליון.

● שני: ברבע־גמר הפליי־אוף: מכבי רמת־גן — מכבי ת"א ובירור שלים: מכבי חיפה — הפועל חולון.

● חמישי: בגביע־אירופה: מכבי ת"א — לימוז' (ביד־אליהו).

עולה חדשה הצטיינה בטניס

שתי הפתעות נרשמו בסוף השבוע במילה בתחרויות הטניס במסגרת כבב כנ"אי־ט/סבנה. בועז מרנשטיין גבר על יאיר והטוהיים־מר — 1:6, 4:6, ומאולה איזלמן מקרית־שמונה (עולה חדשה) ניצחה את פופי ריסאל — 1:6, 4:6.

יתר תוצאות משחקי רבע־הגמר: מנשה צור — איילון סיני 6:4, 7:5; רביב וירנפלד — גיא כ'ייטל 7:6, 6:7, 1:6; אורן מוטוואסל — תומר צימרמן 7:5, 6:3.

בנות: דליה קוריאט — נירי דרויש 0:6, 1:6; יעל ויטלה — אורית קנדל 6:2, 7:5; שרית שלו — חני נאור 1:6, 6:2.

● קליעה

ורדי אלוף באקדח סטנדרטי

יוני ורדי מהפועל פ"ת זכה אתמול באליפות ישראל בקליעה באקדח סטנדרטי לאחר שצבר בהרצליה 536 נקודות.

במקום השני סיים שלמה שפיר מהפועל חולון — 533 נקודות. ושלישי היה יעקב סוסתיאל, אלוף אשתקד מהפועל ת"א — 511 נקודות.

באליפות ישראל לקבוצות זכתה הפועל פ"ת — 1550 נקודות, לפני הפועל חולון — 1512 והפועל ת"א — 150...

● טניס

קונורס נטש נגד לנדל

הטניסאי האמריקני הוותיק ג'ימי קונורס, עזב את המגרש במשחק חצי־הגמר בבוקה־רטון, פלורידה, נגד הצ'כי איוואן לנדל, במצב של 2:6 לחובתו במערכה החמישית.

קונורס עשה זאת כמחאה על השיפוט הלא נורמלי, ורגז על טעויותיו של קוון שלדעתו לא דייק. גם הודה שהשיפוט לא היה בכרו.

לנדל ישחק היום בגמר עם השבדי מאטס וילאנדר. שם מיהקו מול בן־ארצו, סטפן אדברג לא הגיע לסיומו. וילאנדר ניצח במערכה הראשונה — 4:6, והוליך 0:1 במערכה השנייה בטרם פרש אדברג. בגלל כיחושים בבטנו.

● כדוריד

דרבי בראשל"צ — הערב בליגה

מאת יוסף חבס

הדרבי הראשון־לציוני בין הפועל ומכבי, יעמוד הערב במוקד משחקי המחזור ה־18 בליגה הלאומית בכדוריד. מכבי ראשל"צ ניצחה בסיבוב הראשון — 20:22.

קרב־תחתית מעניין ייערך ביהוד כשמכבי פ"ת תארח את הפועל נוף־ים. בסיבוב הראשון — 17:18 לנוף־ים.

שאר המשחקים:

• מכבי נתניה — הפועל פ"ת: 6.45; 21:24; מכבי קרית־מוצקין — הפועל רחובות (14:18); מכבי ארזים ר"ג — אליצור הרצליה (24:17); מכבי רחובות — הפועל רמת־גן (23:17).

התחלת המשחקים ב־8.30 בערב.

● שתי נבחרות שיופיעו בגמר הגביע העולמי בכדורגל במקסיקו, ניצחו במשחקי־המבחן שלהן. בולגריה גברה במונטריי על אוניברסידאד ליאון 0:2, ופאראגוואי ניצחה במיאמי את ג'אמייקה 1:4.

מאחורי הקלעים

סקופ: מכבי חיפה לא רצתה את לורימר

קול ישראל נגד גלי צה"ל בימק"א ● ואן־אריק יעזור להפועל חיפה ● ישראל אלימלך ב...גן־ילדים ● מוטי דניאל ויעקבי מספרים חוויות באמצעות קלטות ● צימרמן נהנה מעידוד נשי בגליל ● כגן מצטיין באיטליה

[illegible]

ישראל אלימלך רב־גוני

[illegible]

טלפון ממכונית ליו"ר

[illegible]

יורשות לכדורעפניות

[illegible]

מספר 8 – קודש למלמיליאן

[illegible]

מילר גוויס – וכוויס

[illegible]

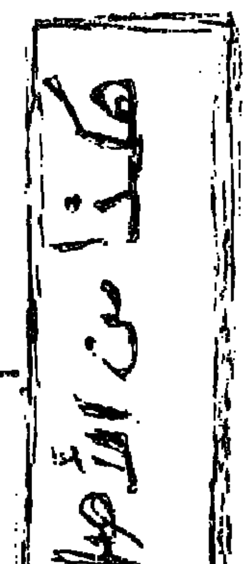

מהמחתרת לכס הנשיאות

מריו סוארש (61) עו"ד במקצועו — נשיא סוציאליסטי, אזרח, לראשונה זה 60 שנה בפורטוגל למורת השלטון הצבאי

מאת יהודה צור

בפעם הראשונה ב־60 השנים האחרונות, נבחר אזרח בפורטוגל לשמש נשיא המדינה, מאז שהפיכה הצבאית בראשית שנות העשרים שמה קץ למשטר הפרלמנטרי והכתירה את הדיקטטור סלזר לחמישים השנים הקרובות. רק 12 שנה חלפו מאז הפיכת הקפיטאנים הצעירים בפורטוגל, ששמה קץ לשלטונו של סלזר, והינה, נבחר לראשונה נשיא סוציאליסטי.

מריו סוארש בן 61, עו"ד במקצועו. בן לאחת המשפחות האמידות בפורטוגל, ושמאחוריו 30 שנות פעילות פוליטית, רובה במחתרת, נבחר עתה לשמש נשיא פורטוגל. בשלוש פעמים כיהן סוארש בעשור האחרון בתפקיד ראש ממשלת פורטוגל. מפלגתו הסוציאליסטית מעולם לא השיגה רוב די הצורך לניהול מדיניות סוציאליסטית מקיפה. על־פי המסורת הסוציאליסטית, אמנם העניקו המבוחרים למפלגה הסוציאליסטית רוב יחסי, אולם זו נאלצה כבר בקדנציה השניה של סוארש להקים קואליציה עם המפלגה הסוציאל־דמוקרטית, כאשר למעשה, גם המפלגה הסוציאליסטית עצמה היא עד עצם היום הזה קואליציה של מגמות סותרות, כאשר קשה לכנותן „סוציאליסטיות טהורות" במרבית המקרים.

הוכחה לכך, שבסיבוב בחירות הראשון שהתקיים ב־26 בינואר ניצח מועמד הימין, עו"ד בן 42, פרייטס דו אמרל, קאתולי אדוק המייצג את השמרנות הדמו־נוצרית. הוא השיג בסיבוב הראשון כמעט 48 אחוז מהקולות.

מולו קיבלה מועמדת הדמו־נוצרים פחות מ־8 אחוזים מהקולות. אך חמורה יותר למפלגה הסוציאליסטית של סוארש היתה העובדה, שמי שהיה עד לפני זמן קצר סגנו ו„מספר שתיים" במפלגה הסוציאליסטית, סלגדו סמייה, ופרש ממפלגתו — קיבל 21 אחוז מהקולות לעומת סוארש עצמו, בעל הוותק הרב והכריזמה, שבקושי השיג 26 אחוז מכלל המצביעים. רק בקושי הצליח סוארש לזכות באפשרות שניתנה לו, להתמודד על־פי החוקה הפורטוגזית בסיבוב שני נגד אמרל, כדי לזכות בכס הנכסף של הנשיאות.

איש לא ציפה בפורטוגל בשבועות שחלפו מאז הסיבוב הראשון עד ל־16 בפברואר, שאכן יצליח סוארש להשיג מספר כפול של הקולות הדרושים לו לעומת אמרל. רק כמה אחוזים בלבד הפרידו בינו לבין ארמון הנשיאות. סוארש היה זקוק לקולותיהם של כל אלה שהצביעו בעד שני המועמדים האחרים מן השמאל והמרכז. אולם החשוב ביותר בעבורו היה לזכות בדבר שנראה בהתחלה כחלום באספמיה של תומכיו — תמיכתו של אויבו ויריבו המושבע, אלברו קוניאל, מזכ"ל המפלגה הקומוניסטית הכל־יכול. סוארש היה זקוק באורח דחוף לקולות של פועלי ליסבון, בעיקר של התחבורה התעשייתית שמסביבה ושל שכונות העוני המהוות קריות של תיסכול ומרי קרוב לבירת „פורטוגל. סוארש הבין, כי אם קוניאל — כפי שהצהיר בהתחלה — היה מורה לקומוניסטים להימנע, ניצחונו של מועמד הימין, אמרל, היה מובטח. אין ספק, שקוניאל היה מעדיף להצביע נגד סוארש, אך מעולם לא היה נותן הוראה להצביע בעד מועמד הימין. ואכן, עד הרגע האחרון כירסם הספק אצל סוארש ותומכיו וגם באמצעי התקשורת לגבי צעדו של קוניאל. רק פחות מ־30 שעות לפני יום הבחירות, הורה לאנשיו המנהיג הקומוניסטי כסוף השיער ולמוד שנות מחתרת, להצביע בעד המועמד הסוציאליסטי, שהיה אמנם יריבו, אך עדיף על ניצחון הימין בפורטוגל.

המפלגה הסוציאליסטית הפורטוגלית מפולגת וחסרת סיכוי לזכות בתקופה הקרובה, למרות ניצחונו של העומד בראשה, סוארש. אמנם, בהכרעה הצביעו כל המתנגדים לימין הטהור בעד המועמד העדיף בעיניהם, אך תפקיד ראש הממשלה הוא דבר אחר, וזאת הבין היטב סוארש. תוכניתו היא, אפוא, להפוך את תפקיד הנשיא למנוף כדי לטלטל שוב את דעת הקהל בפורטוגל ולכוונה לכיוון הזרם הסוציאליסטי שהוא עומד בראשו, בדיוק כפי שתיכנן אמרל, מועמד הימין, לעשות כדי להטות את דעת־הקהל לכיוון הימין. הבעיות החמורות ביותר העומדות בפני פורטוגל היום הן כלכליות. המדינה חייבת לשלם השנה כמעט שני מיליארד דולר מסך חובות החוץ שלה, המסתכמים ב־16 מיליארד דולר. האינפלציה עולה על 35 אחוז וחמור יותר — האבטלה מגיעה על־פי אומדנים בלתי־רשמיים לכמעט 18 אחוז. סוארש האשים תמיד את קרן המטבע הבינלאומית ברבות מן הרעות החולות של המדינה. אף כי הידוק החגורה סייע לקזז גרעון מאזן התשלומים, הוא גבה את מחירו בדרכים אחרות.

כוח הקניה של הציבור ירד בשנה שעברה ב־14 אחוז. יותר מ־180 אלף פועלים לא קיבלו משכורות קודמות בשווי של 80 מיליון דולר, מאז נקטו המעסיקים צעד חסר־תקדים ומנעו שכר כדי להותיר בחיים חברות כושלות.

אין סימנים כי המשבר הפיננסי יוקל בתקופה הקרובה. הגרעון התקציבי הוא של שני מיליארד דולר, עשירית מהתוצר הלאומי הכולל של פורטוגל. אין ספק, שתפקידו של סוארש הוא פתח־תקווה לסוציאליסטים הפורטוגזים. אולם האתגר הכרוך בכך מסוכן גם לעתידה של פורטוגל ושל הסוציאליסטים — אם לא יצליח סוארש למלא לפחות אחד חלק מההבטחות שפיזר בשטח לקראת הבחירות.

המהפכה הפורטוגלית

סוארש לאחר הניצחון - פתח־תקווה לסוציאליסטים

המסע למצרים

פפנדריאו, איש מפתיע

ראש ממשלת יוון יוצא למצרים, לביקור ראשון מאז עלה לשלטון. חשיבות מיוחדת יש לעיתוי המסע על רקע ביקורו של ראש ממשלת טורקיה שם

אנדריאס פפנדריאו
דף חדש

מאת ז'אן כהן, אתונה

ב־24 בפברואר יבקר ראש ממשלתה הסוציאליסטי של יוון, אנדריאס פפנדריאו, במצרים. יהיה זה ביקורו הראשון מאז עלה לשלטון ב־1981. הנשיא מובארק ביקר ביוון בינואר 1985 בהזמנת הנשיא דאז, קונסטנטין קרמנלים. ואולם, מסע פפנדריאו לארץ הנילוס יהיה חשוב יותר מבחינה כלכלית ומבחינה מדינית, במיוחד אחרי ביקורו של ראש ממשלת טורקיה, אוזאל, במצרים.

במישור הכלכלי יש ליוון סיבות טובות להיות מתוסכלת, ולא בגלל מצרים בלבד, אלא בגלל העולם הערבי כולו. יוון לא קיבלה שום תמורה מידי ארצות ערב על תמיכתה העקשנית בעניינן. גרוע מזה, הערבים תומכים כספית בטורקיה, אויבת נפשה של יוון.

סיבה לזעום

מסתבר, שביקורו של אוזאל במצרים לא היה הצלחה כספית בלבד. אוזאל גם כתט מן המצרים הבטחה להגדיל את היבוא מטורקיה. בתוך כך, יוון מאבדת את אחיזתה בשוק המצרי. לפי נתונים יווניים רשמיים, הסחר בין יוון למצרים מהווה לא יותר מ־3 אחוזים בסחר הכולל של יוון. ליתר־דיוק, ב־1986 יצאה יוון למצרים רק 3.5 אחוזים מסך־הכל היצוא שלה (149 מיליון דולר), וייבאה ממצרים רק 1.9 אחוז מסך־הכל היבוא שלה (194 מיליון דולר). נוסף על כך שיש מעט סחר בין שתי המדינות, המאזן הוא לטובת מצרים.

אולם ליוונים יש סיבה נוספת לזעום על המצרים. מצרים לא החזירה את נכסי היוונים שהולאמו בה ב־1956. ולא שילמה בעבורם פיצויים. למעשה, יוון לא הכירה בישראל ב־1948 בגלל הקהילה היוונית הגדולה והעשירה במצרים. בכל פעם שיוון מעלה את עניין „נכסי היוונים, היא זוכה במצרים לחיוכים רחבים ולמילים יפות, ותו לא. אף ששני הצדדים בוודאי מבינים שזה „עניין אבוד", בכל זאת יעלה הנושא שוב על סדר היום. ללא ספק.

קיבל אפס

הסיבה הפוליטית והחשובה יותר לביקורו של פפנדריאו במצרים קשורה לתפנית במדיניות יוון במזרח־התיכון. אחרי ארבע שנות „מדיניות עצמאית ורב־לאומית" שהפכה לאסון, החליט פפנדריאו להיות מציאותי. הוא הכניס שינויים למדיניותו בתחומים רבים. לרבות המזרח־התיכון.

היה היגיון מסוים במדיניותו היוונית: הוא חשב שארצות ערב ישמחו שיש להן בעלת־ברית בשוק האירופי המשותף. ובתמורה יסכימו לתמוך ביוון בעניין קפריסין. אולם הוא לא הבין את אורח המחשבה הערבי. הוא נתן הכל וקיבל אפס. ולא זו בלבד, הוא גם קילקל את יחסיו עם בעלות־הברית הטבעיות שלו - ארצות־הברית והשוק המשותף.

אחרי ארבע שנות ניסיונות קשים, החליט פפנדריאו לפתוח דף חדש. על רקע זה קל להבין את הצלחת ביקורו של דור קפתי, מנכ"ל משרד החוץ, בינואר השנה. ביוון.

חוטבי עצים?

ההגנה על כבוד הדגל

שוב קפץ זעם הציבור הבריטי על ממשלת תאצ'ר, הפעם בעקבות הפירסומים על עסקת פיצול קונצרן המכוניות הממלכתי בריטיש ליילנד ומכירת חלקיו לחברות אמריקניות

מאת מאיר בלייך, לונדון

די להיזכר בהילולות שערכו הבריטים כאשר כבשו את איי פוקלנד או לעקוב אחר מסע אוהדיה של אחת הנבחרות הלאומיות בכדורגל, כדי לדעת שהבריטים בעלי גאווה לאומית חמה. בעיצומה של פרשת ווסטלנד, חברת המסוקים שהאמריקנים והאירופים מתחרים על השליטה בה, נפגעה גאוותם של הבריטים פעם נוספת עם התפרסם הידיעות על המו"מ הסודי שניהלה הממשלה על פיצולו של קונצרן המכוניות הממלכתי בריטיש־ליילנד ומכירת חלקיו לחברות האמריקניות.

תעשיית הרכב הבריטית מורכבת משלושה גדולים ועוד כמה חברות המתמחות בעיקר בייצור מכוניות יוקרה. שניים מהשלושה הם בבעלות הענקים מדטרויט. ווקסהול ומפעל משאיות בדפורד, הוא בבעלותה של ג'נרל מוטורס האמריקני ומי הם בעליה של פורד־אנגליה — אין צורך לפרט.

הקונצרן הבריטי הגדול השלישי, ליילנד, הוא היחיד הנתון בבעלות בריטית. והממשלה היא בעלת המניות. ב־1976 הלאימה ממשלת הלייבור את מפעלי הרכב הבריטיים ובהם ליילנד. ליצור משאיות ואוטובוסים — יגואר, לנדרובר, ואוסטין־רובר. כתחילה אוחדו, ואחר־כך פוצלו שוב.

הממשלה השמרנית, שעלתה לשלטון ב־1979, שמה לה למטרה למכור את המפעלים הללו, כמו גם חברות אחרות בבעלות ממלכתית, בשוק הפרטי. יגואר היתה החלוץ, כיוון שהיתה רווחית. נמכרה בשיטה המקובלת, בבורסה. המפעלים האחרים עדיין אינם רווחיים. מכירה בבורסה לא נראתה סבירה. מאז 1976 הוזרמו לליילנד שני מיליארד ליש"ט מכספי הציבור ועוד 1.5 מיליארד ליש"ט נתנו כערבויות.

בשל כך בחרה הממשלה, לשם הדיוק, שלושה שרים ומספר פקידים, לנהל מו"מ חשאי עם פורד וג'נראל מוטורס למכירת חטיבותיה של ליילנד. „זה לא יכול להימשך. לדעתנו, החברה צריכה להיות תחרותית, המשא־ומתן שניהלנו נועד להשיג זאת, להבטיח את עתידה" — אמרה ראש הממשלה תאצ'ר בפרלמנט. כאשר ידיעות על שלבי המו"מ הסופי התפרסמו בציבור.

כנראה, שגם השרים שהיו בסוד המו"מ — ראש הממשלה, שר האוצר ושר המסחר והתעשיה — לא שיערו את ממדי ההתנגדות. אפילו בסיעתם נשמעו ביטויים עוינים לעסקה. בראש המתנגדים עמד ראש הממשלה לשעבר, אדוארד הית'. גם הוא וחבריו לא אהבו את ההשתלטות האמריקנית על התעשיה הבריטית. „אם פורד וג'נרל מוטורס רוצים לקחת, מדוע אין הממשלה רוצה בהם", טען אחד המתנגדים. ואילו חברו הוסיף: „מדוע הממשלה לא מתחרה בנוקום להיכנע, הרי ההשקעות במפעלים כבר נעשו, בהתכוונו לייעול ולמודרניזציה שנעשו במפעלים.

גם דוברי הלייבור נזעקו לשמור על כבוד הדגל. „זה צעד נוסף לקולוניאליזם" טען מנהיגם, ניל קינוק. סגנו רוי הטרסלי היה ענייני יותר. לדבריו, העברת החברות הבריטיות לידיים אמריקניות תביא לצמצום במקומות העבודה. לטענתו, הקונצרנים הבינלאומיים מבקשים לעשות למען בעלי מניותיהם, ואם הייצור יהיה זול יותר בפינה אחרת של הגלובוס, הם יעבירו את העבודה לשם. הטרסלי גם הזהיר, כי המפעלים הבריטיים יעסקו בעבודות הרכבה בעוד עבודות התיכנון וההנדסה יעברו אל מעבר לאוקיינוס.

אף ששר המסחר והתעשיה החדש, פול צ'אנון, טען שכל עסקה תבטיח את מקומות העבודה. הרי הניסיון מוכיח שיש אמת בדברי האופוזיציה. אך לפני כחצי שנה תקף שר התעשיה דאז, ליאון בריטן, את ג'נרל מוטורס, שחברת ווקסהול שלה מגדילה את מכירותיה תחת השם הבריטי. בעוד שכ־40 אחוז מהם הם כלי־רכב שהורכבו במפעלים בספרד, בלגיה וגרמניה. נוסף על כך. גם חלקים רבים בכלי־הרכב הנבנים על אדמת האי הבריטי מובאים מחו"ל. אצל פורד המצב לא טוב ביותר. הצרכן הבריטי ירד באחרונה ל־63 אחוז ממכירותיה. אוסטין־רובר, החברה הבת של ליילנד, לייצור מכוניות פרטיות, היא היחידה שיותר מ־90 אחוז מחלקי המכוניות שלה הם ארום־כחול־לבן.

ליילנד עדיין נמצאת מתחת לקו הארום. ובסיכום תוצאות כל חטיבותיה נרשמו הפסדים. הם נושאים על גבם גם חובות עבר. כיום המפעלים המפסידים ביותר הם — ליילנד לייצור משאיות וליילנד־אוטובוסים. אוסטין־רובר מאזן את חשבונותיו, ואילו לנדרובר, הקטן שבכולם, אף מרוויח. אם כן, מדוע מעוניינים האמריקנים לקנותם?

ליילנד מעוניינת בחטיבת המשאיות. היא השקיעה עשרות מיליוני דולארים במודרניזציה של המפעלים וצמצמה בשלוש שנים את כוח האדם מ־12 אלף ל־6500 איש. לעומת זאת , המקבילה של ג'נרל מוטורס, בדפורד, נותרה נחשכה. איחוד שני המפעלים יפתור את בעיית בדפורד. ובזול. ג'נרל מוטורס תקבל את כוח הייצור והיא מאמינה שהיא תביא את השווקים שכה חסרים לחברה הבריטית.

„הרובר־דבון" שבעסקה הצפויה עם ג'נראל מוטורס הוא, שמפעל לנדרובר כלול גם הוא בסל הקניות. מכירתו של המפעל היא כסדין אדום לעיני בריטים רבים. והם רואים במכונית זו סמל לאומי הנושא את שמה של ארצם בעולם כולו. „לתת ללנדרובר ליפול בידיהם, כמוה כהנחת דגל הפסים והכוכבים על עמוד נלסון בכיכר טרפלגר", טען מישהו. ספק כחיוך ספק כרצינות.

פורד היא מוכרת המכוניות מספר אחת בשוק הרכב הפרטי בבריטניה. אם תשתלט על אוסטין־רובר (שיש לה הסכם תיכנון וייצור עם הונדה היפאנית) היא תשלוט על 55 אחוז מן השוק. הממשלה מקווה שעסקת אוסטין־רובר תבטיח למפעלים עבודה במסגרת מערכת פורד העולמית. אולם נימוקים אלה לא היו משכנעים דיים.

אם ב־6 בפברואר עדיין עמדה הממשלה על דעתה שיש מקום לעסקות, הרי לאחר יום היא עשתה ניו־טרן. השר צ'אנון הודיע בפרלמנט, שהמו"מ עם פורד הושעה. עובדת היות 12 חברי פרלמנט שמרניים נציגים של אזורים בהם מוקמים מפעלי ליילנד, והעובדה שדבר המו"מ התפרסם בעיצומה של פרשת ווסטלנד — שיחקו לידי המתנגדים.

מוזיאון בחלל

ירחו של אורנוס מירנדה הוא בחזקת „מוזיאון גיאולוגי בחלל" — למסקנה זו הגיעו מדענים, שחקרו את צילומי הירח לאחר עיבודם בעזרת מחשבים. אין כמעט שום תצורה גיאולוגית, שנמצאה על גרם שמיימי כלשהו, שאין לה „נציג" על פני מירנדה.

מירנדה הנו אחד מחמשת הירחים „הוותיקים" של אורנוס, והקרוב ביותר מבין המישתם לכוכב־האב. זה גרם קטן בהרבה מהירח „שלנו", קוטרו בסך הכול 480 ק"מ. ומרחקו ממרכז אורנוס הוא 130 אלף ק"מ; וזה גם הירח שהחללית „וויאג'ר 2" עברה קרוב ביותר אליו. (במרחק של 28 אלף ק"מ), וממנו נתקבלו התצלומים הבהירים ביותר.

אפשר היה לצפות, כי פני גרם שמיימי קטן כזה יהיו אחידים פחות־או־יותר — ולא היא. חלקו האחד של הירח הינו מישור, ובו מכתשים רבים, שנוצרו כתוצאה מנפילת מטאוריטים; אך רבים בו גם שטחים מבותרים ומחורצים, מצויים על פניו עמקים, שכאילו נחפרו על־ידי מים: מצוקים, שגובהם 5 ק"מ; והמוזר: סימני זרימת לבה: תצורה יחידה במינה — כאילו נחרשה הקרקע על־ידי מחרשה או משדדה בעלת להבים מרובים, תלמים מקבילים — ובקצות ה„תלם" פונים ב־90 מעלות הצידה. במקום אחד נראה משהו הדומה לגביע ענקי; במקום אחר — כאילו נעדנו זו על גבי זו כמה פיתות.

פעילות וולקאנית על פני גוף שמיימי זעיר זה אינה צפויה. מה עוד שמדובר בגוף שהטמפרטורה החיצונית שלו כ־196 מעלות מתחת לאפס.

אחד המדענים ב„מעבדה להנעה סילונית" בפאסאדנה, ד"ר יוג'ין שומייקר, העלה את הסברה הנועזת, כי בעבר הרחוק התנגש הירח מירנדה עם גרם שמיימי אחר. והתרסק; ייתכן כי היתה יותר מהתנגשות אחת. השברים הוסיפו לנוע במסלול מסביב לאורנוס, ולאחר זמן התלכדו שוב לגוף אחד.

בעת ההתלכדות, שקעו החומרים הכבדים אל מרכזו של הירח, ואילו הקלים יותר צפו ועלו על פניו. תוך כדי פעולה זו חלה התחממות, שגרמה להתכה מקומית.

נפט וגז בסלע גבישי?

במפה שבה מסומנים שטחי הזיכיונות לחיפושי נפט בישראל מצוי שטח לבן — איזור הרי אילת. ולא משום שממשלת ישראל נזכרבת להעניק זכיונות בשטח זה, כי אם משום שלטענת מומחים, אין כל סיכוי למצוא דלק מחצבי זה בהרים, העשויים סלעים גבישיים.

התיאוריה המקובלת טוענת, כי הנפט והגז מוצאם מעולם החי. אנרגיה של השמש מפרקת את הפחמן הדו־חמצני שבאוויר, בעזרת תהליך הפוטוסינתיזה של הצמחים הירוקים: שרידי צמחים אלה ובעלי־חיים שניזונו בהם — (ובעיקר ימיים) התכסו בשכבות מצטברות של מישקעים. ובלחץ ובחום הפכו לנפט — ולגאז.

אך שני מדענים מאוניברסיטת קורנל בניו־יורק — תומאס גולד וסטיוון סוטר. שניהם, דרך אגב, מרצים לאסטרונומיה — טוענים: להד"ם. אין הם שוללים את קיום התהליך הביולוגי המביא להיווצרות פחמימנים. אך טוענים, כי מקור נוסף לכך הוא גאז מיתאן, המתקיים במעמקי כדור הארץ מקדמת־דנא — והראיה: גאז זה מצוי גם בכוכבי לכת אחרים, ולפי השערה רווחת, היווה את עיקרה של האטמוספירה הקדומה של הארץ, בטרם התעשרה, בהשפעת הפוטוסינתיזה, בחמצן חופשי. הם אף מצביעים על כך שבמטיאוריטים נמצאים לעתים קרובות חומרים אורגניים, הדומים לאלה המצויים על הארץ בתוך חולות־זפת.

המיתאן הקמאי אומנם בחלקו הגיע אל פני הארץ, והפך לפחמן דו־חמצני במגע עם האוויר. אך חלקו הגדול כלוא עדיין במעמקי קרום כדור הארץ. לדעתם. גאז „טבעי־לעילא" זה נמצא בכמויות עצומות. גדולות בהרבה מכמות הפחמימנים הידועה. יתר על כן: הם סבורים, כי מרבצי הנפט הגדולים המנוצלים היום נוצרו בשל „התגננות" של מיתאן (או של נפט שאין מוצאו מהחי) אל מאגרים מצומצמים של נפט „ביוגני": כמויות נוספות של נפט זה פשוט „הודבקו" על־ידי שרידים של צמחים ושל חיות שמצאו בדרכם אל פני הקרקע.

★

הוכחות ישירות לנכונות השערה זו — אין, אומנם. בשעת קידוח שבוצע עד לעומק של 9 ק"מ באוקלהומה, נמצא גאז טבעי. אך לפי הרבבו אי־אפשר לקבוע בוודאות, שזה גאז „שלא מן החי". כדי להוכיח את נכונות השערתם, מסתמכים שני החוקרים בעיקר על תופעות המתלוות לרעידות אדמה.

רעידות אדמה נובעות מהופעת סדקים ותנועות פתאומיות של שכבות הקרקע משני צדי הסדקים. בעומק של יותר מחמישה ק"מ. לחץ השכבות העליונות כה חזק, עד כי אין נוצרים סדקים, ובטמפרטורה גבוהה, מתרכך הסלע ומתהווה זרימה פלאסטית של שכבות הקרקע. אך נרשמו גם רעידות אדמה, שמוקדן עמוק מאוד — בעומק של עד 700 ק"מ — ואלו מראות את כל הסימנים המתלווים לרעשים „רדודים".

אין זאת — טוענים גולד וסוטר — כי אם הגאז המצוי בחללים בתוך הקרקע יוצר לחץ נגדי. המונע סתימת הסדקים וזרימה פלאסטית.

שני המדענים מסתמכים על סימני לוואי לרעשים. בכמה רעידות אדמה, כגון של בקאליפורניה ב־1872 ובמקסיקו ב־1887 התהוו „אורות־רעש" מעל לסדקים שנוצרו בקרקע. פשוט — טוענים הם — גאז שהתפרץ דרך סדקים נדלק כתוצאה מהחשמל הסטאטי שבאטמוספירה.

גם הופעת בועות על פני המים בשעת רעשים — מייחסים המדענים לגאז העולה ממעמקים; כיוון היתה. מזכירים הם כי בשעת הרעש הגדול בצ'ילה ב־1960, „רתח" הים עד למרחק של 450 ק"מ מהחוף. לעתים מתלווה לרעשים ריח גופרית אופייני. מיתאן אומנם אין לו ריח. אך לעתים מתלווה לו מימן גופריתי, בעל ריח אופייני.

גולד וסוטר מבקשים להסביר על־ידי פריצת גאז מיתאן „קמאי" את הסימנים המבשרים את רעידות־האדמה. אחת מתופעות אלו היא נוכחות מוגברת של הגאז הראדיואקטיבי ראדון באוויר. אך ליסוד ראדון מחצית משך חיים קצרה מאוד — בכך הגוף אז ימצית.

בזמן קצר זה לא היה הגאז מספיק לעבור אלא מטרים אחדים בלבד של סלע נקבובי. אך נוכחות של ראדון הורגשה במרחק עד ל־100 ק"מ ממוקד הרעש. אין זאת, כי הוא „נישא" על גבי המיתאן שפרץ מן הקרקע. אם בעלי חיים מגלים אי־שקט ערב הרעשים הרי זה בגלל שהריחו גאז או שמעו בועות גאז עולות מן הקרקע.

מאגרים גדולים של נפט ושל גאז טבעי נמצאים לרוב ברצועת שברים בקרום כדור־הארץ. במעטפת ים סוף, שהוא חלק של השקע הסורי־אפריקני, נמצא בנפט שיעור של מיתאן העולה פי אלף על הנורמלי. באגם קיוו, באפריקה המזרחית, הנמצא אף הוא באותו השקע, נמצאו מומסים במים עד ל־100 אחוזים של מיתאן — מבלי שנמצא בקרבתו מקור „ביוגני" כלשהו להיווצרות הגאז. בבריה"מ נעשה עתה מחקר נרחב לבדיקת מקורות גאז טבעי ורדי בקרבת העיר באקו, נובעים מקרקעית הים הכספי דרייעים של גאז, שהתפרצויותיהם הן התפרצויות של מיתאן.

★

התיאוריה של „הגאז הקדמוני" אינה זוכה לפופולאריות יתרה מצד הגיאולוגים; אך על פי כן, נמצאה חברה, שיוזמה קידוח לחיפוש אחרי גאז זה — דווקא בשבדיה.

בשבדיה אין מקורות דלק מקבע, ואילו הנית התהיה בזה גרעינית הופסקה בעקבות משאל־עם שנערך בשנת 1980. היא שוכנת כולה על פני לוח גבישי ולפיכך, לפי השערה רווחת, אין סיכויים למצוא בה נפט או גאז טבעי. אך נמצאו יוזמים. בצורת חברת „אסנפרה", שהחליטה [illegible] קידוח [illegible] גאז או [illegible].

היא בחרה את המיבנה הגיאולוגי המשברי, וזה הצביע על מקום מתאים לקידוח סיליאן רינג. המכתש המטיאוריטי הגדול ביותר באירופה, שקוטרו 40 ק"מ, ושנוצר לפני 360 מיליון שנים. בדיקות גראוויטציוניות מראות, כי נפילת המטיאוריט גרמה להיווצרות סדקים אנכיים בקרקעית המכתש, שדרכם עשוי הגאז הקמאי לעלות כלפי מעלה.

בחודש יוני השנה יוחל בקידוח. תקציב החברה לצורך זה 40 מיליון קרונה. הממשלה השבדית לא מצאה לנכון להשתתף במימון הפרוייקט, רבע מן הסכום הושקע על־ידי החברה — ואילו היתר נאסף ממשקיעים שונים. ובכלל זה — המכון לחקר הגאז של ארה"ב.

המתכננים הוא להוריד לעומק של 7 ק"מ. אך אם יהיו „ממצאים מעניינים" יועמק הקידוח — אולי עד פי שניים, [illegible].

אך אם הקידוח ייצא בכישלון [illegible] כי השערתם של גולד ושל סוטר [illegible] כפי שנשברו השערות רבות בעבר.

חובבי הטבע נגד חובבי הטבח

בעוד שחובבי הטבע אצלנו מתרגשים מהשמדתם — לפי תביעת החקלאים — של מאות צבאים בגולן, מתרגשים עמיתיהם באוסטרליה הרחוקה מן „הטבח הגדול" בקנגורו. שבו אמורים לקפח את חייהם מיליונים של חיות אלו.

מספרם של הקנגורו, משני מינים האפורים והאדומים — גדל בעיקר בעקבות האמצעים שנקטו בעלי הצאן והבקר להגנה מפני כלבי־הפרא המכונים דינגו. לצורך זה נמתחו גדרות תיל לאורך מאות קילומטרים: הקנגורו שבתוך הגדר נפטרו מאויבם היחיד שבטבע, והחלו מתרבים במהירות, בייחוד במדינות דרום־ווילס החדשה וקווינסלנד. ומספרם נאמד לפי נתונים רשמיים ב־10 מיליון. הקנגורו מתחרים עם הבקר והצאן על העשב — ומכאן איבת החקלאים כלפיהם.

הממשלה הפדראלית שבקאנברה החליטה להעמיד את מספר הקנגורו שיומתו השנה בדרום־וולס החדשה על 1.1 מיליונים. מספר דומה עלול להיהרג גם בקווינסלנד. אך ממשלת מדינה זו מערערת על חוקיות הקביעה המוכתבת על־ידי הממשלה הפדראלית. והשאלה אמורה להגיע להחלטת בית־הדין.

מתנגדי הטבח טוענים, כי היות אלו מתרבות בצורה מהירה־ביותר. לאחר שהסתגלו לתנאי האקלים המיוחדים באוסטרליה. שהיא ארץ שחונה, ונפגעת מדי כמה שנים על־ידי בצורת. הבצורת האחרונה הביאה להפחתת מספר הקנגורו מ־19 מיליון ראש ל־12 מיליון. אך עתה נמצא המספר בעלייה מהירה. נקבת הקנגורו מסוגלת להיכנס להריון חדש ימים בלבד אחרי שוולד יצא מן הרחם לתוך „הכיס" שבבטנה.

ממשלת אוסטרליה מודאגת מן ההצעה שהועלתה בפרלמנט האירופי, לאסור יבוא מוצרי־קנגורו. איטליה בניגוד מרבה ביבוא עורות קנגורו, ובשר קנגורו משמש באוסטרליה כמזון של חיות־בית ויש רשש להצפת השוק המערבי בבשר זה בעקבות הטבח.

גספילים מדברים

הפילים משמיעים קולות בתדירות נמוכה, שאין אוזן אדם מסוגלת להבחין בהם, והם משמשים אולי כמין „שפת סתר" בין פילים בודדים ואף בין עדרי פילים — זאת גילו מדענים מאוניברסיטת קורנל בניו־יורק.

הקולות שמשמיעים הפילים — בצד „רעועות הרגילות — הם בתדירויות בין 14 ו־24 הרץ. החוקרים השתמשו לשם קליטת הצלילים במיתקנים רגישים. והפעילו אותם בפארק הלאומי הגדול אמבוסלי בקניה. כך, כאשר פילון משמיע קול־זעקה אצות אליו כמה נקבות, כהשמיען צלילים בתדירות־נמוכה. כן נראה, כי הנקבות משמיעות „צלילות־סתר" כאלה כדי למשוך אליהם את הזכרים בימי הייחום המעטים. מסתבר כי צלילים ב„אינפרא־קולי" מועיל במיוחד באזורים מיוערים. כאשר קולות המושמעים בתדירויות רגילות נבלעים על־ידי העצים ואינם מסוגלים לעבור מרחקים גדולים.

ה„חמשה" בת 14 אלף שנה

„חמישה", דהיינו טביעת כף יד, המשמשת כהגנה בפני עין הרע, היתה מקובלת כבר לפני 14 אלף שנה אצל ילידי אוסטרליה. 15 טביעות אדומות כאלו נמצאו בעומק מערכת מערות. הילדים היו נוטלים צבע, שמקורו בתחמוצת ברזל טחונה. מניחים את ידיהם על פני הסלעים. ויורקים עליהן צבע מעורר רוק.

חזיר בגודל כלב פותח לצורך ניסויים

לאחר שמונה שנים של ברירה, הצליחו מדעני אוניברסיטת קולוראדו לפתח זן של חזירים שגודלם כגודל כלב קטן. ה„מיקרו־חזיר" נקי משאריכ־ישרו הרגילים ואף הריח החזירי מדיף חלש יותר. כבסיס לברירה שימשו חזירי יוקאטאן, שמשקלם נע בין 70 ו־90 ק"ג, לעומת 350 ק"ג של החזירים שמגדלים אותם לבשר. ה„מיקרו־חזירים" ישמשו לניסויים מדעיים. משום שמבחינה פיזיולוגית קרוב החזיר לבן־אדם יותר מחיות מעבדה אחרות.

המדור האחרון

ביום רביעי בשבוע שעבר הביא צבי אמיתי לעריכת העיתון, כהרגלו זה זמן רב, את רשימות למדור המדע שלו. ביום ה' אמור היה להוריד את החומר המעובד לדפוס. אך לא הספיק. המוות גובר על כל הרגל. צבי אמיתי, עיתונאי עד יומו האחרון, הצטרף ל„על המשמר" עם ייסודו ב־1943. ומילא תפקידים שונים. שהבולטים בהם - כתב פרלמנטרי. פרשן לענייני חוץ וכתב לענייני מדע. ב־1979 זכה בפרס ע"ש אהרון קציר על מדורו „מדע ומעש", שהצטיין — כדברי הוועדה — „בתכנון מחושב היטב. בבהירות נושאים עדיפי ערכים רבגוני במדע, בהגשת החומר שקולה ובהקפדה על דיוק מדעי ועל צורה הראה ונושכת".

נמל החלל יוקפא

הקפאת פעילות המעבורות בחלל תפגע קשה בתוכניות המדעיות של נאס"א. אך הפעילות הצבאית של ארה"ב תסבול רק בצורה מצומצמת. זאת משום שמשרד ההגנה של ארה"ב לא הניח את כל הביצים בסל אחד, אלא הצטייד באמצעים אחרים להצבת לוויינים הדרושים לו.

הפגיעה העיקרית תהיה בהפעלת נמל־החלל החדש ואנדנברג שבקאליפורניה, שעלה קרוב ל־3 מיליארד דולר ונועד לשיגור לוויינים בנתיב „קוטבי" — מקוטב־לקוטב, ומסוגל להשקיף על 100 אחוזים של פני כדור הארץ — בניגוד „הנתיב המשווני" הנוכחי, המכסה רק 40 אחוזים משטח זה. המעבורת הקוטבית היתה אמורה לעזוב בפעם הראשונה את נמל־החלל החדש ועד סוף השנה תיכנן הפנטאגון שיגור מעבורות נוספות בנתיב זה. משרד ההגנה האמריקני מקווה, כי עד אז יתברר המצב. וכי המעבורות אומנם ישוגרו [illegible] באיחור [illegible].

בפרוזדורי [illegible] הפנטאגון ושבידיו זכות בכורה לעריכות המעבורות לבצע השנה ארבע טיסות צבאיות מיוחדות בעזרת המעבורות. אך ברשותו 14 טילי־שיגור „טיטאן", ועוד 4 מדגם „טיטאן", המסוגלים להציב במסלוליהם לוויינים כבדים. הפנטאגון הזמין 10 טילים נוספים בחברה מארטין מאריאטה. כמו כן ניתן להפוך לטילי־שיגור 11 טילים באליסטיים בין־יבשתיים.

כך [illegible] הפעילות „השגרתית" של משרד ההגנה בחלל; אך כפי שהודה [illegible] ויינברגר. הקפאת הטיסות בחלל עלולה לפגוע ב„יוזמת ההגנה האסטראטגית" („מלחמת הכוכבים") מאחר שניסויים רבים, שתוכננו במסגרת ה„יוזמה" הותאמו לביצוע במעבורות.

אשר לתוכניות המדעיות — הרי נאס"א כבר הודיעה על ביטולו של שתיים מהן. מדובר בשיגור [illegible] — „גאליליאו" ו„יוליסס" — שאמורים היו להתבצע בחודש מאי.

ב„גאליליאו" אמורה היתה להגיע לקרבת צדק, [illegible] של כוכב הלכת [illegible] האטמוספירה שלו.

„אוריינט אקספרס" מודרני

בנאומו לאומה בישר הנשיא רייגן את זינוק בניית מטוס מדגם חדש — שאותו כינה „אוריינט אקספרס מודרני", שיהיה מסוגל לטוס מוושינגטון לטוקיו בשעתיים, במהירות הגדולה פי 25 ממהירות הקול.

הרעיון לבנות מטוס מהיר־על־עלא, שחלק מדרכו יעבור בחלל ואשר, בניגוד למעבורת החלל, ימריא אופקית, אינו חדש: זה שנים שנה מדברים על בניית „מטוס־על" כזה. הבריטים אף התקדמו התקדמות־מה בתיכנון מטוס צנוע למדי מסוג זה, ושמו „הוטול". תכליתו היחידה היא — הצבת לוויינים בחלל. ולצורך זה תא מיטען אמור להיות מחושב למיטען נרכבי של 7 טונות.

תכליתו של „מטוס־העל" האמריקני אינה ברורה כל עיקר. בעוד שהנשיא רייגן התכוון לאמצעי תחבורה „אזרחי" מהיר ביותר, הרי חוגי הפנטגאון לוחצים לייעד אותו לצרכים צבאיים, בעיקר או בלבד. אחרי הניסיון המר עם ההפעלה המסחרית של „קונקורד" — אין סבורים כי מצוי בעולם ציבור נוסעים. הזקוק לאמצעי תחבורה מסוג זה, ומוכן לשאת במחיר הכרטיס לנסיעת־בזק. חוגי הצבא האמריקני רואים במטוס־על כזה קודם כל אמצעי ריגול מעולה. בעל טכנולוגיה מתקדמת בהרבה מזו של המעבורות הקיימות. אמין יותר ומגיע פחות מהן.

הקושי העיקרי במעבורות הוא הורקת הדלק, שאותו עליהן לשאת עימן בתחילת דרכן. משקלם של המימן והחמצן שבמיכל הגדול של המעבורת הוא 600 טונות. וזה כנגד 40 טונות של מיטען מועיל. „האוריינט אקספרס" של רייגן אמור לשאוב החמצן מן האוויר. בעזרת מנועים מיוחדים. ניסויים באבטיפוס של מנוע זה מבוצעים במפעלים שבבדרינג ווירג'יניה. מבנה המנועים שמור בסוד. אך ידוע כי הם יהיו מצויידים במדחסים, ושבדלת יבשם מימן שיתערבב עם החמצן. הבעיה הבוערת היא למצוא חומרים לבניית היתר מנוע שיעמדו בטמפרטורות גבוהות.

דף פתוח

גול עצמי לשוה"צ

הביקורת על הישגי התנועה בחו"ל מזיקה לשומר־הצעיר. לא מדובר במוצרי תעשייה — טוענים שליח באמל"ט ורכז התנועה באירופה

מאת יוסף גילת

הפרסומים על שליחות השומר־הצעיר בחו"ל, החיטוטים, התהיות והתגובות למיניהן בדבר תכליתה של פעילותו התנועתית של השוה"צ בקרב הנוער היהודי — עוררו שניים מנציגי המשלחות בחו"ל, אבי בן־דרור מקיבוץ רמות מנשה, ודן רודולף מעמיר, להגיב על דברי המשיגים.

אבי הוא שליח התנועה בדרום־אמריקה (באמל"ט). דן הוא רכז המשלחת באירופה. בזיכותו של חבר ההנהגה העליונה, הרמן ריכטר מקיבוץ זיקים, נפגשתי עם השניים בוועידה הי"ג של הקיבוץ־הארצי, בהפוגה שבין ישיבה לישיבה.

אומר אבי: „בשעה שגורמים שונים מנסים לרחוק אותנו מהפעילות בחזית הציונית בגולה, להבטחת עלייה שומרית־חלוצית לארץ, לא יתכן שהשליחים שלנו לא יזכו לגיבוי תנועתי מקיף. הפרסומים נוסח „הדף הירוק" פוגעים באנשינו, הנאבקים על נפש הנוער, ומזיקים לתנועה. השליחים מתרעמים על „תקיעת גול עצמי" בשער התנועה.

השאלה היא, אם יש פרופורציה בין המשאבים המושקעים בשליחים לבין התוצאות.

אבי: „לדעתי, זוהי שאלה פשטנית למדי. אנחנו מנסים להשיב עליה, אם כי קשה, בתנאים בהם אנו פעילים, למדוד את ההישגים: הרי לא מדובר במוצרי תעשייה. אשר לתוצאות הפעולה בדרום־אמריקה — הן פרוסות על מפת הקיבוץ הארצי.

„בארצות דרום־אמריקה מועלים קנים שומריים קלאסיים, על כל הסממנים המאפיינים את תנועתנו. אנו פעילים בארגנטינה, אורוגוואי, ברזיל, ונצואלה, מקסיקו, צ'ילה ועוד. בריו דה־ז'נרו קיים קן ובו 250 חניכים בכל השכבות. בסאן־פאולו 150 חניכים. כן מפתחים פעולה בקרב מגזרי אוכלוסייה צעירים וסטודנטים, בקרב חטיבות צעירות על שם אנילביץ', קשרי־ישראל ושלום־עכשיו. בארגנטינה מתחנכים בשורות התנועה קרוב לאלף חניכים, מהם 250 בבואנוס־איירס והשאר בשמונה ישובים שונים. רבים מבני הנוער הקשורים אלינו משתתפים במבצעים המאורגנים במסגרות תפוז ומכון, מבצעים להכשרת מדריכים ועוד.

„בארגנטינה ובברזיל — לאחר חילופי השלטונות הרודניים — קיימות אפשרויות נרחבות לפעילות ציונית בקרב הנוער. גם בצ'ילה, על אף הדיקטטורה הקשה שם, פיתחנו ואנו מפתחים פעולה ענפה. מצויה כאן תנועה מגשימה, לרבות חטיבות צעירות: אנילביץ', בובר, וחזית יהודית שמאלית.

„איני מתאר לעצמי שהקבה"א, על אף המצוקה הכלכלית, ייטוש את השליחויות בארצות הגולה בכלל ובאמריקה הדרומית בפרט".

דן: „באירופה אנו מטפלים בכ־900 חניכים — בצרפת, באיטליה, בבלגיה ובשוויץ — ובגופים נוספים. ידידי התנועה וידידי מפ"ם, בקבוצות מבוגרים, רובם דוברי אידיש, שבאו לאירופה המערבית בתום מלחמת העולם השנייה. בצרפת אנו פעילים בקבוצות ברנאר לאזר ובאיטליה בקרב השמאל למען ישראל.

„מעבר למספרים היבשים, קיימת פריפריה רחבה של הורי חניכים, האוהדים את התנועה והמסייעים לנו בפעולות קהילתיות בחו"ל, בקרב מפלגות השמאל ובקרב ריכוזי עולים פוטנציאליים. ולכל אלה, השלכות ציבוריות ניכרות. השומר־הצעיר קנה לו שם כתנועה רצינית. האמת היא, שתנועתנו, כתנועה חלוצית מגשימה, לא תמיד נושאת־חן בעיני עסקנים מקומיים. הם מוכנים להשלים איתנו, בתנאי שנענה אמן לדעותיהם...

„ההצהרות המופרחות באחרונה נשמעות כאילו מעולם אחר. לדעתי, הן בלתי אחראיות כלפי התנועה. בלי הדגל הציוני, בלי הקשר עם קני השומר־הצעיר ברחבי העולם, לא תהיה זכות קיום לתנועה. איני מתאר לעצמי את התנועה בלי החלוצות הכחולות בארץ ובגולה.

„אנחנו מודעים למצוקה בה נתון הקיבוץ הארצי כתוצאה מהמשבר הכלכלי. אבל כשם שלא יעלה על הדעת שהתנועה תצטמצם בחזית הקיבוצית בארץ, כן לא יתכן לקצר את החזית בתנועה החינוכית בגולה — שהיא כיום, על־פי נתוני המחלקה לסטטיסטיקה, אחד ממקורות ההיוון החשובים להגשמה והשלמת הקיבוצים בארץ".

המושבים וההסתדרות

מאת יצחק נשרי

סיעת המערך בוועד הפועל של ההסתדרות החליטה על הצטרפות תנועת המושבים אל המטה הארגונית החדשה של ההסתדרות. לכאורה, שלב נוסף במאמץ ההסתדרותי הכולל לתרגום החלטות ועידת ההסתדרות בשאלת השילוב האיזורי, בפועל, אקט ארגוני שאינו מכוסה בתוכן של ממש.

תהליך ההחלטות והדיון בסיעת המערך ממחיש מחדש את העובדות בשטח: דיון בלי ביטוי כלשהו של תנועת המושבים. צירוף ישובים כפריים למועצות הפועלים כאקט טכני. בעוד יוזמי השילוב האזורי ראו במהלך זה ביטוי מהותי לתהליך של קירוב אוכלוסיות.

בשילוב של אמת בין העיר והכפר הכרח להתייחס לעובדות, שהוצגו ע"י נציגי המטה הקיבוצי, ואין להן ביטוי בעיתונות. רק כותרת המבליטה כביכול את המרחק בין עמדת מחלקת הארגון של ההסתדרות הקיבוצית: „הקיבוצים נרתעים - מחשש חיכוכים".

העובדות בשטח מצביעות בבירור כי החיכוך החיובי קיים בכל המערכות שהקימונו באזורים — במדרשות ובסדנאות נעמת, בפעילות נגד גזענות, בפרוייקטים לחיילים משוחררים, במכללות האזוריות, במפגשים בין בתי־הספר הקיבוציים והעירוניים, בפעילות המשותפת עם הכפרים הערביים, בהקמת קיני תנועות־נוער, בסיוע להקמת בתי־ספר ברוח תנועת העבודה, בהקמת קומונות, בפעילות בקרב עולי אתיופיה ובסיוע לאסירים וחריגי צה"ל.

צעד טכני בלבד

פעילות זו הינה חלק ממכלול רחב יותר שהתנועה הקיבוצית, על אף קשייה הכלכליים, נושאת בה בעיקר הנטל תוך תיאום עם המערכת ההסתדרותית, וללא סיוע רציני ומשמעותי של ההסתדרות. על כן מעורבותנו הינה חיכוך חיובי — ללא התערבות בהרכב ההנהגות הפוליטיות המקומיות, ובשיקולים המנחים את בחירתם של נבחרי ההסתדרות בישובים. ולכן אין אנו רוצים להתערב בתחום רגיש זה, המהווה מקור המתחים.

נעשה כמיטב יכולתנו לחזק את התשתית החברתית והחינוכית, שהינה מקור הכוח להוויה חיובית. אילו היתה תנועת המושבים נותנת את דעתה למשמעויות המתבקשות, היינו מברכים בנפש חפצה תהליך זה. בנסיבות הקיימות, אנו כמטה הקיבוצי רואים את ההחלטה כצעד טכני בלבד.

„צעידים למען רמלה" — סיפור הצלחה מקומי

במשך שנה עשה דורון ספקטור מהראל נסיונות לארגן קבוצה פעילה של צעירים בסניף מפ"ם ברמלה, אך ללא הצלחה. כל העבודה והריצות לא העלו יותר מאשר קבוצה של 6־7 צעירים. דורון לא אמר נואש. התפנית באה בעבור שנה. היום, קבוצת צ.ל.ר — „צעירים למען רמלה" — היא שם דבר בישוב. 30 צעירים הצליחו בחודשיים האחרונים להפיח רוח חדשה ברמלה.

קבוצת „צעירים למען רמלה" (צ.ל.ר) הפכה לשם דבר בישוב וזוכה להערכת הממסד העירוני, למרות החששות מפני סיכון מעמדן של המפלגות הגדולות.

את השינוי, אומרים דורון ואנשי צ.ל.ר, הביא מרטין בן־מורה מנירים. חנן ארז הציע לצעירי מפ"ם ברמלה להיפגש עם מרטין. הוא היה בטוח שניתן להצליח שם יותר. מרטין עזר לקבוצה להציב יעדים ומשימות לטווח ארוך ולטווח הקצר, וחילק את העבודה והאחריות ביניהם.

מצביעת תחנת הרכבת להקמת „צוותא" בעיר

המשימה הראשונה שנטלו על עצמם חברי צ.ל.ר. היתה צביעת תחנת הרכבת. המבצע גיבש את החבורה והגדיל אותה. דורון ספקטור פנה למשה טנא, רכז הצוותאות, וסוכם שהקבוצה תקים „צוותא" ברמלה. פגישות הכנה עם מזכיר מועצת הפועלים וראש העיר סללו את הדרך לפני צ.ל.ר. הם קיבלו אולם ובו 400 מקומות ישיבה בשכונת נווהדוד, השייך למועצת הפועלים, ואשר בשבע השנים האחרונות לא היתה בו פעילות תרבותית.

חברי הקבוצה, כולם עובדים בהתנדבות, הקדישו זמן רב לקידום הרעיון. הם חילקו ביניהם את התפקידים. מונו גזבר, רכז צוותא, אחראי להפצת כרטיסים, ממונה על הפירסום ועוד. הדבר הביא ליתר מוטיבציה ומעורבות.

הפתיחה היתה בליל שבת, 17.1.86. בין המברכים היו ראש העיר, משה טנא, וחברי צ.ל.ר. בתכנית האמנותית הופיעו אריק לביא ויגאל חרד. 300 איש באו לאירוע, שהיה הצלחה גדולה.

חברי צ.ל.ר מפיצים את הכרטיסים לערבי „צוותא" בעיקר במקומות העבודה, באמצעות ועדי העובדים. כך מתחזק הקשר עם ציבור העובדים ברמלה. „זהו קהל היעד הטבעי שלנו, וכו אנחנו מתכוונים להשקיע גם בעתיד", אומרים הרכז שלמה אנקורי, והגזבר רובי קורן.

גם בפעולות הבאות היתה התפוסה כמעט מלאה. אריה אליאס הופיע בהצגת יחיד והתקיים ערב המוקדש לדמוקרטיה ולתקשורת, בהשתתפות ח"כ אלעזר גרנות, מזכ"ל מפ"ם, ח"כ אוריאל לין, ד"ר דינה גורן ו[illegible] יבין. זה מכבר לא היו ברמלה אירועים כאלה וההדים בעיר היו רבים, גם בעיתונות המקומית.

אנשי צ.ל.ר נפגשים מדי יום ג' בערב בסניף מפ"ם. הם זוכים לתמיכה ועידוד של החברים הוותיקים בסניף. הקבוצה מתכננת הקמת מרכז יצירה לאמנים מקומיים ולחובבי אמנות, וכבר השיגה מקום להפעלתו, שינוהל על־ידי שלמה כ"ץ.

ההערכה הרבה לה זוכה הקבוצה מן הממסד העירוני אינה נטולת חששות. כיצא מדובר בקבוצה העלולה בעתיד לסכן את מעמדן של המפלגות הגדולות בישוב.

יש פוטנציאל

קוסטנדו פשתו (אוסטה) בן 38, ערבי נוצרי, הצטרף לצ.ל.ר. לפני כשנה. אוסטה מאמין, כי יש לקבוצה פוטנציאל לחולל שינויים בעיר. „בין החברים הערבים בצ.ל.ר. לחברים היהודיים יש אווירה טובה של שיתוף פעולה והבנה". אוסטה מקווה, כי היחסים הטובים בצ.ל.ר. ישרו אווירה דומה בעיר, בה מתגוררים יהודים וערבים.

שלמה אנקורי (מימין), רובי קורן ודורון ספקטור — להשקיע בקהל היעד (צילום: אנדרה ברוטמן)

תאורה פנימית

על המתרחש במפ"ם

● לירושלים יגיעו היום כ־250 חיילים משוחררים יהודיים, נציגי איגודי חיילים משוחררים מאנגליה, מקנדה, ארה"ב, צרפת, דרום אפריקה, פינלנד, דנמרק ועוד, כדי להשתתף בכנס העולמי הרביעי של חיילים יהודיים משוחררים שיערך במלון לרום.

מכל מקום

אשקלון

סוף־סוף עבר סניף מפ"ם לביתו החדש, במרכז המסחרי החדש, בטבורה של העיר. באשקלון רחבת השטח יש חשיבות מכרעת למיקומו של המועדון.

המועדון, ששטחו 80 מ"ר, עלה 80 אלף שקל. יש בו אולם עם 90 מושבים וכן משרדים. נוסף על הפעילות השוטפת של הסניף תהיה פעילות קהילתית ענפה. הסניף וחבריו, ביניהם ותיקים מאד, זכו למשכן נאה שיהווה מנוף לפעילות מחודשת בסניף, הפועל ברציפות 27 שנים.

במסיבה לרגל חנוכת המועדון היה האולם „מפוצץ" מרוב הבאים, בהם חברי הסניף, חברי יד־מרדכי, אורחים ממפלגת העבודה ואחרים. רבים מהם נשאו ברכות ואיחולים, ביניהם ראש העיר אלי דיין, מזכיר מועצת הפועלים אריה עוזר, מזכיר סניף מפלגת העבודה, נציג החטיבה הצעירה, ובשם הסניף, הוותיק בחברים, נחמן לפק.

חנן ארז, מזכיר מרכז המפלגה, אמר בדברי ברכתו, כי המערכה על דמותה של ישראל משותפת לכל מפלגות הפועלים, ומפ"ם אינה יכולה לשאת בנטל הזה לבדה — „אך מפ"ם, הנאמנה לעצמה ולדרכה, היתה חייבת להציב אלטרנטיבה לממשלת האחדות הלאומית עם הליכוד, ולהתייצב בראש האופוזיציה לממשלה זו ולדרכה, תוך הטלת העובדה כי קיימת גם דרך אחרת, טובה יותר".

רפאל גאון

תל־אביב

בסוף השבוע שעבר, במזג אוויר סוער, באו לגבעת־חביבה 60 חברות וחברים בני זוגם של חלק מן החברות, להשתתף בסמינר פוליטי של מפ"ם, שאורגן על־ידי מדור העובדת השכירה באיגוד המקצועי של מפ"ם ומדור העובדת השכירה בסניף תל־אביב, אותו מרכזת רבקה יעקוביביץ.

המדור מקיים פגישות שבועיות בסניף מפ"ם בתל־אביב, ובסמינר סיכמו את העבודה השוטפת. החברות שמעו הרצאות בנושאי מדיניות, כלכלה, דת ומדינה והשתתפו בסדנה בנושא „מהו מפ"ם בעיניי".

החברות הודו על היוזמה והתכנית. חלקן אף אמרו, שהסמינר פקח את עיניהן ביחסן לסכסוך באיזור, ליחס לערבים אזרחי ישראל ובעמדת מפ"ם לדת. בנושא הכלכלי היתה תמימות־דעים, בהתנגדות הנמרצת לתכנית הכלכלית של הממשלה.

כרמיאל ונצרת־עלית

גבעת חביבה אירחה בשבוע שעבר סמינר נוסף, הפעם של יוצאי אמל"ט תושבי כרמיאל, נצרת־עלית וקיבוצי הסביבה. הסמינר אורגן במשותף על ידי מפ"ם והמרכז הבינלאומי לשלום. בין הנושאים שנדונו: הסכסוך במזה"ת, ציונות הומניסטית, השפעת הסכסוך על החברה הישראלית, דמוקרטיה וגזענות, והתכנית הכלכלית של מפ"ם. השתתפו 34 איש, רק מיעוטם חברי מפ"ם, אך כולם מקיימים קשרים עם סניפי מפ"ם במקומותיהם.

רמלה

ביום חמישי שעבר התקיים ברמלה כנס מוניציפלי מיוחד לזכר פנחס זינגר ז"ל, בהשתתפות נציגי מפ"ם בעיריות ובמועצות המקומיות מכל הארץ, וכן משפחתו של המנוח. נשאו דברים ח"כ אלעזר גרנות, מזכ"ל מפ"ם, חיים קוברסקי, מנכ"ל משרד הפנים, יורם רבי, ראש עיריית רמלה, יהודה חשאי, יו"ר האגף המוניציפאלי במפלגת העבודה, יוסי מרציאנו, רכז המחלקה המוניציפלית במפ"ם וחיים חמול, מזכיר סניף מפ"ם ברמלה. נושא הדיון היה תיפקודן של הרשויות המקומיות בתקופה של קיצוצי תקציבים. בתום הכנס סיירו המשתתפים בעיר בהדרכת ראש העיר.

בקצרה...

● הגליל המערבי — ביום ראשון שעבר התקיים בקיבוץ אילון רב־שיח בהשתתפות אליעזר רונן וח"כ דן תיכון ובהנחיית דב רוס, על התכנית הכלכלית של הממשלה, בהשתתפות כ־200 איש מאילון ומיישובי הסביבה.

● עבלין — חבר מרכז מפ"ם, אנואר אל חאג', נבחר כמ"מ ראש המועצה המקומית. אנואר הוא מזכיר סניף מפ"ם במקום.

● אילת — נמשך מיפקד החברים בעיר. נערכו ארבעה חוגי־בית עם נחום שה, גרשון ויילן, אילן אסיה ומיגל. כן התקיים מפגש של חוגי הצעיר בהשתתפות מיכאל רועה. באחרונה מצטרפים באילת צעירים למפ"ם.

● בית גאן — חברות רבות נרשמו לקורס לניהול בית, שנפתח בסניף מפ"ם המקומי. משך הקורס 40 שעות שבועיות ומנהלות אותו חברות ועדת מחמוד, רכזות מפ"ם חברות, ונורה מנסור, מזכירת המועדון.

● גליל מרכזי — ח"כ יאיר צבן, יוסף סלמה ומנחם רז, סיירו באיזור. במפעל המתכת „קארמניי" שבירכא נפגשו עם ועד העובדים ועם הנהלת המפעל. אח"כ ביקרו האורחים במפעל „גיבור" לתפירה.

● רמלה — השבוע נערכה בסניף מפ"ם ברמלה מסיבה לכבוד חברי הסניף יעקב אברם ולוי אבוטבול, שנתמנו למנהלי מחלקות בעירייה. יעקב אברם מונה למנהל מחלקת הפיקוח בעיר ולוי אבוטבול מונה למנהל מחלקת התחזוקה העירונית. מטעם מרכז מפ"ם בירך ולרי מורג.

● מבשרת ציון — ביום שני, 10.2, התקיימה פגישה של צעירי המקום עם יוסי מרציאנו, רכז המחלקה המוניציפלית. הצעירים דיווחו על התארגנותם ופעילותם בישוב. נבדקה האפשרות לפתוח סניף מפ"ם במבשרת ציון, וסוכם על המשך הוצאת העיתון המקומי על־ידי קבוצת הצעירים.

● בת־ים — ביום ראשון, 16.2, קיימה מועצת סניף מפ"ם בת־ים דיון מוניציפלי בנושא צו המיסים העירוני. נציגי מפ"ם בעירייה, ז'אק בן שושן ושמואל בקר, דיווחו על מאבקם בסיעת המערך ובהנהלת העירייה למען הורדת שיעור ההעלאה הצפוי.

אנטי־אמריקניות ומק'ארתיזם

מאת צבי אמיתי

במדור „דף פתוח" מיום א', 9.2.86 הגיב אריק לי על מאמרי במדור „מרע ומעש" בשם „לאחר ההלם", תוך שימוש בנימוקים שניטלו מעוונו של מק'ארתי הזכור לשמצה, אשר טען כי מי שמותח ביקורת על הממסד הינו אנטי־אמריקני או קומוניסט.

אינני מתחייב לשיר שירי תהילה לממסד כלשהו, האמריקני, הסובייטי או הישראלי, ואף אינני ממונה על חלוקת אותות גבורה. אני משתדל לדון באירועים שבתחום טיפולו של המדור לגופם. במאמר שהוקדש לאסון בו קופחו חייהם של שבעה אסטרונאוטים מצאתי לנכון להסביר את מקורות ההלם שאחז בעם האמריקני, ושעוצמתו הפתיעה רבים.

הזכרתי גם את הביקורת שנמתחה באחרונה מצד חוגים שונים בארה"ב על תוכנית המעבורות, וציינתי שקיימת הסתייגות לגביה מצד מדענים (ולא המרגנים) וכלכלנים (ולא הכלכלנים); ולא עלה בדעתי לטעון כי בעניין זה קיים קונסנזוס בארה"ב.

אשר לנימוקי המבקרים יטיב אריק לי לעשות אם יתווכח עם המבקרים עצמם ולא איתי. אני ממליץ לפניו לקרוא מאמר שהופיע בכתב העת „סיינטיפיק אמריקן" בגליון חודש ינואר, שמחברו הוא ג'יימס ואן אלן, ואני מקווה כי אריק לי יודע מי הוא (אף שמא גם הוא חשוד באנטי־אמריקניות או בקומוניזם?). כל מי שעוקב אחר המדור „מרע ומעש" יודע כי לטענותיו אלה של אריק לי אין שחר.

מה ● מתי ● היכן

טלוויזיה

08.15 תלמוד: שניים אוחזין 08.40 בסך לספרות ויסודי: עכבר העיר ועכבר הכפר 09.00 אנגלית ו' 09.20 השעה שלנו: איה פלוטו! 10.10 אנגלית ז' 10.30 הגיל הרך: פרפר נחמד 11.00 חשבון ה': כפל בשברים 11.15 צרפתית 11.30 גיאוגרפיה ה'-ז': כפר במאלי 12.00 ספרות ועל יסודי: מקבת 12.25 אנגלית ט' 13.00 אנגלית י' 14.00 גם אנו יושבים — קמיקזה: סיפורם של בני חברים, שאירועים בלתי צפויים מביאים לקרע ביניהם 14.15 סלם ותעלם — טריק ופיו אל סחרא 14.45 הבה נגלה את הקומפוזיציה 15.00 האוניברסיטה הפתוחה: התא — מבנה ופעילות; עידן המהפכות — צרפת החרשה; אמנות בעידן הטכנולוגי — התקופה הקוביסטית; נקודת מבט — כדם חיים? 16.00 רחוב סומסום — סבתא רחל — אורחת חשובה אמורה להגיע היום לרחוב סומסום, הסבתא של ניקי. מה צריך להכין לה 16.30 תיבה 2 — פרק ח' — הרובוט — סאמואל בונה רובוט ומתכנתו על מנת שיהיה אחד מאנשי צוות התיבה. אך הדברים מתפתחים אחרת 17.00 ערב חדש — מנחה דן מרגלית. 17.30 תבל ומלואה — סדרה. הפרק הרביעי: יערות העד. על ג'ונגלים באזור קו המשווה, באפריקה, בדרום אמריקה ובאסיה 18.30 קיצור החדשות 18.32 גיבור מעולם אחר (ערבית), פרק אחרון: ארוז הכיתם החיים 19.00 יומן השבוע (ערבית) 20.02 להיט בראש — מצעד להיטים עבריים על פי מצעדי רשת גימל וגלי צה"ל, משולבים בו גם פזמונים. קהל. מנחים: שרי צוריאל ומיכה בורד 21.00 מבט לחדשות ומוסף שער ראשון 21.45 לחם — סרט טלוויזיה בהפקת הטלוויזיה הישראלית 23.10 מה השאלה? — תכנית שבועית, הקהל מציג שאלות מענייני דיומא לפני צוות של משיבים 23.50 פסוקו של יום חדשות.

רדיו

קול המוסיקה

06.02 „צלילי בוקר". 07.07 „בוקר טוב" כי סנס: כונצ'רטו לקלרנית ופסנתר. 07.30 „שחרית מוסיקלית": [illegible] 11.30 [illegible] 13.00 [illegible] 15.05 „בין הזמנים" [illegible] 16.00 „קונצרט" [illegible] 18.30 „מוסיקה ליום ראשון" [illegible] 20.05 „ערב כובל" [illegible] 20.27 „בניצים" [illegible] 21.30 הדים מימי המוסיקה הקאמרית בגליל העליון 1981. [illegible] 22.25 „ילון מוסיקלי". 23.00 „מוסיקה מן העבר הרחוק".

רשת א'

07.30 „היו שירים" — פזמונים ישנים ואהובים. 08.05 „חוגה", עם בני הגול. 09.05 [illegible] 10.30 „רדיו קל". 11.10 „השידור היומי לכתה"כ. 11.30 „הקבלה והעת לכל". 13.05 „בערוגות הבושם". 14.05 „לבת ולבן ולכל המתעניין" — התכנית לילדים: [illegible] 14.45 „לילדים הגדולים". 15.30 „כלי" — ילקוט כליכה.

הבידע". 15.55 „כפר הדיג". 16.05 „כפרים הם הגרים" — עם הסופר סמי מיכאל. 17.12 „נעימים שיר". 17.20 „האוניברסיטה הפתוחה": „צניחת הדרינות החדשות באפריקה". עם ד"ר נגיין נויברגר. 18.08 „מנחת ערב" — מיישר יוסי. 18.17 פרקי היום התנ"ך. 19.05 „מחשבת ישראל". 10.30 שידורים לעולים. 22.05 „תפוח ועץ" — תכנית על הקשר בין הורים לילדיהם. והעם: „מחלת נפש במשפחה".

רשת ב'

08.05 „כעי לשלום". 09.05 „ביקור בית", עם רבקה מיכאלי. 10.10 „כל צבעי הרשת" — בעוזן יוסי. 12.10 „גל פתוח" — חדשות ומוכנים. 13.00 „בחצי היום". 14.06 „יש ענין". עם גבי גזית. 15.05 „רגעי הפסק". 16.05 „שירים ושעורים". 17.10 „יומן כלכלה". 17.30 „על בכפים ואנשים" — מגזין הביטה הרבירה. 18.06 „סכינת עתונאים" — עורך ומנחה: יצחק גילה. 18.15 היום בספורט. 19.00 „היום הזה". 19.35 „עם ישראל" — מוקד לעניני יהדות בעולם. 20.05 „אמר בשבחיו" — פיוטים ושירי חזנות ספרדים. 21.05 [illegible] 23.05 [illegible]

רשת ג'

14.06 „לי ולך" — שיר וברכה. 15.05 „חדש, הדיש ומחודש", עם שדש עמרי. 16.05 „בוטיקה לעניין". 17.05 „שיקו רפ". — „פדרו פיקות". 19.05 „מצעד הפזמונים הלועזיים". 22.05 „ארבי עתיד" — שירים שלא נס ליחם, עם יריב אלון. 00.10 „מגני לאו".

גלי צה"ל

06.00 באופן לילולי — פינתו של אבשלום קור. 06.10 צלילי בוקר — שירים עבריים. 06.30 אוניברסיטה משודרת: הבעייתו הדיקום. מרצה: פרופ' ארנון דר. 07.05 שבע אפס שבע. עם מיכאל דקל. 08.05 בוקר טוב ישראל — שעת אקטואליה יומית. 09.05 נכון לעכשיו. עם רפי רשף. 11.05 טעם של פעם. עם אורלי יניב. 12.05 להיט לתאנון. 13.05 בסיגנון ישראלי. עם אלי ישראלי. 15.05 מה יש. עם אילן של. 16.05 ארבע אחר הצהריים — שירים עבריים. 16.55 באופן לילולי — פינתו של אבשלום קור. 17.00 יומן גלי־צה"ל. 17.30 בינות — מגאזין [illegible] 17.50 [illegible] 18.05 [illegible] 19.05 „רדיו" [illegible] 20.05 [illegible] 21.00 [illegible] 21.30 אוניברסיטה משודרת: [illegible] 22.05 [illegible] 23.05 [illegible] 00.05 [illegible] 02.05 [illegible] 03.05 בלילה טובה.

קולנוע

תל־אביב

9.10 — 7.15 — 4.30

אסתר: סוניה הארוכה
אורלי: והספינה שטה
בית לסין: דיוה — 23.15
בניהודה: חזרה לעתיד — 9.10 .7 .4.30
גת: פעמיים במשך החיים — 9.10 .7.00 .4.30
גורדון: בחר בי — 9.10 .7.15 .4.30
דקל: לילות לבנים — 9.10 .7.00
דרייב־אין:
הבז ואיש השלג — 9.10 .7.15
כשרוניות ועשבה תשוקה — 12.00
הוד: משאלת מוות 3
מוזיאון תל־אביב: סרטורים
9.10 .7.15 .4.30
לימור: כבודו של פריצי — 9.10 .7.00
פאר: מסע העקרים של אבא — 9.10 .7 .4.15
סינמה 1: הנינג'ה האמריקאי — 8.00 .5.00
סינמה 2: שושנת ההר הגלילה
9.10 .7.15 .4.10
פריס: עד כוף הלילה — 9.10 .7.15 .4 .2.12
נורקי פארה — 11.10
רביבו:
חן 1: שנת הדרקון — 9.40 .7 .4.15
חן 2: גלגלי תהילה — 9.45 .7.20 .5.00
חן 3: כיפורה של מארי
9.40 .7.20 .5.00
חן 4: ביה"ס לאבירים מתחילים
9.40 .7.20 .4.45 .1.30 .10.10
חן 5: רוכן על בניות
9.40 .7.00 .4.45 .1.30 .10.10
שחקי המאהב
תל־אביב: רוקי 4
תכלת: הרבה ולא כלום — 9.00 .7.00 .4.30
ציונה: נגוע בכיקום הלום — 8.00

רמת־גן וגבעתיים

ארמון: שנת הדרקון — 9.10 .6.50
לילה: בכבוד של פריצי — 9.30 .7.00
ארמון: סוניה הארוכה — 9.30 .7.15 .5.00
רמת־גן:
רן 1: כיפורה של מארי — 9.40 .7.30 .5
רן 2: בירדי — 9.40 .7.20 .5
רן 3: הרבה ולא כלום — 9.45 .7.10 .4.30
רן 4: לרב מישגן — 9.15 .7.20 .5.00

ירושלים

אדיסון: משאלת מוות 3 — 9.7 .4.30
אורגיל: שיגור עם בכיר — 9.7 .4.10
בית אגרון:
הנינג'ה האמריקאי — 16.00
שיר אביר בכושם — 17.45
כל מה שרצית לדעת על המין — 19.30
נכבה — 21.15
בנייני האומה: מסע העקרים של אבא — 9.00 .6.45
כפיר: רוקי 4 — 9 .7 .4.30
הבירה: גולאג — 9.00 .6.45 .4.10
מיטעלי הבירה — 9.15 .6.45
כמרון: קאוס — 9.15 .6.30

חיפה

ארמון: סוניה הארוכה — 9.15 .7.00 .4.30
אורה: המארב — 9.15 .7.00 .4.30
חן: קומנדו — 9.00 .6.45 .4.30
עצמון: משאלת מוות 1 — 9.00 .7.00 .4.30
סאי: הרבה ולא כלום — 9.00 .6.45 .4.30
קרן אור המתדגש: קאוס — 9.00 .6.00
יפה: רוקי 4 — 9.00 .6.45 .4.10
אביבי: חזרה לעתיד — 9.15 .7.00 .4.10
אורלי: להב מישגן — 9.15 .6.45

נתניה

שביט: קומנדו — 9.15 .7.00
כשורית: כשרה — 9.00 .7.15

חולון

כבדי: רוקי 4 — 9.10 .7.00 .4.30
מגדל: תלמידה בחשכלת — 9.10 .7.15

בת־ים

עצמאות: רוקי 4 — 9.10 .7.15 .4.10

הרצליה

היכל: רוקי 4 — 9.30 .7.15 .4.10
דניאל: בכרות הגליל שלמה — 9.30 .7.15

באר־שבע

חן: רוקי 4 — 9.30 .7.15

חדרה

חוף חורה: שנת הדרקון — 9.15 .7.00

תיאטרון

תיאטרוני ישראל

הערב, יום א', 23.2

תיאטרון הבימה:
נמר חברבורות: 20.30
פירוד זמני: 20.30
הפרדס - בקרית גת: 20.30

התיאטרון הקאמרי
יאקיש ופופצ'ה
קומדיה עגומה: 20.30

הודעות לפי חוק התכנון והבניה

חוק תכנון והבניה תשכ"ה 1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

הודעה לפי סעיף 140 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן לתוספות בניה ברחוב חומה ומגדל מס' 24 גוש 067 חלקה 1.

תיק בנין 19898

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון. ההתנגדויות תתקבלנה בנ"ך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

המבקש: שמעון רייזנס־ב

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי רעננה
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה רעננה הופקד שינוי תכנית הנקרא „שינוי תכנית מתאר מקומית מס' רע/1/292" ביחד עם התשריט המצורף אליה.

עיקרי הוראות השינוי: קביעת הוראות בדבר בנייה על גגות בניינים. ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: כל תחום מרחב תכנון מקומי רעננה.

כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל מעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך עפ"י סעיף 100 לחוק האמור, רשאי, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.

ד. שוש
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965 — מרחב תכנון מקומי רעננה
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, אישרה, באישור שר הפנים, שינוי תכנית מתאר מקומית הנקרא: „שינוי תכנית מתאר מקומית מס' רע/1/283". ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 6581 חלקות 308, 304, רחוב אחד העם.

עיקרי הוראות שינוי התכנית: איחוד וחלוקה מחדש עפ"י סימן ז' לחוק, הרחבת דרכים וקביעת איחוד בנין והוראות בניה.

הודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליה, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3125 תשמ"ה, עמ' 376 ובעתון בוקר הצפה מתאריך 14.11.84 ובעיתון ערב מעריב מתאריך 14.11.84 בשפה העברית ובעתון בוקר על המשמר מתאריך 14.11.84 בשפה העברית.

שינוי התכנית האמור בצורה שבה אישרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליה, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה וכל המעונין רשאי לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

א. זהבי, מ.מ. יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965 — מרחב תכנון מקומי באר־שבע
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, החליטה באישור שר הפנים, לאשר שינוי תכנית בתאר הנקראת תכנית מס' 102/02/5 שינוי לתכנית 48. עיקרי הוראותיה: יעוד שטח לבית הקברות העירוני החדש. ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: שטח התכנית: 199161 דונם. גוש: 180601. מיקום: מערבית לעיר בסמוך לדרך יוסף (צ'ן) אלון. אשר הודעה על הפקדתו ביחד עם התשריט המצורף אליו פורסמה בילקוט פרסומים מס' 3177 ביום 21.3.85 עמוד 1679.

השינוי האמור בצורה שבה הועדה המחוזית אישרה אותו ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה באר־שבע וכל המעונין רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

שלום דניאל, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965 — מרחב תכנון מקומי המרכז
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, ובמשרדי הועדה המקומית הופקד שינוי תכנית הנקרא „שינוי תכנית מתאר מקומית מס' מ/1420/1" ביחד עם התשריט המצורף אליה.

עיקרי הוראות השינוי: שינוי קו בנין לדרך ראשית מס' 1 בקרקע חקלאית [illegible] ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 6081, 6080, 6079.

כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל מעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך עפ"י סעיף 100 לחוק האמור, רשאי, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה האמורה.

19.1.1986

ד. שוש, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965 — מרחב תכנון מקומי פתח תקוה
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה פתח תקוה הופקד שינוי תכנית הנקרא „שינוי תכנית מפורטת מס' פת/1280/3" ביחד עם התשריט המצורף אליו.

עיקרי הוראות השינוי: קביעת קווי בנין ואחוזי בניה באזור מגורים כ'. ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 6388 ח' 44, 26, וחלק) 60 (חלק).

כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל מעונין בקרקע, בבנין, או בכל פרט תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך עפ"י סעיף 100 לחוק האמור, רשאי, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.

ד. שוש, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965 — מרחב תכנון מקומי דרום השרון
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, אישרה, באישור שר הפנים, שינוי תכנית מתאר מקומית הנקרא: „שינוי תכנית מתאר מקומית מס' שד/1000/6". ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: כל מרחב תכנון דרום השרון. עיקרי הוראות שינוי התכנית: שינוי חלק מהוראות תכנית שד/1000.

הודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליה, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3193 תשמ"ה, עמ' 1801 ובעתון בוקר הצפה מתאריך 7.5.85 ובעיתון ערב מעריב מתאריך 6.5.85 בשפה העברית ובעתון בוקר נוסף על המשמר מתאריך 7.5.85 בשפה העברית.

שינוי התכנית האמור בצורה שבה אישרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליה, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה וכל המעונין רשאי לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

א. זהבי, מ.מ. יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב
מרחב תכנון מקומי חולון
הודעה על הכנת שינוי תכנית מתאר

ניתנת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 77 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965 כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב החליטה על הכנת תכנית ה־305 שינוי לתכנית מתאר ומפורטת ה־36 ותכנית מתאר חולון ה־1 על תיקוניה.

השטחים הכלולים בתחום התכנית המוצעת: גוש 6008 חלקה 30, מקום רח' הסרנה, אזור תעשיה א', חולון.

מרדכי כהנא
יושב ראש הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז ת"א

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
באר — הכיבה רייק 20
חולון
ד"ר חירר — סוקולוב 70
קופ"ח עין יהב
ירושלים
קופ"ח — ברפאת דוכבה, רח' הכ"ג 28
נתניה
קופ"ח כללית — רח' ברודצקי 11
פתח־תקוה
קופ"ח כללית — חיים עוזר
רמת־גן
קופ"ח כללית — ירמיהו 25
תל־אביב
בני — דיזנגוף 174
זוהר — אצ"ל 43, שכ' התקוה
חיפה
יבנה — אבן סינא 7
רחובות
כללית — בני ביבה

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה - טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת - טל' 100. אילת - 244; חדרה - 22444.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז

● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר — כל המחלקות — כל השבוע.

● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה — כל המחלקות — כל השבוע.

● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב — בימים ב', ד', ו' — כירורגיה ופנימית ילדים — כל השבוע.

● בית החולים איכילוב, תל־אביב — בימים א', ג', ה', שבת — כירורגיה ופנימית.

● בית החולים וולפסון, חולון — כל המחלקות כל השבוע.

● בית החולים אסף הרופא — כל המחלקות — כל השבוע.

נתניה

● ביה"ח לניאדו נמצא בתורנות לנפגעים דחופים — כל השבוע כולל שבת.

ירושלים

הדסה עין כרם — ילדים, כירורגית, אורתופדית, עיניים, אא"ג. שערי צדק — פנימית, נשים.

מוקד קופ"ח כללית

[illegible] בימים א'—ה' [illegible] 08.00—16.00 [illegible]

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל: בתל־אביב — בימים א'—ה' בין השעות: 21.00—23.00, בלילות שבת וחג בין השעות: 18.00—24.00, בשבתות וחגים בין השעות: 15.00—21.00.
הכתובת: רח' טרומפלדור 49, טל' 284649.
[illegible]

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
[illegible]

מרכז סיוע לנפגעות אונס
[illegible] א'—ה' בשעות 17.00—21.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' [illegible]
ער"ן תל־אביב — טל' [illegible]
ער"ן חיפה — טל' [illegible]
ער"ן באר־שבע — טל' [illegible]
ער"ן נתניה — טל' [illegible]

מד"א

ירושלים, תל־אביב, חיפה — טל' 101 [illegible]

רכבות

מתל־אביב לירושלים:
בית"א דרום בימים א'—ה': 16.00
לבני ברק ולחיפה:
לחיפה: בימים א'—ה': 6.08, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00
לנהריה: בימים א'—ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00, 15.00

מירושלים לתל־אביב דרום:
בימים א'—ה': 7.30
בימי ו' וערבי חג: 7.30
לבני־ברק ולחיפה:
בימים א'—ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30

מחיפה בת־גלים:
לירושלים — א'—ה': 8.00
לתל־אביב — א'—ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 9.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30
מנהריה לחיפה ולתל־אביב:
6.35, 9.00, 10.40, 14.15, 16.35
לירושלים: 14.38, 9.15

טלקס

● **מפ"ם קריית־חיים נגד העלאת הארנונה**

סניף מפ"ם קריית־חיים החליט לארגן מחאה ציבורית נגד העלאת מיסי הארנונה.

חברי מפ"ם בקריית־חיים נתכוונים לערוך ביום ד' השבוע הפגנה מול בניין עיריית חיפה בעת שתתכנס בו מועצת העיר. כמו־כן הם החלו בהחתמת עצומה ציבורית והפיצו כרוזים הקוראים לעיריית חיפה לחזור בה מהחלטתה.

ירון זליג

● **למזרח הרחוק דרך הקוטב**

שלושה יעדים חדשים יתוספו השנה לקווי "סוויסאיר". אנקוראג באלסקה, שתשמש תחנת ביניים בנתיב ליפן וליעדים אחרים במזרח הרחוק וכן טיראנה בירת אלבניה ובראזאוויל באפריקה.

הקו החדש למזרח הרחוק דרך אלסקה יקל על אנשי עסקים ישראליים.

קו סדיר אחר שיכול לעניין ישראלים הוא סאול בקוריאה הדרומית וכן בומביי והונג קונג.

יוסף שמי

● **מתכננים הנמכת מפלס הכינרת**

עובדי מקורות עוסקים בימים אלה בהנמכת מכוני שאיבה פרטיים לאורך חופי הכינרת ובהעמקת מוצא הירדן באזור סכר דגניה כהכנה לאפשרות של הנמכת מפלס הכינרת המינימלי במטר אחד.

העבודות יושלמו תוך 3 שבועות בהשקעה של 200־250 אלף דולר. דובר "מקורות" מרדכי יעקובוביץ מוסר בהרצאה שנשא בסוף השבוע בפני תלמידים באתר ספיר שבעמק גנוסר כי בתקנות המים משנת 1976 המתייחסות למפלס הכינרת נקבע מפלס מינימלי של מינוס 212 מטר מתחת לפני הים. המגמה היא להוריד את המפלס הזה במטר אחד ולהגיע ל־213 מטר מתחת לפני הים לראשונה מאז הפעלת המוביל הארצי כדי שאפשר יהיה לשאוב מהכינרת כ־160 מיליון מטר מעוקבים נוספים אם וכאשר תתקבל החלטה על כך ע"י הגורמים המוסמכים

יוסף גלילי

● **מלר"ז נגד העלאת תעריפי הנסיעה**

מלר"ז תומכת במאבקו של שר התחבורה חיים קורפו למניעת העלאתם של תעריפי התחבורה הציבורית. במכתבו לקורפו אומר מזכיר מלר"ז עו"ד ידידיה באארי כי קשה להבין את הגורמים הממשלתיים החולקים על עמדת השר. באארי אומר כי העלאת התעריפים בתחבורה הציבורית סותרת את המגמה לעודד שימוש גובר בתחבורה ציבורית, על חשבון השימוש ברכב פרטי. מגמה זו חיונית מבחינה בטיחותית, כלכלית ואקולוגית כאחת. עוד הוא אומר כי יש לחתור להקטנת הציפיות בדרכים, להפחתת העומס על התשתית התחבורתית, לחסכון באנרגיה ולהחלשת מפגעים של רעש ושל זיהום־אוויר מרכב.

(שע"ה)

● **מיבצע־סיוע לצעירי שדרות**

מכון הדסה ליעוץ בבחירת מקצוע בירושלים פותח במיבצע התנדבותי רב־היקף בעיירה שדרות.

החלטה על כך נתקבלה באירגון הדסה ובהנהלת המכון נוכח המצב החברתי־תעסוקתי הקשה בעיירה.

מנהל המכון יצחק גרתי וראש המועצה המקומית שדרות, עמיר פרץ, סיכמו תוכנית פעולה ב־4 מישורים: יעוץ והכוון בבחירת מקצוע לחיילים העומדים בפני שחרור או ששוחררו לפני זמן קצר. פתיחת ספריה למידע תעסוקתי במתנ"ס המקומי, שתהיה שלוחה של מרכז המידע התעסוקתי הפועל במכון הדסה. הפעלת סדנאות הכנה לכל תלמידי י"ב בשדרות במטרה לתת להם כלים לכיווני חשיבה עצמית, באמצעות משחקי סימולציה לבחירת מקצוע בעתיד. יעוץ והכוון בבחירת מגמות לימוד ל־300 תלמידי חטיבת הביניים בשדרות.

(עתי"ם)

צעירי מפ"ם ברמת־גן וגבעתיים החתימו בשבוע שעבר על עצומה נגד הכפייה הדתית הקוראת למנוע סגירת האיצטדיון, הקניון ומקומות הבידור בשבת. (צילום: שלמה יוסף)

רשת סוחרי נשק ברצועה נחשפה בסיוע סוכן סמוי

זהו נסיון ראשון של הפעלת סוכן סמוי לגילוי סוחרים בנשק ובאמצעי חבלה

רשת של סוחרי נשק גנוב נחשפה בסוף השבוע ברצועת עזה בסיועו של סוכן משטרה יהודי סמוי שפעל באזור במשך שנה תמימה. בין התגלה כלי נשק ורכוש גנוב אחר. חמישה חברי הרשת נעצרו ביום שישי לפנות בוקר.

היה זה נסיון ראשון של הפעלת סוכן סמוי לגילוי סוחרים בנשק ובאמצעי חבלה. הוא רכש מאנשים שונים באיזור כלי נשק ואמצעי לחימה שנגנבו מצה"ל והפליל אותם לאחר מכן. רובם הועמדו כבר לדין.

אחרי שנת פעילות של הסוכן החשאי, הוחלט לעצור את אחרוני החשודים [illegible]

(עתי"ם)

שופט גירש שוטר מאולם ביהמ"ש בגלל "חוצפתו"

מאת שלי יחימוביץ'

שופט בית־משפט השלום, שמואל מינצר, גירש מאולם בית־המשפט שוטר ממשטרת אופקים, מפקח דעדיש, בגלל "חוצפה החורגת מהרגיל".

נפקח דעדיש הביא לבית־המשפט לצורך הארכת מעצר שני חשודים בעבירות שונות, אירים אבוטבול וירדנה אלבקייס.

השופט מינצר, הידוע כשופט שאינו נוטה לעצור חשודים בנקל, שיחרר את אירים אבוטבול בערבות. לטענת השופט, התפרע השוטר דעדיש, שלא שבע נחת מהחלטתו, במהלך הדיון והתפרץ בדיראות ביניים.

עוד אמר השופט [illegible]

תובע פיצויים מ"חדשות" בשל החשדתו באונס החיילת בדרום

מאת שלי יחימוביץ', כתב "על המשמר"

חנן פילברינס, פקיד בעירייה, תושב העיירה אופקים, נשוי ואב לארבעה, הגיש תביעת פיצויים נגד עיתון "חדשות" בטענה ששמו הופיע לאחר שהעיתון "החשיד" אותו באונס החיילת בדרום לפני 6 חודשים.

על תביעה זו טרם הוגש כתב הגנה.

[illegible]

צבי אמיתי — למנוחות

העיתונאי צבי (גרישה) אמיתי הובא ביום שישי למנוחות בבית הקברות בחולון. בהלוויה השתתפו בני מישפחה, עתונאים, נציגי אגודת העיתונאים, חברים מ"על המשמר" וידידים.

בדברי הפרידה ליד הקבר עמד מארק גפן על אישיותו הרב־גונית של אמיתי, אשר גילה בקיאות וידע רב בתחומים רבים. אך תמיד נותר בו קורטוב של ספק, המאפיין אדם חכם וחושב.

הוא ציין במיוחד את מדורו "מדע ומעשה", שהפך לפנינה עיתונאית מקצועית וזכה להערכה רבה גם בקרב הקהילייה המדעית. ב־1974 זכה אמיתי בפרס אהרון קציר.

לרבקה כנעני ולמשפחה
אתכם באבלכם במות
האם ז"ל
קיבוץ טאסא

בפלילים

הוצת מחסן הספרים של המיסיון בחיפה

מאת יואב אבום, כתבנו בחיפה

[illegible]

פקיד מס הכנסה נעלם ואשתו לא ידעה דבר

[illegible]

עתר לבג"ץ בדרישה להתייחד עם אשתו

[illegible]

חשוד בשריפת כרטסת בגלל חוב של 24 שקל

[illegible]

אגודת העתונאים בתל־אביב
אבלה על מות חברה
צבי אמיתי ז"ל
ומשתתפת בצער המשפחה

היום, יום א' 23.2.86
יום השלושים לפטירתו של אבא
שמחה שפורר ז"ל
נעלה לבית הקברות בשעה 15.00
המשפחה
וקיבוץ עין־דור

ליוסקה רבינוביץ ומשפחתו
משתתפים באבלכם הכבד
במות
מרים ז"ל
קרן לביטוח נזקי טבע בחקלאות בע"מ

"קורידרה" מגן על "הסקופ"

מאת אהרון ניר, כתב "על המשמר" באיטליה

רומא – ה"סקופ" הגדול של "דו"ח שצ'רנסקי", שגדול היומונים האיטלקים "קוריירה דלה סרה" פירסמו ב־15 לפברואר, מכניס למבוכה רבה את העורך הראשי, פיירו אסטליני, המתגונן בכל כוחותיו נגד האשמה שהפירסום מזוייף, ומקדיש עמודים שלמים להוכחת אמינותו.

כתב ה"קוריירה" במוסקבה ראיין את אמו הקשישה של שצ'רנסקי, אידה מלגרום, אשר בדבריה, כפי שהם מנוסחים על־ידי הכתב, מאשרת למעשה עיקרי "המסמך המזוייף". כגון איכות החיים הטובה־יחסית במחנות: אוכל לא רע, מיטה עם שמיכה וכריות, קבלת שבת וכו'.

"הדוקטור" המצרי־שוודי ממשיך לגרום מפולת בבורסה

מאת עלי כהן, כתב "על המשמר" בדנמרק

קופנהגן. — בעקבות הגילויים המדהים, כי הממציא והכיל־כימאי המצרי העשיר רפאת אל סייד התהדר בתואר "דוקטור" לאילה, ממשיכה נפילת מניותיו בהתדרדרות מדהימה. במשך פחות משבוע נפלו המניות ביותר ממחצית שערן בשבוע שקדם לגילוי המסעיר את השבדים. פירסום הפרשה גרם הפסד של למעלה ממיליארד כתר שבדי (כ־13 מיליון דולר) למשקיעים.

חברת "וולבו", שחתמה אתו לפני זמן קצר על הסכם, הודיעה כי ההסכם אינו מחייב אותה לאחר הגילויים האחרונים.

● ירידה ניכרת נרשמה בתמיכה של הציבור במערב־גרמניה בקנצלר הלמוט קוהל, לאחר נחשד במסירת מידע מטעה לועדה פרלמנטרית. סקר דעת קהל שנעשה בפברואר, הראה ירידה של 6 אחוז בתמיכה בקוהל מאז תחילת החודש.

התזמורת הפילהרמונית הישראלית

השבוע וגם בשבוע הבא אין קונצרטים למנויים

קונצרט חגיגי
כל ההכנסות קודש לידידי בית התפוצות בישראל ולחוג ידידות תל־השומר
אדוארד מאטא
מנצח
קים ווילר
מצו־סופרן
משה מורביץ
כנר
תל־אביב, היכל התרבות
יום א', 9.3.86, 20.30 בערב

קונצרט מיוחד במסגרת "שבוע האמן הצעיר"
בשתוף קרן התרבות אמריקה־ישראל
מאיר מינסקי
מנצח
הלל צורי
צ'לן
בני קונייבסקי
נגן כלי־הקשה
תל־אביב, היכל התרבות
יום ה', 13.3.86, 20.30 בערב

חשוד ברצח הימאים בברצלונה נעצר בדנמרק

מאת עלי כהן, כתב "על המשמר" בדנמרק

קופנהאגן. — משטרת דנמרק פרסמה בסוף השבוע הודעה ותצלום ובהם פרטים מזהים של האיש חמד חמיס אל כורדי, החשוד כי רצח אשתקד, יחד עם טרוריסט ספרדי, שני ימאים ישראלים בברצלונה.

היאשם שהה בעבר בדנמרק ונעצר בחודש יוני 1983 באשמת זיוף מסמכים, עבירות על חוקי השהות של זרים ונשיאת נשק. בחודש אוגוסט 1984 גורש מדנמרק.

משטרת ספרד יודעת כמעט ללא ספק כי חמיס אל כורדי, יחד עם איש ממוצא ספרדי, ג'ימס גומז, 31, היו רוצחי שני הימאים מן האנייה הישראלית. הספרדי נעצר בקופנהאגן לפני כמה ימים ספורים במקרה, כאשר ניסה לגנוב מכל־בו שלוש חולצות.

גומז נעצר ל־3 שבועות, תקופה ארוכה מן הרגיל, לאחר שהתברר כי הוא מבוקש בספרד על מעשי טרור. שלטונות ספרד כבר פנו לשר־המשפטים הדני להסגיר את גומז.

22.5 מיליון דולר פיצויים ל"שף" צרפתי שהואשם באנטישמיות

מיאמי. — חבר מושבעים במיאמי העניק 22.5 מיליון דולר ל"שף" צרפתי שאיבד את מסעדת הפאר שלו, לאחר שאיש עסקים יהודי הפיץ חוזר שבו הואשם באנטישמיות — מתברר ממסמכים של בית המישפט.

חבר המושבעים פסק לטובת רניס רטי, צרפתי שטען כי החוזר גרם להרס על מסעדתו "לה בל אפוק" במיאמי ביץ', ואילץ אותו להכריז על פשיטת רגל.

תביעת הריבה נבעה מתקרית ב־1982, כאשר איש העסקים ארתור גרין טלפן לרטי לאחר שאכל במסעדה, כדי להתלונן על השרות. גרין העיד כי רטי הגיב בכנותו אותו "ממזר יהודי מלוכלך" וגם השמיע השמצות אנטישמיות אחרות. רטי הכחיש את האשמותיו של גרין.

ימים ספורים לאחר מכן התחיל גרין, נשיא של חברה לאספקת מזון, להפיץ חוזר אל ארגונים יהודיים, בו האשים את רטי בהשמעת "הערות אנטישמיות חריפות".

בעל המסעדה רטי אמר, כי גורש מלשכת המסחר של מיאמי ביץ' והוטל עליו חרם מצד הקהילה היהודית הגדולה במיאמי.

רטי הודיע על פשיטת רגל ב־1983 ועבר לניו אורלינס כדי לפתוח מסעדה אחרת.

פרקליטו של גרין הודיע כי יגיש ערעור על ההחלטה.

(הירלד־עתי"ם)

סוכן הק.ג.ב. שערק באתונה: יורצ'נקו היה "עריק אמיתי"

המימשל האמריקני אישר עובדת העריקה שלא כהרגלו

וושינגטון — הסטייט דיפרטמנט אישר אמש, כי מרגל סובייטי מדרג בכיר הובא לארה"ב ביחד עם ידידתו ובנו, לאחר שערק מן השירות הד־סובייטי בהיותו באתונה.

העריק זוהה בשם ויקטור גונדארב, קולונל בשירות החשאי הסובייטי, ק.ג.ב. עמו באו בנו מקסים, בן 7, ואישה אותה הגדיר הסטייט דיפרטמנט כ"ידידת המישפחה" ושמה נאלינה גרומובה.

בידיעות בעתונות נמסר, כי גרומובה היא מורה המטפלת בילד. עתונים באתונה מסרו, כי יש יחסים רומנטיים בין אישה זו לבין סוכן הק.ג.ב. שערק.

אם הילד ובן נוסף של בני הזוג, נמצאים במוסקבה.

מקורות ביון אמריקנים מסרו, כי הסוכן שערק טיפל בעניינים ימיים מאז 1983 ובזמנו היה מוצב בניו דלהי.

אישור עריקתו של סוכן הק.ג.ב. היה מעשה בלתי שגרתי. בדרך כלל ממשלת ארה"ב נמנעת מלאשר רשמית עריקות מסוג כזה.

באוגוסט שעבר הודיע הסטייט דיפרטמנט על עריקתו של קצין בכיר אחר בק.ג.ב., גם הוא באתונה, ויטאלי יורצ'נקו. אולם יורצ'נקו חזר לבריה"מ לאחר שקיים מסיבת העתונאים בשגרירות הסובייטית בוושינגטון בה האשים את השלטונות האמריקניים בחטיפתו וסימומו.

בשידור בטלוויזיה האמריקנית בלילה שבין שישי לשבת נמסר כי העריק החדש גונדארב אמר לחוקריו האמריקנים, כי ירצ'נקו היה עריק אמיתי ולא נשתל ע"י הק.ג.ב. גונדארב אמר כי שירת עם יורצ'נקו באותה יחידה.

עריקת גונדארב נחשבת בקרב מקורות בקהילת המודיעין כהישג גדול למערב, בהיותו אף חשוב יותר מסרגיי בוקן, ראש תחנת הביון הצבאי הסובייטי באתונה שערק ביוון במאי שעבר.

(רויטר־עתי"ם עצ)

שבויים לובים הוצגו לתקשורת בצ'אד

אנג'מנה. — **שני חיילים לובים הוצגו בפני כתבים באנג'מנה כשבויים מהקרבות בין הצבא לבין המורדים.**

שני אנשי הצבא זיהו עצמם כקפטן חאראבי עבדו סאלאם רמדאס, 31, וסמל עבדאללה אחמד 25, שניהם אזרחי לוב.

לוב ממשיכה להכחיש כי הצבא שלה מסייע למורדים בצפון־צ'אד, בניגוד להסכם בינה ובין צרפת מנובמבר 1984.

שני החיילים הלובים אמרו כי נפלו בשבי ב־14 בפברואר ליד אום חלובה, עמדה קדמית של צבא הממשלה. המורדים תפסו לזמן קצר את המוצב הזה בנסיונם לפרוץ את קו הרוחב ה־16 המחלק בין כוחות הממשלה והמורדים מאז מיתקפת המורדים ב־1983. רמאדם אמר כי הוא שימש כיועץ לענייני חימוש של צבא המורדים והוסיף כי ההתקפה על אום חאלובה תוכננה — לפני 45 ימים.

הסמל אחמד נהג, שידו היתה חבושה, אמר כי הוא נפצע כאשר ג'יפ התפוצץ לידו.

(הירלד־עתי"ם)

גופת גבר צעיר שהתגלתה מתחת למעטה הקרח בפארק בניו־יורק. ללא רמזים על סיבת מותו (צילום: אי.פי.)

הטרור העידוני עדיין לא שבק באיטליה: פקיד ממשלה ניצל מהתנקשות

מאת אהרון ניר, כתב "על המשמר" באיטליה

רומא. — **11 יום בלבד לאחר רצח הסינדקו הפיורנטיני, לנדו קונטי, ארעה התנקשות נוספת, ביום ו' בבוקר, ברומא.**

הפעם בראש הלשכה הכלכלית־סוציאלית של משרד ראש הממשלה, אנטוניו דה אמפולי, בן 47, שנפצע ברגליו ובידיו מיריות קומנדו מורכב משני גברים ומשתי נשים.

שומר הראש שנהג במכונית השיב ביריות והרג את אחת המתנקשות, וילמה מונקו, בת 27, אשת "בריגדיר" הנמצא במאסר.

וילמה ירתה ב"שמייסר", אקדח בו משתמשים הטרוריסטים הגרמנים מ"באדר־מיינהוף".

בהודעה טלפונית לשני עיתונים, חתם קומנדו בשם "איחוד הקומוניסטים הלוחמים" על הפעולה. בכך הוזמה הטענה הממשלתית בדבר חיסול סופי של הטרור האדום. כעת מעדיפים לדבר על "תבוסה פוליטית־תרבותית" של הטרור. אולם עדיין לא על תבוסה צבאית סופית.

ההתנקשויות האחרונות מוכיחות כעליל שקיימת עדיין באיטליה תכנית ארגונית של "הבריגדות האדומות".

גופת הטירוריסטית האיטלקיה שנורתה למוות לאחר שהיא וחבריה ניסו להתנקש בחייו של אנטוניו דה אמפולי עוזר ראש הממשלה קראקסי, ברומא. האקדח שבו ירתה הטרוריסטית ההרוגה מסומן בעיגול על הכביש (צילום: אי.פי)

"פולקסוואגן" תשתלט על חברת "סיאט"

בון. — מועצת המנהלים של תשלובת "פולקסוואגן" במערב גרמניה הסכימה למיזוג עם מפעל המכוניות "סיאט" שבבעלות ממשלת ספרד.

מקורות בתעשיית הרכב הגרמני אמרו, כי צעד זה נועד לחזק את "פולקסוואגן", החותרת לעמדה בכירה בשוק הרכב האירופי בו קיימת התחרות חריפה ביותר.

מועצת המנהלים של התשלובת, בה מיוצגים בעלי המניות והעובדים, אישרה את המיזוג שייחתם ככל הנראה באפריל או במאי. לפני המיזוג הסכימה ממשלת ספרד לספוג את החוב העצום שצברה חברת "סיאט" המוערך ב־185 מיליארד פזטות (1.2 מיליארד דולר).

הבעלות המלאה של "סיאט" תעבור לתשלובת המערב גרמנית ב־1990. בשלב הראשון קונה "פולקסוואגן" 51 אחוזים במחיר 650 מיליון מארק (283 מיליון דולר). החברה רשאית להגדיל את הבעלות עוד השנה ל־75 אחוז.

(רויטר־עתי"ם)

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 21.2.86

מטבע	היחידה	בנקנוטים: קניה	בנקנוטים: מכירה	העברות והמחאות: קניה	העברות והמחאות: מכירה	שערי יציג
דולר אמריקאי	1	1.44	1.51	1.4668	1.4852	1.4760
לירה שטרלינג	1	2.08	2.17	2.1123	2.1386	2.1244
מרק גרמני	1	0.62	0.65	0.6331	0.6410	0.6346
פרנק צרפתי	1	0.20	0.21	0.2056	0.2082	0.2066
גילדן הולנדי	1	0.55	0.58	0.5588	0.5658	0.5618
פרנק שווייצרי	1	0.75	0.78	0.7590	0.7685	0.7606
כתר שבדי	1	0.19	0.20	0.1989	0.2014	0.2003
כתר נורווגי	1	0.20	0.21	0.2023	0.2048	0.2035
כתר דני	1	0.17	0.18	0.1711	0.1732	0.1720
מרק פיני	1	0.27	0.29	0.2804	0.2839	0.2822
דולר קנדי	1	1.03	1.08	1.0540	1.0671	1.0601
דולר אוסטרלי	1	0.99	1.07	1.0275	1.0404	1.0362
ראנד דר' אפריקני	1	0.62	0.74	0.7276	0.7366	0.7314
פרנק בלגי	10	0.30	0.32	0.3084	0.3127	0.3100
שילינג אוסטרי	10	0.88	0.92	0.8988	0.9100	0.9035
לירה איטלקית	1,000	0.91	0.97	0.9295	0.9411	0.9325
ין יפני	100	0.78	0.82	0.8002	0.8102	0.8016